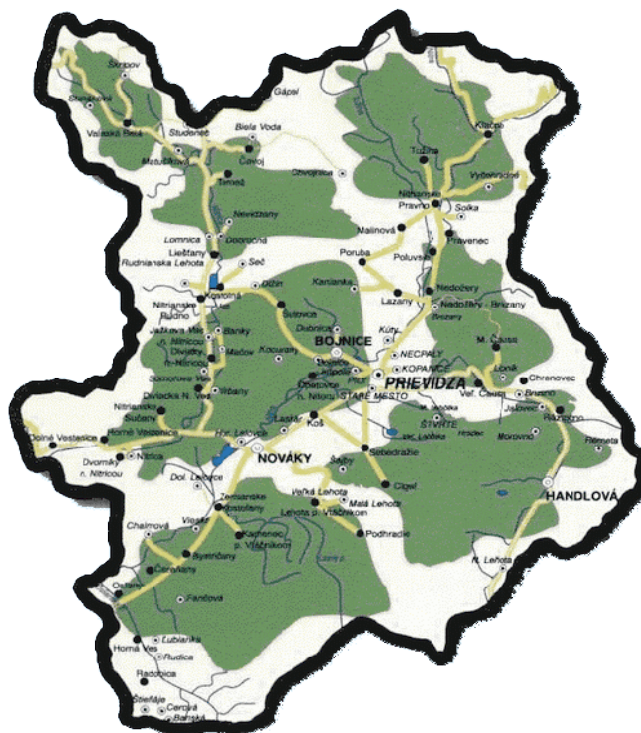

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi
Šumperská 1, 971 01 Prievidza

ANALÝZA TRHU PRÁCE A SOCIÁLNYCH VECÍ V OKRESE PRIEVIDZA ZA ROK 2008

Schválil:
Ing. Bc. Jozef Stopka
riaditeľ ÚPSVaR v Prievidzi

Vypracoval:
Ing. Ľudmila Mihalusová

Prievidza, apríl 2009

Osnova

- 1. *Analýza predpokladov a obmedzení rozvoja regiónu***
  - 1.1. Geografické charakteristiky**
  - 1.2. Demografické predpoklady a obmedzenia**
  - 1.3. Ekonomický potenciál regiónu a jeho absorbčná schopnosť**
  - 1.4. Predpoklady a obmedzenia technickej infraštruktúry**
  - 1.5. Úroveň služieb obyvateľstvu, občianska vybavenosť**
  - 1.6. Sídelné a urbárske predpoklady a obmedzenia**
  - 1.7. Sociálne predpoklady a obmedzenia**
  - 1.8. Ekologické predpoklady a obmedzenia**
  - 1.9. SWOT - analýza rozvoja regiónu**
    - 1.9.1. Silné stránky**
    - 1.9.2. Slabé stránky**
    - 1.9.3. Ohrozenia**
    - 1.9.4. Príležitosti**
- 2. *Analýza trhu práce***
  - 2.1. Stav a predpokladaný vývoj rozsahu a štruktúry zamestnanosti**
  - 2.2. Stav a vývoj rozsahu a štruktúry voľných pracovných miest**
  - 2.3. Stav a vývoj nezamestnanosti**
  - 2.4. Politika trhu práce**
    - 2.4.1. Sprostredkovanie zamestnania**

- 2.4.2. Agentúra dočasného zamestnania**
- 2.4.3. Zamestnávanie cudzincov**
- 2.4.4. EURES**
- 2.4.5. Informačné a poradenské služby**
- 2.4.6. Odborné poradenské služby**
- 2.4.7. Vzdelávanie a príprava pre trh práce UoZ a ZoZ**
- 2.4.8. Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca**
- 2.4.9. Príspevok na SZČ**
- 2.4.10. Príspevok na zapracovanie znevýhodneného UoZ**
- 2.4.11. Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného UoZ**
- 2.4.12. Príspevok na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami**
- 2.4.13. Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe**
- 2.4.14. Príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce**
- 2.4.15. Príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb**
- 2.4.16. Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby**
- 2.4.17. Príspevok na dochádzku za prácou**
- 2.4.18. Príspevok na presťahovanie za prácou**
- 2.4.19. Príspevok na dopravu do zamestnania**
- 2.4.20. Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta**
- 2.4.21. Projekty a programy**
- 2.4.22. Podpora zamestnávania občanov so ZP**

2.4.23. Príprava na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím

2.4.24. Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie

2.4.25. Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní

2.4.26. Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

2.4.27. Príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska

2.4.28. Príspevok na činnosť pracovného asistenta

2.4.29. Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

2.4.30. Agentúra podporovaného zamestnania

2.5. SWOT - analýza politiky zamestnanosti a politiky trhu práce

2.5.1. Silné stránky

2.5.2. Slabé stránky

2.5.3. Ohrozenia

2.5.4. Príležitosti

3. *Analýza sociálnych vecí*

3.1. Analýza a očakávané tendencie vývoja pomoci v hmotnej núdzi

3.2. Analýza a očakávané tendencie vývoja štátnych sociálnych dávok a príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa

3.2.1. Prídavok na dieťa

3.2.2. Rodičovský príspevok

- 3.2.3. Príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 a viac detí, príspevok na pohreb**
- 3.2.4. Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa**
- 3.3. Analýza a očakávané tendencie vývoja v oblasti posudkových činností**
- 3.4. Analýza a očakávané tendencie poskytovania PP na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP a peňažného príspevku za opatrovanie**
- 3.5. Analýza a očakávané tendencie vývoja v poskytovaní sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**
  - 3.5.1. Poskytovanie sociálnej ochrany a sociálnej kurately**
  - 3.5.2. Výchovná rozhodovacia činnosť**
  - 3.5.3. Sociálne poradenstvo**
  - 3.5.4. Predbežné opatrenia**
  - 3.5.5. Výkon kolízneho opatrovníka**
  - 3.5.6. Určenie otcovstva**
  - 3.5.7. Náhradná rodinná starostlivosť**
  - 3.5.8. Osvojenie**
  - 3.5.9. Trestné konanie maloletých a mladistvých**
  - 3.5.10. Sociálna kuratela pre deti**
  - 3.5.11. Sociálna prevencia pre dospelých občanov**
  - 3.5.12. Sociálna kuratela pre dospelých občanov**
  - 3.5.13. Sociálna pomoc pre drogovu závislých**
  - 3.5.14. Ústavná starostlivosť**
  - 3.5.15. Výkon rozhodnutia súdu v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu**

3.5.16. Maloleté deti bez sprievodu

3.5.17. Resocializačný príspevok

3.6. SWOT – analýza sociálnej oblasti

3.6.1. Silné stránky

3.6.2. Slabé stránky

3.6.3. Ohrozenia

3.6.4. Príležitosti

1. *Analýza predpokladov a obmedzení rozvoja regiónu*

1.1. Geografické charakteristiky

Okres Prievidza tvorí jadro Hornonitrianskej kotliny, ktorá sa rozprestiera v povodí rieky Nitry v jej hornom toku. Kotlina je obklopená na juhu pohorím Tríbeč, zo západu Strážovskými vrchmi, na severovýchode časťou pohoria Žiar, na juhovýchode je to pohorie Vtáčnik a sever ohraničuje Lúčanská Malá Fatra s najvyšším vrchom Kľak. Okres Prievidza patrí do regiónu Hornej Nitry. Vymedzené územie v podstate rešpektuje povodie rieky Nitra v jeho hornom toku. **Rozloha** regiónu Prievidza k 31.12.2008 je **960 km²**.

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj, umožňuje výrobné aktivity (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, turistiku a iné) a súčasne plní nenahraditeľné funkcie v prírode, bez ktorých by život nebol možný. Vznikla z odumretého rastlinného materiálu premiešaním s najjemno rozdrobenými čiastkami hornín za súčinnosti chemického zvetrávania a drobných pôdných organizmov. V hornonitrianskej oblasti sa vyvinuli pôdy ilimerizované, v úzkom pásme popri rieke Nitre nivné pôdy a na predhoriach a svahoch hôr mierne až stredne podzolové pôdy, prípadne hnedozeme a hnedé rendziny. **Polnohospodárska pôda** k 31.12.2007 zaberá **354 km²**, čo predstavuje z celkovej výmery regiónu **36,9%**.

Klíma Hornej Nitry je vhodná hlavne na pešiu turistiku, nenáročnú zimnú turistiku a lyžovanie. Mierne podnebie Bojníc bez veľkých výkyvov poskytuje vhodné podmienky pre rozvoj kúpeľníctva. Nižšia časť kotliny patrí do teplej klimatickej oblasti, stráne pohorí do mierne teplej a najvyššie polohy do chladnej klimatickej oblasti.

Hydrologické pomery v regióne sú veľmi vhodné pre rozvoj cestovného ruchu. Os územia okresu tvorí rieka Nitra, ktorá z pravej strany priberá Nitricu a z ľavej strany Handlovku. Nitra pramení v Malej Fatre a jej celková dĺžka je 197 km. Nitrica pramení v Strážovských vrchoch a má dĺžku 51 km. Handlovka pramení na svahoch Vtáčnika a je dlhá 32 km. Z vodstva majú pre tento región rozhodujúci význam minerálne a termálne pramene. Bojnické termálne pramene s teplotou 28°C – 48°C sa stali základom rozvoja **kúpeľov v Bojniciach**. Regionálny význam majú **kúpele Chalmová** a perspektívny rozvoj ponúkajú aj termálne vody v Koši.

Prameň v Koši bol vyvítaný v rámci riešenia ochrany bojnickej žriedlovskej oblasti vo vzťahu k ťažbe uhlia na nováckom ložisku. K ďalším minerálnym prameňom, ktoré sa doposiaľ nevyužívajú, patria I. a II. prameň pri východnej šachte, ktoré sa nachádzajú v Handlovských hnedouhoľných baniach, vrt v Opatovciach nad Nitrou a tri zdroje minerálnej

vody v Chalmovej. Ide o dolný výver, horný prameň a vrt CH-2, ktoré sa nachádzajú v areáli kúpaliska.

Aj napriek relatívnemu znečisteniu rieky Nitra má okres podmienky aj pre *rybolov*. A to v pstruhovom pásme (horný tok Nitry po Nedožery-Brezany, Nitrica a ich prítoky), lipňového pásma od Nedožier po Prievidzu a mrenového pásma na rieke Nitra pod Prievidzou.

Z palivovo energetických surovín sa nachádzajú v oblasti Hornej Nitry ložiská hnedého uhlia a lignitu v Handlovej a v Nováckej hnedouhoľnej panve.

Na území okresu sa ďalej nachádzajú **4 prírodné rezervácie** a to **Biely kameň, Temešská skala, Buchlov, Makovište** a jedna **národná prírodná pamiatka Prepoštská jaskyňa**, ktorá sa nachádza na území mesta Bojnice. Lokalita je cenným dokladom klimatických zmien a foriem rastlínstva a živočíchov štvrtohôr. Je to jedna z najvýznamnejších archeologických lokalít SR s najstarším výskytom pračloveka neandertálskeho typu na Hornej Nitre.

1.2. Demografické predpoklady a obmedzenia

Počet obyvateľov v okrese Prievidza k 31.12.2007 dosiahol stav **139 442**, z toho počet **žien 70 655** a počet **mužov 68 787**. Od roku 2001 počet obyvateľov **klesol o 1002 obyvateľov**. **Hustota osídlenia** ku koncu roka 2007 je **145 obyvateľov na 1 km²**.

K 31.12.2007 z celkového počtu obyvateľov **139 442** tvorí **13,65%** obyvateľov vo veku do 14 rokov, **65,38%** mužov vo veku od 15 do 59 rokov a žien vo veku 15 do 54 rokov a **20,97%** mužov vo veku nad 60 rokov, vrátane 60 rokov a žien nad 55 rokov, vrátane 55 rokov.

Priemerný vek obyvateľstva je **38,96 rokov**. Pre ženy je **40,24 rokov** a pre mužov **37,65 rokov**. **Index starnutia** je **153,61**. Pre ženy je **205,16** a pre mužov **104,41**.

K 31.12.2001 z celkového počtu 140 444 obyvateľov tvorí **97,2%** občanov slovenskej národnosti, **0,4%** maďarskej národnosti, **0,3%** rómskej, **0,4%** nemeckej národnosti a **0,7%** českej národnosti. Ostatní obyvatelia žijúci v okrese Prievidza sú ukrajinskej národnosti v počte **56 obyvateľov**, poľskej národnosti v počte **57 obyvateľov**, ruskej národnosti v počte **50 obyvateľov**, rusínskej v počte **16 obyvateľov**, srbskej v počte **10 obyvateľov**, bulharskej v počte **10 obyvateľov** a chorvátskej v počte **8 obyvateľov**. Podľa štatistických údajov obyvateľov **nezistenej národnosti** tvorí **0,9%**.

Najviac obyvateľov k 31.12.2001 dosiahlo **stredoškolské vzdelanie**, ktoré tvorí **53%** z celkového počtu obyvateľov. Stredoškolské vzdelanie bez maturity má **39 394 obyvateľov** a stredoškolské vzdelanie s maturitou má **35 304 obyvateľov**. Vysokoškolské vzdelanie má **8 959 obyvateľov**, čo predstavuje **6%** z celkového počtu obyvateľov. Základné vzdelanie má

27078 obyvateľov. Deti do 16 rokov, ostatní bez udania školského vzdelania a ostatní bez školského vzdelania sú v počte **29 709 obyvateľov.**

Zdravotný stav obyvateľstva Hornonitrianskeho regiónu je nepriaznivý. Negatívny vývoj zdravotného stavu je odrazom devastácie životného prostredia a nesprávneho spôsobu života. V okrese Prievidza je v posledných rokoch závažným problémom stále rastúci počet nádorových ochorení. Vzhľadom na počet zhubných nádorov je okresom s najvyšším výskytom na Slovensku s trvale rastúcim trendom. Pravdepodobná príčina tohto nepriaznivého stavu je zvýšená zaťaženosť okresu zo zdrojov znečistenia Hornej Nitry.

1.3. Ekonomický potenciál regiónu a jeho absorbčná schopnosť

V procese reštrukturalizácie priemyslu došlo k významným zmenám v štruktúre vlastníctva podnikov a vo veľkostnej štruktúre podnikov. Od roku 1999 je viac ako 90 % podnikov v súkromnom vlastníctve. Na proces reštrukturalizácie negatívne pôsobí trend vo vývoji finančnej situácie podnikov, vysoké úverové zaťaženie, pokles zisku, rast podnikovej zadĺženosti, nedostatok zdrojov na investície potrebných na modernizáciu výroby a netransparentná privatizácia. Pre región ako celok je charakteristická mnohoovetvovosť priemyselnej základne.

K 31.12.2008 bolo v okrese Prievidza **2 988 aktívnych hospodárskych subjektov.** Z toho spoločností s ručením obmedzeným je **1788**, čo predstavuje **najvyšší počet** z aktívnych hospodárskych subjektov v okrese Prievidza (z toho zahraničných a medzinárodných je **265**), verejných obchodných spoločností je **15**, akciových spoločností je **59** (z toho súkromných je **48**), družstiev je **20** (z toho poľnohospodárskych družstiev je **8**), rozpočtových organizácií je **67** a príspevkových organizácií je **25**, čo predstavuje **najvyšší počet** v rámci Trenčianskeho kraja. Oproti roku 2007 sa počet aktívnych hospodárskych subjektov **zvýšil o 334 organizácií.**

Podľa **druhu vlastníctva** je najviac súkromných organizácií v počte **2 824**, čo predstavuje **nárast** oproti roku 2007 **o 337 organizácií**, verejných je **164**, čo predstavuje **pokles** organizácií oproti roku 2007 **o 3 organizácie. Podiel súkromných organizácií** z celkového počtu organizácií tvorí **94,5%.**

Podľa **typu organizácie** aktívne hospodárske subjekty členíme na **podniky** v počte **2 030**, čo predstavuje oproti roku 2007 **nárast o 305 podnikov** a **neziskové inštitúcie** v počte **958**, čo predstavuje **nárast** oproti roku 2007 **o 29 hospodárskych subjektov.**

Podľa **ekonomickej činnosti** (OKEČ) **najviac** hospodárskych subjektov je vytvorené **vo vnútornom obchode, v hoteloch a v reštauráciách** v počte **819** a v odvetví **nehnutelností, prenájmu a obchodných činností** v počte **697.**

Zaregistrovaných je **9 966 fyzických osôb** ako súkromní podnikatelia, z toho je **9 559** živnostníkov, čo predstavuje **najviac živnostníkov** v rámci **Trenčianskeho kraja**, **49** samostatne hospodáriacich roľníkov a **358** fyzických osôb má slobodné povolanie. Oproti roku 2007 predstavuje počet súkromných podnikateľov **nárast o 601 osôb**, pričom počet živnostníkov **vzrástol o 609 osôb** a počet fyzických osôb, ktorí majú slobodné povolanie **klesol o 7 osôb**. Počet samostatne hospodáriacich roľníkov oproti roku 2007 predstavuje **pokles o 1 osobu**.

Podľa **ekonomickej činnosti** (OKEČ) **najviac** fyzických osôb podniká **vo vnútornom obchode**, **v hoteloch a v reštauráciách** v počte **3619**, **v stavebníctve** v počte **1913** a **v priemysle** v počte **1911**.

Prehľad hospodárskych subjektov v okrese Prievidza

P.č.	Názov zamestnávateľa	Sídlo zamestnávateľa
1.	Contitech Vibration Controls Slovakia, s.r.o.	Dolné Vestenice
2.	Nemocnica Handlová – 2.súkromná nemocnica s.r.o.	Handlová
3.	Nemocnica s poliklinikou Prievidza	Bojnice
5.	OSP, a.s.	Prievidza
6.	Tondach Slovensko s.r.o.	Nitrianske Pravno
7.	Unipharma Prievidza 1. SLS, a.s.	Prievidza
8.	Larf Nova, s.r.o.	Nováky
9.	Prievidzské pekárne a cukrárne, a.s.	Prievidza
10.	Mestský úrad	Prievidza
11.	Porfix - pórobetón, a.s.	Zemianske Kostol'any
12.	Emper, s.r.o.	Osl'any
13.	Vjarspol, s.r.o.	Nitrianske Pravno
14.	Stavomontáže Prievidza, a.s.	Prievidza
15.	VÚP, a.s.	Prievidza
16.	Tezas, s.r.o.	Prievidza
17.	Združená stredná škola hot.sl. a obchodu	Prievidza
18.	Saar Gummi Slovakia, s.r.o.	Dolné Vestenice
19.	P&P, s.r.o. Bratislava	Pravenec-Paspol s.r.o.
20.	Patria I., s.r.o.	Prievidza
21.	AGS, spol. s.r.o.	Prievidza

22.	Incon, s.r.o.	Prievidza
23.	Slovaktual, s.r.o.	Pravenec
24.	T&B SK s.r.o.	Prievidza
25.	Mlad' DLK TEX, s.r.o.	Handlová
26.	J.P. Plast Slovakia spol. s.r.o.	Prievidza
27.	Maspex Slovakia, s.r.o.	Kamenec pod Vtáčnikom
28.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.	Prievidza
29.	Yazaki Slovakia, s.r.o.	Prievidza
30.	Novácke chemické závody, a.s.	Nováky
31.	Slovenské elektrárne, a.s. ENO	Zemianske Kostol'any
32.	Vegum, a.s.	Dolné Vestenice
33.	SAD Prievidza, a.s.	Prievidza
34.	Nestlé Slovensko s.r.o.	Prievidza
35.	Coop Jednota SD	Prievidza
36.	Lesy SR, š.p.	Prievidza
37.	SKANSKA BS, a.s.	Prievidza
38.	Zásah 8, a.s.	Prievidza
39.	Gewis Slovakia, s.r.o.	Handlová
40.	Vojenský opravárenský podnik, a.s.	Nováky
41.	Centrum sociálnych služieb	Nitrianske Pravno
42.	Technic Development Slovakia, s.r.o.	Prievidza
43.	Kúpele Bojnice, a.s.	Bojnice
44.	PD Horná Nitra	Nedožery-Brezany
45.	Kovo - Team, s.r.o.	Handlová
46.	Bodnár plus, s.r.o.	Prievidza
47.	TATRA NOVA, s.r.o.	Prievidza
48.	Vojenský útvar 1056	Zemianske Kostol'any
49.	Anton Kiaba DAK	Nováky

V okrese Prievidza v roku 2008 boli **4 hromadné prepúšťania** u nasledovných zamestnávateľovo: **Vegum a.s. Dolné Vestenice, Slovenské elektrárne a.s. Bratislava Elektráreň Nováky** – mali nahlásené 2 krát hromadné prepúšťanie, **Vojenský opravárenský podnik Nováky a.s.**.

Slovenské elektrárne a.s. Bratislava Elektráreň Nováky mali hromadné prepúšťanie od

1.8.2008 do 31.10.2008. Za náš okres bolo prepustených **15 zamestnancov**. Druhé hromadné prepúšťanie bolo od 1.12.2008 do 31.1.2009. Prepustených za náš okres bolo **116 zamestnancov**.

Vegum a.s. Dolné Vestenice mali hromadné prepúšťanie od 1.6.2008 do 28.2.2009. Prepustených v roku 2008 bolo **43 zamestnancov**.

Vojenský opravárenský podnik Nováky a.s. mali hromadné prepúšťanie od 1.5.2008 do 31.7.2008. Oznámené bolo dňa 8.8.2008. Prepustených bolo **21 zamestnancov**.

Spolu bolo v rámci **hromadného prepúšťania** v okrese Prievidza v roku 2008 prepustených **195 zamestnancov**. Z uvedených **209** prepustených zamestnancov sa do konca roka **zaradilo do evidencie ÚPSVaR v Prievidzi 35 uchádzačov o zamestnanie**.

Priemyselná výroba v regióne je zastúpená odvetviami:

- **banský priemysel** (ťažba hnedého uhlia a lignitu, nerudných surovín – dolomity, vápenec, stavebný kameň štrkopiesky)
- **gumársky priemysel** (výroba gumárskych zmesí, výrobkov lisovanej a vytlačovanej technickej gumeny a iných gumárskych výrobkov)
- **elektrotechnika** (výskum, vývoj a výroba zariadení výkonovej elektrotechniky, radiacích systémov, káblové zväzky pre osobné automobily)
- **drevospracujúci priemysel** (výroba nábytku, stavebné drevené prvky, rezivo)
- **chemický priemysel** (výroba pracích prostriedkov, chlór, vinylchloridu a polyvinylchloridu, ďalšie spracovanie PVC)
- **kožiarsky priemysel** (výroba obuvi)
- **potravinársky priemysel** (výroba mliečnych výrobkov, tavených syrov, kyslomliečnych výrobkov, chleba a pekárenských výrobkov)
- **energetický priemysel** (výroba elektrickej energie)
- **výroba stavebných hmôt a stavebných prvkov** (cement, tehla, pórobetón, umelý kameň, záhradné a interiérové krby, zvarané ploty)

Veľké rezervy v rozvoji priemyslu v okrese Prievidza **sú v rozvoji malého a stredného podnikania**. Je to najmä v rozvoji strojárskych, elektrotechnickej výroby, gumárskej výroby, výroby skla, textilu, obuvi, spracovania usní a podobne vzhľadom na profesionalitu pracovníkov, vybavenie technikou a technológiami, ďalej rozvoj drevárskej výroby pre dostatok drevnej hmoty, ktorá dáva predpoklady na oživenie remeselnej výroby, stavebnostolárskych výrobkov, perspektívny je rozvoj služieb, stavebníctva, poľnohospodárstva, cestovného ruchu a iných odvetví.

Tento okres s najväčšími regionálnymi disparitami disponuje dostatočným množstvom voľných plôch pre priemyselné parky a zóny na území mesta Prievidza a mesta Handlová, respektíve voľnými objektmi a technologickými zariadeniami s požadovanou infraštruktúrou pre investorov, ako aj vysokou mierou kvalifikácie obyvateľstva potrebnou pre sofistikované výrobné činnosti a služby. Región sa zaraďuje medzi bonitné subjekty na slovenskom komunálnom trhu.

Magistrát rokuje s domácimi a zahraničnými investormi, ktorých výrobný program sa bude viazať na produkciu komponentov pre automobilový priemysel, pre ľahký, nábytkársky priemysel a strojársky priemysel. Celkovo by v prievidzskom priemyselnom parku malo pôsobiť 6-8 menších fabriek s 1500 až 1800 zamestnancami.

Začiatkom januára roku 2005 podpísala rakúska strojárka **firma Rübige**, ktorá vyrába súčiastky pre automobilový, letecký a energetický priemysel, zmluvu s prievidzským magistrátom. Firma je prvým zahraničným investorom do pripravovaného priemyselného parku. Začiatok výstavby nového závodu spoločnosť plánuje na jar 2009. Oficiálne začatie prác ešte nie je potvrdené.

Ukončenie I. etapy – postavenie administratívnej budovy a výrobnéj haly cca 8000 m² je plánované najneskôr na január 2010. Vo výrobných priestoroch je navrhovaná kaliareň, kováčňa, laboratórium a montáž technologických zariadení. Spoločnosť Rübige vytvorí vo svojom závode minimálne 155 pracovných miest.

Priemyselná zóna Prievidza – Západ I je realizovaná s rozlohou 52 ha s návrhom rozšírenia **Prievidza Západ II.** o 21 ha. Je vypracovaná dokumentácia pre územné rozhodnutie stavby Priemyselná zóna Západ II. – miestna obslužná komunikácia vrátane inžinierskych sietí a ukončuje sa majetkovoprávne usporiadanie komunikačného prístupu pre lokalitu Západ II.

Spoločnosť CNC Precision s.r.o. začali realizovať projekčnú prípravu pre realizáciu výstavby výrobného závodu v priemyselnej zóne (1 ha). Sú v štádiu vybavovania stavebného povolenia.

V roku 2009 by sa malo začať s realizáciou areálu a so začatím produkcie. Spoločnosť má postaviť závod zameraný na veľmi presnú strojárenskú výrobu, kde zamestnajú cca 50 zamestnancov.

Kúpnu zmluvu na odkúpenie pozemkov o výmere 24 508 m² v Priemyselnej zóne má spoločnosť **KOVOSPOL Group s.r.o. Prievidza**, ktorá by zamestnala v novom podniku cca 50-100 zamestnancov. Kovospol Group s.r.o. začala realizovať 2 výrobné haly s termínom ukončenia stavby uvedených hál v II. polroku 2009.

Ďalej svoj investičný zámer má v štádiu príprav spoločnosť **ZAPA beton SK s.r.o. Bratislava**, ktorá chce vybudovať výrobnú betónu o rozlohe 4 500 m² s plne automatizovanou linkou pre cca 5 zamestnancov na výrobu, dopravu a ukladanie betónu. V štádiu vybavovania majú stavebné povolenie.

Pri aktívnom vyhľadávaní investorov mesto Prievidza a mestská spoločnosť Prievidza Invest s.r.o. spolupracuje so spoločnosťami ako je **Žilinská Developerská s.r.o. Žilina**, **SARIO Bratislava**, s **Ministerstvom hospodárstva SR**, so **Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou Bratislava**, s **Obchodným zastúpením SR pri veľ'vyslanectvách v rámci Európy**.

Široké možnosti pre rozvoj cestovného ruchu má celý náš región. Je charakteristický diverziou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturistiky. Jeho bohatá história, množstvo významných kultúrnych pamiatok a rozmanitosť kultúrnych a spoločenských podujatí medzinárodného významu z neho vytvára atraktívny región pre návštevníkov zo Slovenska i zo zahraničia.

Zvýšenie úrovne cestovného ruchu možno zabezpečiť eliminovaním nepriaznivých faktorov. Ide predovšetkým o slabú propagáciu a marketing, nedostatočnú koncepčnú prípravu a koordináciu aktivít jednotlivých subjektov a absenciu komplexnosti v ponuke produktov cestovného ruchu. Nedostatky sú aj v kvalite poskytovaných služieb v zariadeniach cestovného ruchu, problémom je jazyková bariéra a nízka profesionálna odbornosť zamestnancov, ktorá súvisí s ich nedostatočným finančným ohodnotením. Vidina rýchlych ekonomických ziskov spôsobuje, že cestovné kancelárie sa orientujú takmer výlučne na pasívny cestovný ruch, tzv. „vyvážanie“ slovenských turistov do zahraničia.

V neposlednom rade treba poukázať na nedostatok finančných prostriedkov na investície do rozvoja cestovného ruchu a na obnovu, rekonštrukciu a údržbu kultúrnych pamiatok.

Významnými strediskami cestovného ruchu sú:

Horná Ves – zimné športy, rekreačné pobyty turistika

Nitrianske Rudno – vodná nádrž, vodné športy

Remata, Kanianka, Ráztočno, Valaská Belá, Poruba, Podhradie, Homôlka, Lehota pod Vtáčnikom - zimné lyžiarske strediská

Bojnice – kúpalisko, ZOO, zámok, turistika, kúpele, jaskyňa, veľa historických pamiatok

Kúpele v Bojniciach svojou polohou, klímou a zložením termálnych vôd vytvárajú ideálne podmienky pre liečebné procesy, regeneráciu a oddych svojich hostí. Ležia v Hornonitrianskej kotline, na východnom úpätí Malej Magury vo výške 297 m n./m. Z troch strán sú chránené pohoriami s bohatými listnatými a ihličnatými lesmi, preto majú priaznivé klimatické podmienky s priemernou ročnou teplotou vzduchu 9 °C a 2000 slnečných hodín v roku.

Základom liečebných procedúr v kúpeľoch Bojnice je prírodná, liečivá, hydrogénuhličitanovo-síranová, vápnikovo-horčíková hypotonická akrototerma s teplotou od 28 – 52 °C, ktorá vyviera z 9 prameňov s výdatnosťou 40 l/s. Liečivá sila bojnických termálnych prameňov je známa už od 12. storočia. Akrototerma zlepšuje látkovú výmenu a imunologické reakcie v bunkách, funkčnosť tkanív, ich zásobovanie kyslíkom a tým aj celkový stav organizmu. Liečivá voda účinkuje pozitívne na vegetatívny nervový systém. V

kúpeľoch sa liečia predovšetkým choroby pohybového ústrojenstva, lumboischias, skoliózy, poúrazové stavy, stavy po operáciách. Ďalšími indikáciami sú nervové choroby, stavy po zápaloch centrálného a periférneho nervového systému, po operáciách na nervovom systéme, stavy po cievnych mozgových príhodách.

Poľnohospodárska výroba kraja je determinovaná prírodnými, klimatickými a pôdnymi podmienkami. Charakteristická pre poľnohospodársku výrobu je značná rozmanitosť jednak v rastlinnej, ako aj v živočíšnej výrobe. V štruktúre poľnohospodárskych podnikov došlo po privatizácii ŠM š. p. a transformácii poľnohospodárskych družstiev k zvýšeniu podielu obchodných spoločností. Súkromne hospodáriaci roľníci hospodária hlavne na pozemkoch po zaniknutých družstvách a ŠM š. p..

Rastlinná výroba je orientovaná na pestovanie obilnín (pšenica, jačmeň), olejní (slnečnica, ozimná repka), technických plodín (cukrová repa), krmovín (kukurica na siláž, lucerna) a zemiakov.

Za rok 2008 v regióne Prievidza bol dosiahnutý spomedzi všetkých okresov Trenčianskeho kraja najvyšší predaj **jačmeňa ozimného 1 204,02 t**, čo predstavuje tržbu **4939,2 tis. Sk** a najvyšší predaj **zemiakov konzumných neskorých 1 662,63 t**, čo predstavuje tržbu **8 520,9 tis. Sk**.

Ovocinárska výroba je orientovaná jednak na pestovanie jadrového ovocia, ako aj na kôstkové ovocie a pestovanie drobného ovocia. K 31.12.2007 ovocné sady zaberali **2,8 km²** a z celkovej poľnohospodárskej pôdy tvorili **0,79%**.

Živočíšna výroba je orientovaná hlavne na **produkciu mlieka, mäsa a vajec**. Ďalej je to **chov hovädzieho dobytku** hlavne prevládajú kravy mliečného typu, **chov ošípaných**, **chov oviec** a **chov hydiny**.

K 31.12.2008 v okrese Prievidza sa chovalo najviac kusov **hovädzieho dobytku** v rámci Trenčianskeho kraja v počte **9 738**, z toho počet **kráv** bol **3 909**, **ošípaných** sa chovalo **14 080 kusov**, čo po Bánovciach nad Bebravou predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja, **hydiny** sa chovalo **539 528 kusov**, čo predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja, **oviec** sa chovalo **7 756 kusov**, čo po Púchove predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja.

Za rok 2008 v regióne Prievidza bol dosiahnutý spomedzi všetkých okresov Trenčianskeho kraja najvyšší predaj **jatočného hovädzieho dobytku 1 952,17 t**, čo predstavuje tržbu **87 233,2 tis. Sk (2 895,61 tis. €)**, najvyšší predaj **jatočného kráv 651,39 t**, čo predstavuje tržbu **17 965,0 tis. Sk (596,33 tis. €)**, najvyšší predaj **mladých býkov od 1-2 rokov 559,23 t**, čo predstavuje tržbu **31 186,5 tis. Sk (1035,20 tis. €)**, najvyšší predaj

jatočných teliat 37,05 t, čo predstavuje tržbu **2 157,2 tis. Sk (71,61 tis. €)**, najvyšší predaj **jatočných oviec bez jahniat 20,66 t**, čo predstavuje tržbu **443,8 tis. Sk (14,73 tis. €)**.

Živočíšna výroba má síce intenzívne tendencie, ale dynamika nárastu je nepostačujúca. Investičný a modernizačný dlh za posledné roky sa výrazne podpísal pod značnú opotrebovanosť strojového, technologického a stavebného parku. Zvýšenie nárastu investícií do poľnohospodárstva je nevyhnutné jednak z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj konkurenčnej schopnosti v rámci Európskej únie.

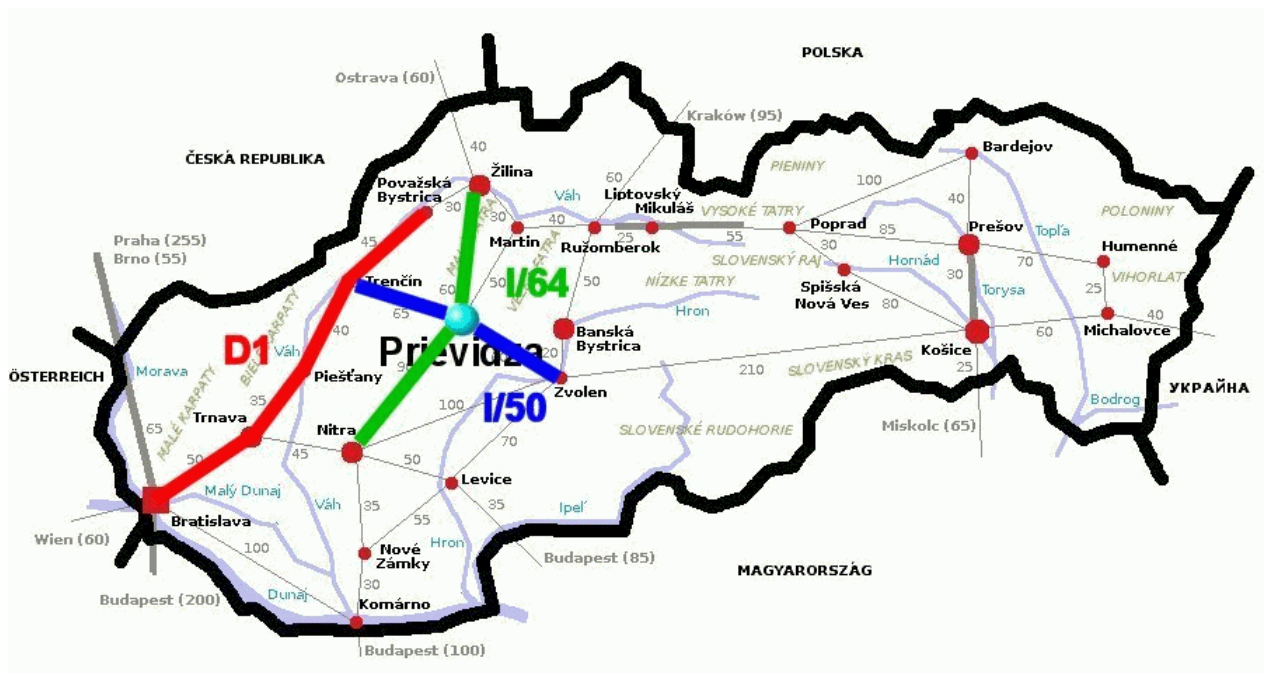
Lesná výroba je zameraná na ťažbu dreva, na obnovu lesných porastov, na lesné semenárstvo a škôlkarstvo. Vzhľadom na vysoké percento lesnatosti a výskyt viacerých druhov zveri v kraji, je rozšírené a využívané poľovníctvo. Slúži na uspokojovanie a relaxáciu členov rôznych poľovných združení. Len v malej miere sa poľovníctvo využíva v rámci cestovného ruchu a to cestou poplatkových odstrelov. K 31.12.2008 **lesný pozemok** zaberá **528 km²**, čo tvorí z celkovej výmery územia okresu Prievidza **55%**.

1.4. Predpoklady a obmedzenia technickej infraštruktúry

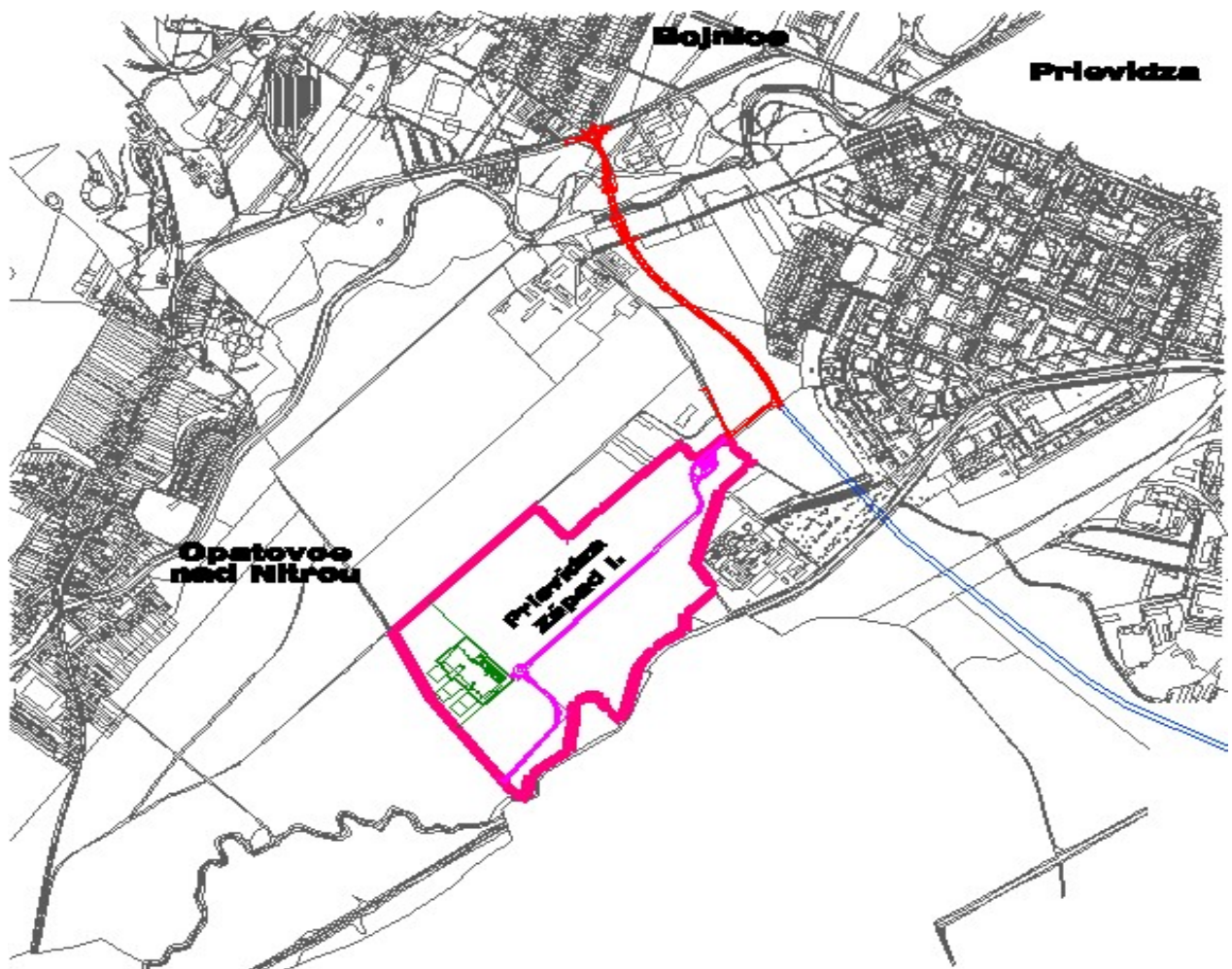
Z analýzy **cestnej siete** regionálnej úrovne tvorenej hlavne cestami II. a III. triedy vyplýva, že hustota cestnej siete z hľadiska smerovania trás v riešenom území je priemerne vyhovujúca.

Faktory, ktoré ovplyvňujú jej polohové riešenie, sú: **rozmiestnenie sídiel v území a konfigurácia terénu**. Kategorizácia jednotlivých cestných ťahov v území vyjadruje ich dopravnú dôležitosť zodpovedajúcu významu sídiel, ktoré sú týmito ťahmi obsluhované. S ohľadom na súčasné zaťaženie ciest, ktoré sa bude vo výhlade zvyšovať úmerne vzrastu životnej úrovne obyvateľov v týchto sídlach možno konštatovať, že z hľadiska kapacitného regionálneho významu budú aj pre výhladové obdobie kapacitne vyhovovať. Smerové a výškové usporiadanie jednotlivých cestných úsekov ako aj z hľadiska hlukovej záťaže už v súčasnosti nevyhovuje dopravným prostriedkom, ktoré tieto úseky využívajú. Tento stav sa stáva príčinou dopravných nehôd.

Cestná sieť je po kvalitatívnej stránke nevyhovujúca. Prioritnou úlohou je ich homogenizácia, predovšetkým na úseku cesty II/574, kde je potrebná taktiež preložka cesty vzhľadom na navrhovanú vodnú nádrž Liešťany. Navrhuje sa predĺžiť privádzač Trenčín od štátnej cesty I/61 premostením rieky Váh napojením na štátnu cestu I/50 v obci Trenčianska Turná ako doplnenie dopravného systému Drietoma – Bánovce nad Bebravou – Prievidza (II. etapa diaľničného privádzača).

V náväznosti na Priemyselnú zónu bola ukončená I. etapa I. stavba obchvatovej komunikácie I/64. V súčasnosti sa pripravuje I. etapa II. stavba a v spolupráci s Bojnícami sa koncepčne rieši II. etapa komunikácie.

Vo výhľadovom období po roku 2015, v prípade vysokej intenzity na ceste II/519 v úseku Nitrianske Pravno - Diviaky, ktorá prepája cestu I/64 s cestou I/65 je potrebné uvažovať s cestným prepojením týchto komunikácií samostatnou trasou (tunelový variant).

Železničná trať regionálneho významu Prievidza – Handlová - Horná Štubňa nadväzuje na železničnú trať Hronská Dúbrava - Vrútky, ktorá je spojnicou severného I. hlavného ťahu s južným hlavným železničným ťahom. Ďalšou železničnou traťou regionálneho významu je trať Prievidza -Nitrianske Pravno.

Pre **leteckú dopravu** možno používať letisko v Prievidzi so štatútom medzinárodného letiska, v súčasnosti využívané pre civilnú prevádzku športového charakteru. Letisko Prievidza prevádzkuje Slovenský národný aeroklub, ako letisko športového charakteru. Jeho vzletová a pristávacia dráha v dĺžke 940 m a šírke 45 m má trávnatý povrch. Výhodná poloha vo východnej časti riešeného územia vytvára reálne predpoklady využívať toto letisko vo výhľadovom období ako letisko civilné pre dopravu pravidelnú popri jeho využívaní letectvom všeobecným. Letisko patrí do kategórie letísk vybraných regionálneho významu s rozvojovými možnosťami.

Ďalší vývoj **telekomunikačného sektora** smeruje ku konvergencii komunikačných, mediálnych a informačných systémov a postupné začleňovanie telekomunikačných sietí a služieb do širšieho komplexu infraštruktúrne zabezpečujúceho rozvoj informačnej spoločnosti. Oblasť informačnej spoločnosti je v EÚ upravená prevažne vo forme odporúčaní, deklarácií a rezolúcií k rôznym programom. Významnú úlohu zohrávajú informačné a komunikačné technológie a Internet, ktoré sú hlavnými hybnými silami v procese vytvárania globálnej informačnej spoločnosti, k čomu budú smerovať aj opatrenia v rámci rozvojových programov.

Hlavnými zdrojmi **elektrickej energie** v Prievidzskom okrese sú Slovenské elektrárne a.s. ENO Zemianske Kostolňany s celkovým inštalovaným elektrickým výkonom 522,4 MWe s orientáciou na spaľovanie hnedého uhlia zo slovenských uhoľných baní.

Okres Prievidza je zásobovaný **pitnou vodou zo skupinových vodovodov**: Prievidzský skupinový vodovod (SKV) pre takmer 96 tisíc obyvateľov, SKV Nováky – cca 23 tisíc obyvateľov, SKV Tužina – Kanianka – cca 6 tisíc obyvateľov, SKV Lehota pod Vtáčnikom – Podhradie – cca 4 tisíc obyvateľov, SKV Koš – Sebedražie – Cígeľ, miestny SKV Hradec – Lehôtka. Ostatné miestne vodovody sú: Valaská Belá, Temeš, Čavoj, Nevidzany, Dlžín, Tužina, Seč, Šútovce, Nitrianske Sučany, Horné a Dolné Vestenice, Nitrica, Chvojnica. Z okresných zdrojov pitnej vody (Kľačno, Vyšehradné, Solka, Pravenec, Prievidza, Handlová) s výdatnosťou 145 l/s sú pre SKV Prievidza využívané aj zdroje mimo okresu a to

z povodia Turca – zdroje podzemnej vody v Polerieke (45 l/s) a odbermi z VN Turček (200 - 230 l/s). SKV Nováky využíva zdroje podzemnej vody v povodí Nitrice (Nitrianske Rudno, Diviaky nad Nitricou, Nitrianske Sučany) s výdatnosťou 120 l/s, v povodí Oslianskeho potoka (Horná Ves, Muler (2H) – 21 l/s).

V náväznosti na Priemyselnú zónu bol v roku 2007 zrealizovaný VN prepoj rozvodňa Sever – Priemyselná zóna v dĺžke 8,3 km.

Z významných zdrojov *geotermálnych vôd* sú využívané geotermálne vody kúpeľmi Bojnice (prírodné liečivé vody).

1.5. Úroveň služieb obyvateľstvu, občianska vybavenosť

K 31.12.2008 na území okresu Prievidza bolo **99 ubytovacích zariadení** cestovného ruchu s počtom **izieb 1 746** a s počtom **lôžok 4 621**, čo predstavuje najviac ubytovacích zariadení z celého Trenčianskeho kraja. Oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka sa počet ubytovacích zariadení **zvýšil o 9**, počet izieb sa **zvýšil o 89**, počet lôžok sa **zvýšil o 286**. Tržby za ubytovanie za rok 2008 dosiahli sumu **222 610 tis. Sk (7389,30 tis. €)**, čo predstavuje po Trenčíne najvyššiu sumu tržieb za ubytovanie v Trenčianskom kraji. **Priemerná cena** za ubytovanie v sledovanom období bola **502,- Sk (16,66 €)**.

Počet návštevníkov v ubytovacích zariadeniach za rok 2008 dosiahol počet **100 389 osôb**, z toho je **74 910 domácich návštevníkov** a **25 479 zahraničných návštevníkov**. Počet návštevníkov zo zahraničia sa každým rokom zvyšuje. Najväčší podiel tvoria hostia z Českej republiky, z Nemecka a z Poľska. Prevažná väčšina ubytovaných návštevníkov využívala ubytovanie v zariadeniach kategórie „hotel“. **Počet prenocovaní** návštevníkov dosiahol výšku **443 472**. Priemerná dĺžka pobytu zahraničných a domácich návštevníkov sezónne kolíše. Rekreačné pobyty boli významnejšie zastúpené v lete a v zime. Na jar a na jeseň prevládajú jednodňové (tranzit, nákupy) a krátkodobé pobyty (pracovné cesty, návštevy). **Priemerný počet prenocovaní** bol **4,4**, čo po Púchove predstavuje najdlhší priemerný pobyt v rámci Trenčianskeho kraja.

V okrese Prievidza je rozmanitá **obchodná sieť**. K 31.12.2007 je predajní zmiešaného tovaru **599**, predajní potravinárskeho tovaru – supermarketov je **17**, predajní nepotravinárskeho tovaru je **1888**, obchodných domov, nákupných stredísk a hypermarketov je **21**. Medzi najväčšie obchody-hypermarkety patrí: Tesco Stores SR a.s., AHOLD Retail Slovakia k.s. (Hypernova) , Nay Elektro s. r.o., Kaufland SR v.o.s., bauMax SR spol. s r.o., Decodom spol s r.o., Billa s.r.o..

V okrese Prievidza sa k 31.12.2007 nachádza **61 materských škôl, 43 základných škôl**, z toho je **32 škôl 1. - 9. ročník** a **11 škôl je 1. - 4. ročník, 5 základných umeleckých škôl**. Sieť stredných škôl zahŕňa **3 gymnáziá**, z toho **1 je cirkevné, 1 stredná odborná škola, 6 špeciálnych škôl, 4 združené stredné školy** a **3 stredné odborné učilištia**. V Prievidzi majú zastúpenie aj **3 vysoké školy**: Žilinská univerzita - Fakulta riadenia a informatiky, Trenčianska univerzita - Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov a Technická univerzita Košice - Fakulta BERG.

Mesto tvorí spádovú oblasť stredného školstva pre obce a mestá regiónu Hornej Nitry. K mimoškolským zariadeniam pre deti a mládež patrí Centrum voľného času a Informačné centrum mladých.

Odvetvie školstva v posledných rokoch zápasí s absolútnym nedostatkom finančných prostriedkov na bežnú prevádzku škôl a školských zariadení. Plynulá prevádzka sa zabezpečuje len vďaka realizácii úsporných opatrení zameraných na hospodárne a efektívne vynakladanie finančných prostriedkov a racionalizáciou siete škôl a školských zariadení a siete študijných a učebných odborov.

Organizovanie kultúrnych podujatí v okrese zabezpečuje **Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi** v priestoroch Domu kultúry v Prievidzi a v kultúrnych domoch v prímestských častiach a ostatných obciach. Regionálny charakter má **Hornonitrianske osvetové stredisko**, ktoré sa venuje zachovávaniu a rozvoju ľudových tradícií a rôznych foriem umenia. V jeho priestoroch sa nachádza **galéria AMA**. Muzeálnu a výstavnú činnosť zabezpečuje Hornonitrianske múzeum. Má nezastupiteľné miesto v mapovaní a zachovávaní kultúrneho dedičstva v oblasti etnografie, histórii, archeológii a prírodovedného výskumu v regióne Hornej Nitry. Návštevníkom poskytuje prehliadku historických zbraní, zástav, mincí a medailí. Etnografické zameranie múzea ponúka zo zbierkového fondu ľudového textilu: maľby na skle, čepce, tylové vrchné ošatenie ženského odevu a čipkovú výzdobu.

Ďalšie významné múzeum v regióne je **Slovenské národné múzeum-Múzeum Bojnice**, ktoré sídli v romantickom zámku - národnej kultúrnej pamiatke, patriacom k najkrajším pamiatkovým objektom na Slovensku. V priestoroch zámku sa konajú rozličné kultúrne a spoločenské podujatia: koncerty vážnej hudby v Huňadyho sále, predstavenia multimediálneho projektu Lux in tenebris na II. nádvorí, vystúpenia skupiny historického šermu, svadobné obrady v Zlatej sále. Bojnický zámok je miestom konania už tradičného festivalu duchov a strašidiel. Múzeum prenajíma priestory na obchodné rokovania, tlačové konferencie, sympóziá, slávnostné prijatia a pod. V obchode zo suvenírmí si návštevníci môžu vybrať zo širokej ponuky upomienkových predmetov.

V okrese Prievidza sa ku koncu roka 2007 nachádza **59 verejných knižníc**, najvýznamnejšia je **Hornonitrianska knižnica v Prievidzi**, ktorá je okresnou knižnicou pre okres Prievidza s metodickou pôsobnosťou aj pre okres Partizánske. Trvalou úlohou knižnice je vytvárať predpoklady pre ďalšie skvalitňovanie knižničného systému, zabezpečovať slobodný a neobmedzený prístup k poznatkom a informáciám.

V regióne sa podporujú hlavne športy ako je futbal, hokej, basketbal, volejbal, tenis, zápasenie a ľahká atletika. Svoje miesto si nachádzajú i netradičné športy ako je korfbal. K 31.12.2007 slúži športovým klubom a obyvateľom **3 športové haly, zimný štadión, 12 otvorených štadiónov, mini golfový areál, tenisové kurty a 42 telocviční**. Letecký šport sa rozvíja na miestnom letisku. Pre relax slúži **6 kúpalísk, 4 kryté bazény, 17 otvorených bazénov, 3 bazény školské** (kryté aj otvorené), **9 stálych kín, 7 prírodných amfiteátrov a letných kín**.

Nakoľko realizácia športu je finančne poddimenzovaná je potrebné hľadať zdroje podpory pre financovanie športových súťaží, pre údržbu a prevádzkové náklady športových zariadení.

Zdravotnú starostlivosť obyvateľom okresu Prievidza poskytujú zdravotnícke zariadenia, z ktorých nosnými sú nemocnice s poliklinikou **NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach** a **NsP Handlová** a **2 samostatné polikliniky** - Poliklinika v Prievidzi a Územná poliklinika v Novákoch. K 31.12.2007 sa vykonávala zdravotnícka starostlivosť v **61** samostatných ambulanciách praktického lekára **pre dospelých**, v **32** samostatných ambulanciách praktického lekára **pre deti**, v **53** samostatných ambulanciách praktického lekára **stomatológa**, v **21** samostatných ambulanciách praktického lekára **gynekológa**, v **197** samostatných ambulanciách lekára **špecialistu**.

Lekárska služba v regióne Prievidza bola ku koncu roka 2007 poskytovaná **34 lekárňami**, ktoré sú rozmiestnené po celom okrese.

V okrese Prievidza sa sociálne služby poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi sú Trenčiansky samosprávny kraj, obce a fyzické a právnické osoby:

1. Trenčiansky samosprávny kraj

- **Centrum sociálnej pomoci Nitrianske Pravno** - domov dôchodcov a domov sociálnych služieb (pracoviská: Domov dôchodcov- domov sociálnych služieb Nitrianske Pravno, Domov sociálnych služieb Vyšehradné, Domov dôchodcov Valaská Belá)
- **Centrum sociálnej pomoci Bojnice** - detský domov a domov dôchodcov
- **Domino – Centrum sociálnej pomoci Prievidza** - domov sociálnych služieb

- **Humanity – Centrum sociálnej pomoci Veľká Lehôtka** - domov pre osamelých rodičov, zariadenie chráneného bývania, útulok, domov sociálnych služieb

2. Obce

- **Domov - penzión pre dôchodcov Prievidza** - domov dôchodcov

3. Fyzické a právnické osoby

Zariadenia poskytujú sociálne služby pobytovou formou.

- **Senior Nitrianske Rudno, n.o.** - domov dôchodcov
- **Bc. Ľubica Geczyová, Diviacka Nová Ves** - domov sociálnych služieb pre dospelých a domov dôchodcov
- **JAZMÍN, n.o., Handlová** - útulok, zariadenie pestúnskej starostlivosti, domov pre osamelých rodičov
- **Harmónia, n.o., Prievidza** - domov pre osamelých rodičov, útulok
- **Stredisko sociálnych služieb Kanianka, n.o.** - domov dôchodcov (Domov dôchodcov Kanianka, Domov dôchodcov Zemianske Kostol'any)
- **ORCHIDEA, n.o., Prievidza** - útulok, domov pre osamelých rodičov, krízové stredisko
- **NOVÝ DOMOV, n.o. Prievidza** – domov sociálnych služieb pre dospelých, domov sociálnych služieb pre deti
- **PROVITAL, o.z. Koš** - pre občanov po návrate z liečby pre drogovu závislosť

Na území regiónu Prievidza pôsobia bankové a poisťovacie inštitúcie, ktorých počet a rozsah služieb sú pre potreby rozvoja okresu postačujúce. Ku koncu roka 2007 **komerčných poisťovní** bolo 17, **komerčných bánk** 22, **pobočiek zahraničných bánk** v počte 2 a **bankomatov** bolo 41.

1.6. Sídelné a urbárske predpoklady a obmedzenia

Na území okresu sa nachádza 52 **obcí**. Najväčšia intenzita osídlenia a urbanizácie je sústredená v povodí rieky Nitry, kde sa nachádza aj **okresné mesto Prievidza** a priemyselné mesto **Nováky**.

Prvé písomné doklady o Prievidzi sa nachádzajú v listine Zoborského opátstva z roku 1113. Blízkosť obchodnej cesty spôsobila rozvoj remesiel a obchodovania. Už v roku 1383 udelila uhorská kráľovná Mária z rodu Anjou Prievidzi **výsady slobodného kráľovského**

mesta. K najzaujímavejším častiam mesta patrí starobylé námestie a jeho okolie, kde sa nachádzajú významné sakrálne i svetské pamiatky. Súčasná Prievidza má moderné sídliská s rozvinutou obchodnou a sociálnou štruktúrou s nadväznosťou na strediská kultúrno-sportového charakteru.

Ďalšou významnou hospodársko-sídelnou oblasťou je Handlovská kotlina, kde je najväčším sídlom mesto **Handlová**. Sídla vidieckeho typu sú rovnomerne rozložené v Rudnianskej kotline, v ktorej najväčšia obec je **Nitrianske Rudno**. Sídla prevažne na báze baníctva vznikli a rozvíjali sa na pahorkatine Cíglianskeho predhoria. Patria sem tieto obce: Cígeľ, Lehota pod Vtáčnikom. Osobitný charakter dávajú krajine početné rozptýlené vidiecke sídla a oblasti laznického osídlenia. Ďalším významným mestom sú **Bojnice**, ktoré je dôležitým strediskom cestovného ruchu.

Vo väčšine obcí sú zriadené školské zariadenia, materské školy, základné školy. Zdravotná, školská a sociálna infraštruktúra poskytuje služby pre občanov, pričom zohľadňuje rozlohové rozmiestnenie okresu s ohľadom na počet obyvateľov. Z toho dôvodu majú obecné úrady z hľadiska poskytovania niektorých služieb zriadené spoločné úradovne pre občanov.

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi má taktiež vzhľadom na vysoký počet klientov vytvorené pracoviská v Handlovej a v Novákoch, v ktorých zamestnanci, či už na odbore služieb zamestnanosti alebo zamestnanci odboru sociálnych vecí poskytujú komplexné sociálne poradenstvo občanom. Do **spádovej oblasti pre pracovisko Handlová** patria tieto obce: Handlová, Chrenovec, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa. **Spádovú oblasť pre pracovisko Nováky** tvoria tieto obce: Nováky, Bystričany, Čavoj, Čereňany, Diviacka Nová Ves, Diviaky nad Nitricou, Dlžín, Dolné Vestenice, Horná Ves, Horné Vestenice, Kamenec pod Vtáčnikom, Kostolná Ves, Lehota pod Vtáčnikom, Liešťany, Nevidzany, Nitrianske Rudno, Nitrianske Sučany, Nítrica, Oslany, Podhradie, Radobica, Rudnianska Lehota, Seč, Temeš, Valaská Belá, Zemianske Kostolňany. **Spádovú oblasť pre Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi** tvoria tieto obce: Prievidza, Bojnice, Chvojnica, Cígeľ, Kanianka, Kľačno, Kocúrany, Koš, Lazany, Malinová, Nedožery-Brezany, Nitrianske Pravno, Opatovce nad Nitrou, Poluvsie, Poruba, Pravenec, Sebedražie, Šútovce, Tužina.

1.7. Sociálne predpoklady a obmedzenia

Na začiatku roka 2008 bolo v Prievidzskom okrese **rozostavaných 883 bytov**. V priebehu sledovaného obdobia sa **začalo s výstavbou 429 bytov, dokončených bolo 266 bytov**, čo nás zaraďuje na druhé miesto v rámci Trenčianskeho kraja. Z celkového počtu dokončených

bytov bolo **dvojizbových bytov** v počte **92**, čo predstavuje najvyšší počet bytov podľa počtu izieb, **trojizbových bytov** bolo **71**, **štvorizbových bytov** **48**, **päť a viacizbových bytov** **41** a **jednoizbových bytov a garžónky** bolo **14**. **Rozostavaných bytov** na konci sledovaného obdobia bolo **1046 bytov**, **úbytok** bytov bol **30**, z toho **26** bolo asanovaných. Obytná plocha dokončených bytov dosiahla hodnotu **16 069 m²** a úžitková plocha dokončených bytov bola **27 773 m²**. Priemerná obytná plocha bytu v okrese Prievidza predstavovala v roku 2008 **60,4 m²** a priemerná úžitková plocha bytu **104,4 m²**.

Na začiatku roka 2008 bolo v Prievidzskom okrese **rozostavaných 497 bytov v rodinných domoch**. V priebehu sledovaného obdobia sa **začalo s výstavbou 212 bytov v rodinných domoch, dokončených** bolo **105 bytov v rodinných domoch**, čo nás zaraďuje na druhé miesto v rámci Trenčianskeho kraja. Z celkového počtu dokončených bytov v rodinných domoch bolo **štvorizbových bytov** v počte **43**, čo predstavuje najvyšší počet bytov v rodinných domoch podľa počtu izieb, **päť a viacizbových bytov** v počte **41**, **trojizbových bytov** v počte **17**, **dvojizbových bytov** v počte **4**. **Rozostavaných bytov v rodinných domoch** na konci sledovaného obdobia bolo **604 bytov**. Obytná plocha dokončených bytov v rodinných domoch dosiahla hodnotu **9 110 m²** a úžitková plocha dokončených bytov v rodinných domoch bola **16 649 m²**. Priemerná obytná plocha bytu v rodinných domoch v okrese Prievidza predstavovala v roku 2008 **86,8 m²**.

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov **v roku 2001** bolo trvale obývaných rodinných domov **22 744**, trvale obývaných bytov **44 486**. Z počtu **44 486** bytov je **31 414** bytov s plynom zo siete, **34 414** bytov s vodovodom, **41 302** bytov so splachovacím záchodom, **42 398** s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom. Diaľkové ústredné kúrenie má **20279** bytov a lokálne ústredné kúrenie má **15 880** bytov. **26 0787** domácností je vybavených samostatnou chladničkou, **18678** domácností je vybavených chladničkou s mrazničkou, automatickú práčku má **31265** domácností, farebný televízor **38231** domácností, osobný automobil má **16467** domácností, osobný počítač má **3892** domácností a osobný počítač s internetom má **1128** domácností.

1.8. Ekologické predpoklady a obmedzenia

K 31.12.2007 malo kanalizačnú sieť vybudovaných **13 obcí** okresu: **Bojnice, Bystričany, Dolné Vestenice, Handlová, Kanianka, Koš, Lazany, Lehota pod Vtáčnikom, Nováky, Oslany, Pravenec, Prievidza, Sebedražie**. Počet prípojok kanalizačnej siete bolo **5162**. Čističiek odpadových vôd malo **12 obcí: Bojnice, Bystričany, Dolné Vestenice, Handlová, Kanianka, Lazany, Lehota pod Vtáčnikom, Nováky, Oslany, Pravenec, Prievidza,**

Sebedražie.

V náväznosti na Priemyselnú zónu je v realizácii stavba kanalizačného zberača v trasovaní od Priemyselnej zóny po rieku Nitra.

Hlavnú časť využívania podzemných zdrojov vody predstavuje využívanie formou verejných vodovodov. V okrese Prievidza k 31.12.2007 boli napojené na **verejný vodovod** všetky obce, okrem obce **Čavoj** a **Chvojnica**. V posledných rokoch (po roku 1991) badať pokles vo využívaní podzemných vôd. Spôsobila to hlavne znížená spotreba vody u maloodberateľov (meranie odberov), transformácia podnikov, znižovaním výroby, zavádzaním nových výrobných technológií.

Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev našej vlasti, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú aj zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva. Intenzívna priemyselná činnosť sa negatívne prejavila na zdravotnom stave hospodárskych lesov.

Poľnohospodárska pôda a lesný pôdny fond majú nezastupiteľné miesto pri stabilizácii životného prostredia a pri zabezpečovaní podmienok trvalo udržateľného rozvoja života.

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Značná časť poľnohospodárskej pôdy kraja je ohrozená najmä eróziou (10-20 %) a tento proces naďalej pokračuje. Erózia sa prejavuje odnosom pôdy vodou alebo vetrom a jej ukladaním na iných miestach vo forme nánosov, náplavov a naviatím.

Vodnou eróziou sú na území okresu ohrozené takmer všetky orné pôdy. Návrh opatrení proti pôsobeniu vodnej erózie by sa mal riešiť v rámci projektov pozemkových úprav pri rešpektovaní ochrany životného prostredia, tvorby územného systému ekologickej stability a prevádzkovo – ekonomických hľadísk poľnohospodárskej výroby.

Veterná erózia silná až veľmi intenzívna sa v okrese nevyskytuje. Opatrenia na protieróznu ochranu sú zamerané na zatrávňovanie a zalesňovanie.

Jedným z najrozšírenejších deštrukčných javov pôdy v kraji sú zosuvy, ktoré majú nepriaznivé dôsledky na využitie územia, najmä na poľnohospodárstvo. Zosuvy v Hornej Nitre sú rozšírené najmä v území Handlovskej kotliny a v časti Prievidzskej kotliny. Intenzívne sú postihnuté územia medzi Prievidzou, Nedožermi-Brezanmi, Malou Čausou,

Lipníkom a Ráztočnom a západne od Opatoviec nad Nitricou.

V okrese Prievidza sa nachádzajú poddolované územia v oblastiach po banskej činnosti. Staršie vydobyté podzemné priestory sa vyskytujú v oblastiach Handlovej, Cígľa a Novák. Prejavujú sa deformáciami povrchu poddolovaného územia, na ktorom vznikajú buď poklesy alebo prepadliny. Rekultivácia poddolovaného územia je založená na terénnych úpravách, navážkach úrodných pôd a na systéme hydromelioračných opatrení.

Oblasť Hornej Nitry patrí medzi vybrané sledované oblasti so zvlášť narušeným prostredím, pre ktorú sú odporúčané opatrenia pre prvú zónu znečistenia v zmysle všeobecných zásad hospodárenia v imisných oblastiach. **Zdrojom znečisťovania pôdy** sú najmä *Slovenské elektrárne a.s. ENO Zemianske Kostol'any* a *Novácke chemické závody a.s. Nováky*.

Najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny arzénu. Štúdia Výskumného ústavu oblastného plánovania (1992) odporúča v celom údolí Nitry južne od Bojníc zaviesť špecifický spôsob hospodárenia na pôdach s orientáciou na pestovanie plodín vhodných pre priemyselné spracovanie. Jedným z programov je pestovanie repky olejnej. Ďalšou možnosťou je vybudovanie moderného agropriemyslu s využitím odpadového tepla pre vykurovanie skleníkového hospodárstva.

Významným znečisťovateľom životného prostredia je odpad. Máme 2 skládky komunálneho odpadu.

Na území okresu sa nachádzajú viaceré chránené územia. Ide predovšetkým o **chránenú krajinnú oblasť Ponitrie**, ktorá zasahuje do katastrálnych území obcí Podhradie, Lehota pod Vtáčnikom, Kamenec pod Vtáčnikom, Bystričany, Čereňany, Horná Ves a Radobica.

Ďalším veľkoplošným **chráneným územím je chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy**, ktorá zasahuje do obcí Tužina, Valaská Belá a Čavoj. Celková **rozloha chránených krajinných oblastí** na území okresu je **16 519,4 ha**.

K maloplošným chráneným územiam okresu patria **4 národné prírodné rezervácie** a to **Vtáčnik, Rokoš, Vyšehrad, Veľká skala** a ich celková rozloha je na území okresu **389,5 ha**.

1.9. SWOT – analýza rozvoja regiónu

1.9.1. SILNÉ STRÁNKY

- výborná geografická poloha
- potenciál pre budovanie priemyselných a technologických parkov a zón
- záujem zahraničných investorov
- silné exportné a importné väzby na trhy EÚ

- vysoký podiel malého a stredného podnikania v rámci hospodárskej štruktúry
- vysoký stupeň flexibility malého a stredného podnikania
- potenciál pre inovatívny technologický rozvoj tradičných odvetví priemyslu
- dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou s primeranou prenosovou kapacitou a s mierne prevyšujúcou energetickou bilanciou
- veľký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
- významné kúpeľné centrum
- rozvinutý privátny finančný a poisťovací sektor
- rozvinutá sieť profesných združení, agentúr a poradenských centier
- vysoká rozmanitosť a atraktivita historického dedičstva a súčasnej kultúry
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily
- vybudovaná sieť zariadení pre rekvalifikáciu a iné formy celoživotného vzdelávania
- vysoká miera ekonomickej aktivity žien
- rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb
- rozvinutá sieť zdravotníckych zariadení a služieb
- rozvíjajúce sa inštitúcie na báze partnerstva v oblasti záujmových združení, nadácií a iných organizácií mimovládneho sektora
- dlhodobo relatívne nízka miera nezamestnanosti v porovnaní s inými regiónmi SR
- z funkčného hľadiska prevažne vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy
- systém MHD v regionálnych sídlach (okresoch)
- vysoká ponuka služieb dopravy s dostatkem dopravných podnikov a ich rozmiestnením na území
- dobrá kvantitatívna a kvalitatívna telekomunikačná infraštruktúra
- disponibilný potenciál pre príjem moderných informačných technológií
- funkčné letisko
- primerané surovinové zabezpečenie z domácej poľnohospodárskej produkcie vrátane špecializovaných plodín
- spracovateľské kapacity vlastnej surovinovej produkcie
- vhodné teplotné a pôdne podmienky pre pestovanie zeleniny, ovocia, technických plodín a plodín náročných na vodu
- dostatok kapacít v pôdno-klimatických podmienkach pre chov hovädzieho dobytku, ošípaných, hydiny a v podhorských oblastiach aj oviec - dostatok kvalitných genetických zdrojov (rastlinných a živočíšnych) na úrovni európskych a svetových parametrov

- vysoký rekreačný potenciál predovšetkým horských regiónov na území
- možnosti zdravšieho životného štýlu na vidieku
- disponibilná pracovná sila obyvateľov vidieka
- dostatočné vodné zdroje
- nižšie náklady na prácu v porovnaní s krajinami EÚ
- existencia plánovania pri ochrane a racionálnom využívaní vôd podľa povodí riek – hydro-ekologické plány povodí
- spoplatňovanie vypúšťania odpadových vôd a odberov vody
- uplatňovanie emisno-imisného princípu pri povoľovaní vypúšťania odpadových vôd do recipientov
- monitoring kvality a kvantity povrchových a podzemných vôd
- rozvinutá sieť a dostupnosť regionálnych stredných škôl s vysokou kvalitou všeobecného a odborného vzdelávania
- vybudovaná sieť zariadení pre rekvalifikáciu a iné formy celoživotného vzdelávania
- rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb
- rozvinutá sieť zdravotníckych zariadení a služieb
- aktívny sektor športu a telovýchovy
- dostatočná štruktúra kultúrnych zariadení

1.9.2. SLABÉ STRÁNKY

- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít
- zastaralá technologická základňa
- nedostatok investičného kapitálu a vlastných zdrojov
- obmedzený prístup malého a stredného podnikania k informačným technológiám a poradenským službám
- útlm výskumu a vývoja a jeho previazanosť s výrobnou praxou
- nedostatočná ekonomická výkonnosť a nízka úroveň finančnej disciplíny
- vysoký podiel produkcie s nízkou pridanou hodnotou
- nedostatočné využívanie domácich surovín
- nízka úroveň inovácie produktov, nedostatočná podnikateľská infraštruktúra pre transfer technológií
- málo flexibilný systém odborného vzdelávania k požiadavkám trhu práce
- minimálny, takmer neexistujúci systém podnikového vzdelávania vrcholných manažérov

- vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania
- nedostatok moderných informačných technológií v cestovnom ruchu
- nedostatok finančného kapitálu na propagáciu cestovného ruchu v zahraničí
- nízka úroveň služieb cestovného ruchu
- nízky stupeň využívania rekvalifikácie, jej nedostatočná cielenosť a efektívnosť
- chýbajúci ucelený systém celoživotného vzdelávania
- nízky stupeň koordinácie systémov verejných služieb, sociálnych služieb a školstva
- nedostatočná osveta o problematike rovnosti príležitostí a ochrane pred diskrimináciou
- nedostatočná kvalita ľudských zdrojov v oblasti riadenia, marketingu a inovačných schopností
- slabé využitie leteckej dopravy
- nízka úroveň kvality parku dopravných prostriedkov a inej dopravnej techniky a infraštruktúry
- ohrozenie dopravnej obslužnosti okrajových regiónov na území
- trvalý trend presunu osobnej i nákladnej dopravy zo železnice na cesty
- nízke využitie existujúcich kapacít
- nízky podiel zahraničných investícií
- nedostatočný prístup k úverom, najmä založenie úrody, chovu a investičnú výstavbu
- relatívne nízka konkurencieschopnosť produkcie
- nízka úroveň marketingu a reklamy
- pretrvávajúca dlhá doba obratu zásob
- nízka koncentrácia výroby
- vysoké ceny vstupov vrátane regulovaných cien
- zastaralá technológia a strojové vybavenie vzhľadom na kvalitatívne požiadavky EÚ
- nízka konkurencieschopnosť v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej infraštruktúry
- neustále znižovanie stavu hospodárskych zvierat z dôvodu znižovania odbytu na domácom trhu
- nedostatočné kontakty na svetové trhy
- zaostávanie budovania smogových varovných a regulačných systémov v oblasti osobitnej ochrany ovzdušia
- nedostatok finančných prostriedkov na účelový monitoring toxických a karcinogénnych látok
- nevybudovanosť zariadení ochrany prírody v chránených územiach
- absencia monitoringu najcennejších prírodných území z hľadiska biodiverzity

- nedobudovanosť siete chránených území
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave životného prostredia
- nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenie, zhodnocovania a likvidácie odpadov
- nedostatočná osвета o problematike rovnosti príležitostí a ochrane pred diskrimináciou
- nedostatočná previazanosť medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce

1.9.3. OHROZENIA

- nedostatok investičného kapitálu
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v regióne nedostatočný rast konkurencieschopnosti
- málo účinná reforma verejných financií
- korupcia vo verejnom a hospodárskom živote
- pomalá modernizácia výrobných zariadení
- nízka úroveň marketingu
- nízky podiel exportu
- nekalá hospodárska súťaž
- pomalé tempo inovačných procesov
- pomalé zavádzanie moderných informačných systémov
- úbytok vysokokvalifikovanej pracovnej sily do iných regiónov a do zahraničia
- nízka úroveň podpory výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore v porovnaní so štandardom v EÚ
- nízka kúpna sila obyvateľstva
- technické a poznatkové zaostávanie
- nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra
- nízka podpora a administratívne bariéry rozvoja malého a stredného podnikania
- nízka podpora aktivít podporujúcich rozvoj cestovného ruchu
- nedostatočné väzby medzi vzdelávacou sústavou a potrebami hospodárskeho regiónu
- nedostatočná motivácia zamestnávateľov na ďalšom vzdelávaní zamestnancov a ovplyvňovaní kvality odborného (stredného a vysokoškolského) vzdelávania mladých ľudí
- ďalší rast marginalizácie, vytlačanie znevýhodnených skupín z trhu práce, prehĺbovanie sociálnej exklúzie
- prehĺbovanie sociálnej nerovnováhy

- oneskorenie výstavby a rekonštrukcie cestných a železničných tratí
- útlm prepravy (železničnej, cestnej a i.)
- vysoká dotačná náročnosť verejnej hromadnej dopravy
- obmedzenie dostupnosti okrajových regiónov
- zvyšovanie rozdielov v oblasti digitalizácie telekomunikačných služieb
- ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd
- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, zníženie potenciálu priemyselného a poľnohospodárskeho rozvoja krajiny v dôsledku zlej kvality vôd
- znečistenie ovzdušia
- dopady na zdravotný stav obyvateľov
- nárast množstva dovážaných odpadov
- nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi
- finančne náročné opravy chátrajúcich budov sociálneho zamerania, zdravotníctva, školstva
- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov, zariadení v školstve, zdravotníctve a sociálnych zariadeniach
- úbytok vysokokvalifikovanej pracovnej sily do iných regiónov (napr. Bratislava) a do zahraničia
- nedostatočné väzby medzi vzdelávacou sústavou a potrebami hospodárskeho regiónu

1.9.4. PRÍLEŽITOSTI

- rozvoj odvetví s vyššou pridanou hodnotou
- rozvoj odvetví využívajúcich obnoviteľné domáce zdroje
- rozvoj environmentálne vhodných technológií
- zahraničné investície
- budovanie priemyselných a technologických zón
- vstup nosných investorov do existujúcej výrobnéj infraštruktúry
- zvýšenie využiteľnosti alternatívnych zdrojov energie
- zníženie materiálových nákladov výroby
- zvýšenie konkurencieschopnosti priemyslu
- rozvoj aplikácie informačných technológií v priemysle a službách
- skrátenie inovačného cyklu
- podpora rozvojových investícií
- rozvoj služieb v sektore priemyslu

- rozvoj služieb na podporu cestovného ruchu
- implementácia systému celoživotného zvyšovania kvalifikácie
- znižovanie daňového a odvodového zaťaženia
- zvyšovanie flexibility trhu práce
- odstraňovanie administratívnych bariér podnikania
- zlepšenie prístupu malého a stredného podnikania k finančným zdrojom
- vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách
- rozvoj sietí poskytujúcich ekonomické, právne a poradenské služby
- zvyšovanie exportu a jeho informačnej podpory
- zapojenie kapacít cestovného ruchu do hotelových sietí a rezerva iných systémov
- vytváranie spoločných nástrojov politiky zamestnanosti
- efektívna a účinná realizácia akčných plánov zamestnanosti štátu
- intenzívnejšia spolupráca školského systému a podnikateľskej sféry s cieľom prispôsobiť obsah a rozsah vzdelávania požiadavkám trhu práce
- posilnenie miesta a úlohy cielej rekvalifikácie
- rozvoj všetkých foriem celoživotného vzdelávania ako záruky trvalého rozvoja regiónu
- reforma sociálnych služieb vedúca k zvýšeniu kvality štandardov služieb
- prehlbovanie partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií zainteresovaných do aktivít v oblasti sociálnych služieb
- zvýšenie zodpovednosti zamestnávateľov za rast odbornosti a kvalifikácie pracovnej sily a jej adaptability na technické, organizačné a technologické zmeny
- zapojenie vysokých škôl a výskumno-vývojových organizácií do vedeckých, výskumných a výrobných-inovačných aktivít
- účasť v programoch EÚ zameraných na prevenciu a elimináciu nezamestnanosti
- finančné prostriedky EÚ na dopravnú infraštruktúru
- stimulácia dopytu po sieťových službách
- zníženie cien využívania internetu
- rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí
- zlepšenie konkurencieschopnosti zvýšením kvality výrobkov
- finalizácia ekologicky vyrábaných potravín
- zvýšenie sortimentu krajových špecialít
- zvyšovanie spotreby poľnohospodárskych produktov a potravinárskych výrobkov na domácom trhu
- zvyšovanie exportu

- vstup zahraničných investorov
- využitie zdevastovaných a kontaminovaných plôch na získanie netradičných zdrojov energie (bionafta, etanol)
- zvýšenie konkurencieschopnosti vytváraním kooperačných väzieb v oblasti odbytu agropotravinárskych produktov
- zvyšovanie výnosov z máloproduktívnej poľnohospodárskej pôdy jej zalesnením
- lepšie využitie pestovateľsko-spracovateľských a chovateľských kapacít
- komplexné využitie všetkých zdrojov lesa
- diverzifikácia ekonomickej základne vidieka využitím prírodných a kultúrnych hodnôt
- možnosti lepšieho využitia a zhodnotenia dreva a ostatných produktov lesa
- rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky
- riešením situácie v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou v lokalitách, kde nevyhovuje norme
- dobudovanie informačných systémov na monitorovanie a hodnotenie kvality vôd a ochranu klímy a ovzdušia
- využívanie alternatívnych zdrojov energii (biomasa, geotermálna a slnečná energia) tam, kde nie je ekonomické budovanie plynofikácie
- realizácia programov starostlivosti o chránené územie a záchranu ohrozených častí prírody
- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody
- zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia
- využitie podporných programov EÚ v oblasti životného prostredia
- tvorba nových pracovných príležitostí vo sfére tvorby a ochrany kvalitného životného prostredia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby
- lokálne, resp. regionálne iniciatívy zavádzania, triedenia a recyklácie odpadov
- rozvoj sietí poskytujúcich ekonomické, právne a poradenské služby
- optimalizácia siete stredných škôl realizovaná zlučovaním a združovaním stredných škôl na základe regionálnych faktorov
- optimalizácia siete študijných a učebných odborov stredných škôl realizovaná odstraňovaním duplicitného vyučovania niektorých odborov na viacerých školách a zatraktívením odborov v súlade s prioritami rozvoja regiónu a požiadavkami trhu práce

2. Analýza trhu práce

2.1. Stav a predpokladaný vývoj rozsahu štruktúry zamestnanosti

Vývoj zamestnanosti v kraji od roku 1997 bol ovplyvnený najmä rôznymi transformačnými zmenami. Počas celého tohto obdobia boli realizované významné reštrukturalizačné zmeny v rade podnikov, ktoré súviseli aj s privatizáciou niektorých štátnych podnikov. Súčasne sa postupne zrýchľoval adaptačný proces v podnikovej sfére na nové konkurenčné prostredie. V jednotlivých podnikoch dochádzalo k prehodnocovaniu nerentabilných činností s cieľom zabezpečiť efektívnejšiu výrobu a tým znížiť neefektívnu prezamestnanosť, čo sa následne prejavilo na znižovaní stavu zamestnancov nielen v zle hospodáriacich, stratových a zadlžených podnikoch, ale aj v dobre fungujúcich, ziskových podnikoch. Začala sa formovať skupina nezamestnaných občanov.

Transformačný proces v nadväznosti na dovedajšiu ekonomickú základňu ovplyvnil hospodárstvo regiónu. V okrese Prievidza došlo k postupnému útlmu baníctva v bani Cígeľ a v Handlovej, k útlmu vo výrobe špeciálnej (zbrojárskej) techniky, textilného a obuvníckeho priemyslu, čo malo za následok *pokles zamestnanosti*.

Od roku 1997 do roku 2007 bol zaznamenaný každoročne *pokles priemerného počtu pracujúcich v regióne*, až v roku 2008 bol zaznamenaný *nárast priemerného počtu pracujúcich v regióne*.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov k 31.12.2008 bol **30 809 osôb**, čo predstavuje po okrese Trenčín najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja. Počet zamestnaných oproti roku 2007 zaznamenal *nárast o 5,9%*.

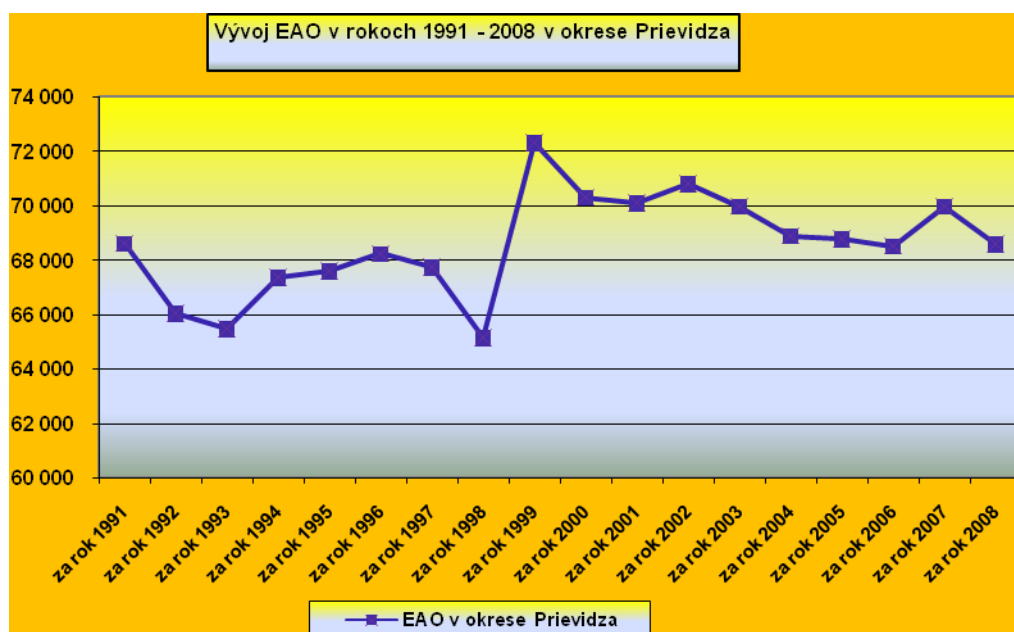
Počet zamestnaných z odvetví ekonomickej činnosti je *najviac v priemysle spolu (C+D+E) 17 657 fyzických osôb*, z toho pri *ťažbe nerastných surovín (C)* je zamestnaných **4 336 osôb**, čo predstavuje oproti roku 2007 *pokles zamestnancov o 2,2%*, v *priemyselnej výrobe (D)* je zamestnaných **13 227 osôb**, čo predstavuje *nárast zamestnancov oproti roku 2007 o 8,4%* a pri *výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody (E)* je zamestnaných **94 osôb**, čo predstavuje *nárast oproti roku 2007 o 5,0%*. V priemyselnej výrobe je *najviac zamestnaných v podnikoch, ktorých činnosť sa týka výroby výrobkov z gúmy a plastov* v počte **2 613 osôb**, čo predstavuje *nárast oproti roku 2007 o 0,3%* a v podnikoch, ktorých činnosť sa týka *výroby chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien* v počte **1954 osôb**, čo predstavuje *nárast oproti roku 2007 o 19,8%*. Oproti roku 2007 počet zamestnaných v *priemysle spolu (C+D+E)* zaznamenal *nárast o 5,6%*.

Priemerná nominálna mesačná mzda bola **20 620,- Sk (684,46 €)**. Oproti roku 2007

zaznamenala **nárast o 7,2%**. **Najvyššia** priemerná nominálna mesačná mzda bola **v priemysle – výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov** vo výške **34 476,- Sk (1144,39 €)**, čo predstavuje **nárast o 24,4%**.

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva (EAO) v okrese Prievidza pre výpočet miery nezamestnanosti v roku 2008 predstavuje **68 576 obyvateľov**, z čoho je **31 537 žien** a **37 039 mužov**.

Oproti roku 2007 ekonomicky aktívne obyvateľstvo zaznamenalo **pokles o 1383 osôb**. Počet **žien** oproti roku 2007 **klesol o 453 osôb** a počet **mužov klesol o 930 osôb**.

V nasledujúcom období sa predpokladá, že **počet ekonomicky aktívnych** obyvateľov zaznamená **nárast** a **priemerný evidenčný počet zamestnancov** bude **klesať**. Je preto nevyhnutné vytvárať nové pracovné miesta, motivovať pracujúcich zvyšovaním plátov, podporovať vzdelávanie obyvateľstva v súlade s existujúcimi voľnými pracovnými miestami.

V budúcnosti v dôsledku svetovej finančnej krízy a hospodárskej krízy sú nevyhnutné opatrenia štátu na zastavenie hospodárskej krízy, na oživenie a rast ekonomiky. Sú nutné zásahy na udržanie súčasných pracovných miest, je potrebné všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Je dôležité zintenzívniť podporu rozvoja malého a stredného podnikania a urýchliť vznik nových výrobných subjektov.

Sektor malého a stredného podnikania by mal byť zameraný hlavne na odvetvie obchodu, pohostinstva, ubytovania a cestovného ruchu, drobnej priemyselnej výroby a výroby tovarov, založených na využití miestnych zdrojov surovín a kvalifikovaného ľudského potenciálu.

Je nutné, aby sa investičné zámery v Priemyselnej zóne Prievidza - Západ zrealizovali a

dotiahli do konca, a tým poskytli nové pracovné príležitosti pre región Prievidza.

2.2. Stav a vývoj rozsahu a štruktúry voľných pracovných miest

V roku 2008 bolo zaevidovaných na ÚPSVaR v Prievidzi **1943 voľných pracovných miest** (VPM), z ktorých bolo **791 voľných pracovných miest pre absolventov škôl** a **98 voľných pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím**.

K 31.12.2008 dosiahol stav **voľných pracovných miest 750**, z toho **139** bolo voľných pracovných miest **pre absolventov škôl** a **38** voľných pracovných miest **pre občanov so zdravotným postihnutím**.

Priemerný počet voľných pracovných miest za rok 2008 je **1 194**, čo predstavuje oproti roku 2007 **pokles o 181 voľných pracovných miest**. Priemerný počet voľných pracovných miest za rok 2008 **pre absolventov škôl** bol **233** a priemerný počet voľných pracovných miest za rok 2008 **pre občanov so zdravotným postihnutím** bol **42**.

V roku 2008 bolo najviac voľných pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie so **stupňom vzdelania 2 - vyučenie** a so **stupňom vzdelania 1 - základné vzdelanie**. Priemerný počet voľných pracovných miest so **stupňom vzdelania 2 - vyučenie** bol **654**, čo medziročne predstavuje **pokles o 83 voľných pracovných miest** a priemerný počet voľných pracovných miest so **stupňom vzdelania 1 - základné vzdelanie** bol **357**, čo medziročne predstavuje **pokles o 38 voľných pracovných miest**. Veľký záujem bol o profesie so základným vzdelaním **strážnik** a **pomocný robotník v drevovýrobe**.

Podľa **klasifikácií zamestnaní** najviac voľných pracovných miest v roku 2008 bolo v triede **KZAM 7 - remeselníci a kvalifikovaní výrobcovia, spracovávatelia, opravári**. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede bol **509**, čo predstavuje oproti roku 2007 **pokles o 103 voľných pracovných miest**. Ide hlavne o nasledovné profesie v stavebníctve - **murár, stolár, čalúnnik/čalúnnička**, v strojárstve - **zámočník-zvárač** a **zvárač**. Veľký záujem zamestnávateľov bol aj o **šičky, strihačky, obuvníkov/obuvníčiek, o mäsiarov-údenárov** a o **robotníkov v podzemí**.

Druhú najväčšiu skupinu voľných pracovných miest tvoria voľné pracovné miesta v triede **KZAM 9 – pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci**. Patria sem hlavne tieto profesie: **pomocní robotníci v drevovýrobe** a **strážnici**. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede je **246 voľných pracovných miest**, čo predstavuje oproti roku 2007 **pokles o 4 voľné pracovné miesta**.

Žiadaní sú v poslednom období **vodiči nákladných automobilov** vo vnútroštátnej a v medzinárodnej kamiónovej doprave a **zváračov kovov**, ktorí patria do triedy **KZAM 8 –**

obsluha strojov a zariadení. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede je **184 voľných pracovných miest**, čo predstavuje **nárast o 13 voľných pracovných miest**.

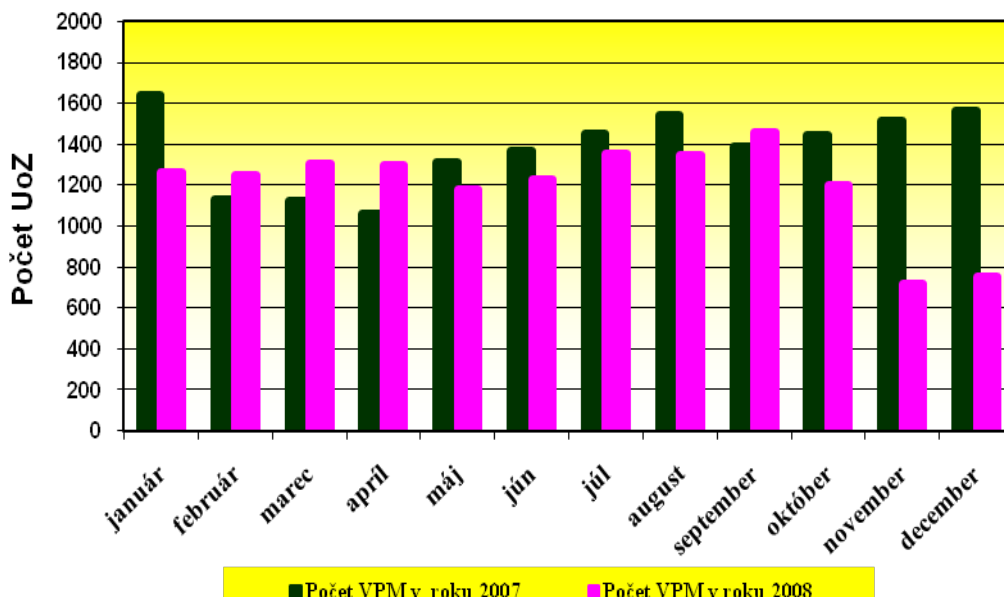
Veľký dopyt zo strany zamestnávateľov je aj v oblasti gastronómie hlavne o tieto profesie: **kuchár, čašník – servírka, predavačka.** Tieto profesie patria do triedy **KZAM 5 – prevádzkovi zamestnanci v službách a obchode.** Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede je **132**, čo predstavuje oproti roku 2007 **pokles o 14 voľných pracovných miest**.

Nedostatkovými profesiami s odborným vzdelaním sú **zdravotné sestry a konzultant CAD/CAM.** Niektoré profesie, ktoré nie sú možné obsadiť pre nedostatok pracovných síl v potrebnej štruktúre, už zamestnávateľia obsadzujú cudzincami napr. **mäsiari z Rumunska, baníci z Poľska a z Rumunska a zvárači z Vietnamu.**

Najviac voľných pracovných miest nahlásili za rok 2008 nasledujúce organizácie: **Yazaki Slovakia s.r.o. Prievidza, EMPER spol. s r.o. Oslany, T.S.K. s.r.o. Oslany, TECHNIK DEVELOPMENT SLOVAKIA s.r.o. Prievidza, Hornonitrianske bane Prievidza a.s., Vegum a.s. Dolné Vestenice.**

K 31.12.2008 na 1 voľné pracovné miesto pripadalo **6 uchádzačov o zamestnanie.** Priemerne za rok 2008 prislúchali na 1 voľné pracovné miesto **4 uchádzači o zamestnanie.**

Vývoj počtu VPM v roku 2007 a 2008 v okrese Prievidza

V nasledujúcom období sa predpokladá, že počet voľných pracovných miest bude mať **klesajúcu tendenciu.** Vplyv na pokles voľných pracovných miest má vzniknutá finančná kríza, ktorá má dopad na hospodársku krízu, čo predstavuje útlm výroby, zastavenie vytvárania nových voľných pracovných miest a zanikanie starých voľných miest. Problémom naďalej zostáva nezosúladenosť štruktúry voľných pracovných miest so štruktúrou

uchádzačov o zamestnanie.

2.3. Stav a vývoj nezamestnanosti

K 31.12.2008 bolo evidovaných na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi **4849 uchádzačov o zamestnanie**, z toho bolo **2664 žien** a **2185 mužov**. Počet uchádzačov o zamestnanie predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja.

Priemerný počet uchádzačov o zamestnanie v roku 2008 bol **4590**, čo predstavuje oproti roku 2007 **pokles o 636 uchádzačov o zamestnanie**. **Priemerný počet žien** v roku 2008 bol **2582 UoZ**, čo medziročne predstavuje **pokles o 336 UoZ** a **priemerný počet mužov** v roku 2008 bol **2008 UoZ**, čo medziročne predstavuje **pokles o 300 uchádzačov o zamestnanie**.

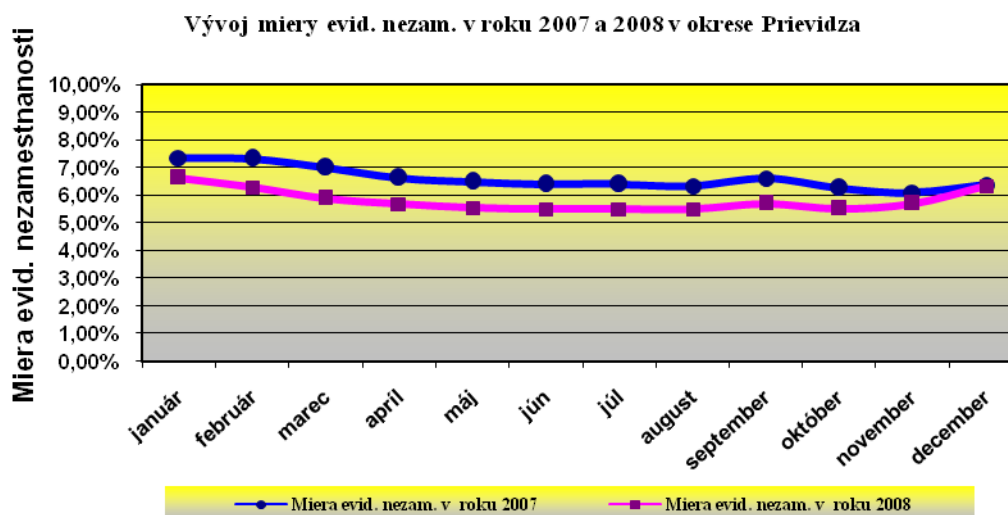
Podiel priemerného počtu **žien** z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2008 tvorí **56,32%** a **podiel** priemerného počtu **mužov** z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2008 tvorí **43,68%**. Podiel priemerného počtu žien z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2008 je **o 12,64 percentuálneho bodu** vyšší ako podiel priemerného počtu mužov.

Priemerný disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie za rok 2008 je **3986**, čo medziročne predstavuje **pokles o 636 uchádzačov o zamestnanie**.

Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12.2008 bola **6,34%**, čo medziročne predstavuje **pokles o 0,04 percentuálneho bodu**.

Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti za rok 2008 bola **5,81%**, čo znamená **pokles** oproti roku 2007 **o 0,80 percentuálneho bodu**.

Priemerná miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového priemerného počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2008 bola **6,69%**, čo medziročne predstavuje **pokles o 0,78 percentuálneho bodu (p.b.)**.

Podľa **stupňa vzdelania** je najvyšší počet UoZ so stupňom vzdelania **2 - vyučení bez maturity**, ktorý predstavuje k 31.12.2008 **1779 UoZ**, čo tvorí z celkového počtu UoZ **36,69%**. **Priemerný počet UoZ vyučených bez maturity** za rok 2008 bol **1674**, čo je tiež najvyšší priemerný počet UoZ podľa vzdelania. Oproti roku 2007 priemerný počet UoZ vyučených bez maturity **poklesol o 363 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ vyučených bez maturity z celkového počtu UoZ bol **36,46%**, čo predstavuje **pokles** oproti roku 2007 **o 2,51 p.b.**

Podľa **veku** najpočetnejším vekovým intervalom k 31.12.2008 je interval **25 - 34 rokov**, kde je zaradených **1 601 UoZ**, z toho je **661 mužov** a **940 žien**. **Priemerný počet UoZ** za rok 2008 bol **najvyšší** v intervale **35 - 49 rokov** v počte **1376 UoZ**. Oproti roku 2007 priemerný počet UoZ v intervale 35 - 49 rokov **poklesol o 493 UoZ**. **Priemerný počet mužov** v intervale **35 - 49 rokov** je **609 UoZ**, čo predstavuje medziročne **pokles o 159 UoZ**. **Priemerný počet žien** v intervale **35 - 49 rokov** je **767 UoZ**, čo znamená medziročne **pokles o 334 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ v intervale 35 - 49 rokov z celkového počtu UoZ bol **29,98%**, čo predstavuje **pokles** oproti roku 2007 **o 5,78 p.b.** Druhou najpočetnejšou skupinou podľa veku sú UoZ vo veku **50 a viac rokov**, v ktorej priemerný počet UoZ za rok 2008 je **1373 UoZ**, čo oproti roku 2007 predstavuje **pokles o 14 UoZ**.

Podľa **odvetvovej klasifikácie ekonomických činností** (OKEČ) bol v roku 2008 najvyšší priemerný mesačný prítok UoZ z odvetvia **priemyselnej výroby** v počte **105 uchádzačov o zamestnanie**, čo predstavuje **pokles** oproti roku 2007 **o 9 UoZ**. Druhý najvyšší priemerný prítok UoZ bol z odvetvia **ostatné verejné, sociálne a osobné služby** v počte **40 UoZ**, čo predstavuje **pokles** oproti roku 2007 **o 34 UoZ** a z odvetvia **veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel, motocyklov, spotrebného tovaru** v počte **40 UoZ**, čo predstavuje oproti roku 2007 **pokles o 24 UoZ**.

Podľa **predchádzajúceho zamestnania** (KZAM) za rok 2008 bola najpočetnejšou skupinou skupina uchádzačov o zamestnanie s profesiou **osoby bez pracovného zaradenia - KZAM A**. **Priemerný počet UoZ s profesiou osoby bez pracovného zaradenia- KZAM A** za rok 2008 bol **1 358**, čo oproti roku 2007 predstavuje **nárast o 277 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ s profesiou osoby bez pracovného zaradenia z celkového počtu UoZ bol **29,78%**. Tento podiel zaznamenal **nárast** oproti roku 2007 **o 9,02 p.b.** Druhou najpočetnejšou skupinou za rok 2008 podľa predchádzajúceho zamestnania bola skupina uchádzačov o zamestnanie s profesiou **pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci - KZAM 9**. **Priemerný počet UoZ s profesiou pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci** za rok 2008 bol **1 130**, čo oproti roku 2007 predstavuje **pokles o 428 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ s profesiou **pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci** z celkového počtu UoZ bol **24,51%**. Tento podiel

klesol oproti roku 2007 **o 5,27 p.b.**.

Podľa **dĺžky evidencie** najpočetnejšou skupinou za rok 2008 bola skupina uchádzačov o zamestnanie **do 3 mesiacov od zaevidovania**. **Priemerný počet UoZ do 3 mesiacov od zaevidovania** za rok 2008 bol **1356**, čo oproti roku 2007 predstavuje **pokles o 120 UoZ**. Priemerný počet **mužov** do 3 mesiacov od zaevidovania je **639** a priemerný počet **žien** do 3 mesiacov od zaevidovania je **717**. **Podiel** priemerného počtu UoZ do 3 mesiacov od zaevidovania z celkového počtu UoZ za rok 2008 bol **29,54%**, čo predstavuje oproti roku 2007 **nárast o 1,34%**.

Medzi skupiny občanov najviac ohrozených nezamestnanosťou patria **absolventi škôl**, ktorí nezískali ešte prax, a preto sa ťažšie zamestnávajú, **občania so zdravotným postihnutím**, ktorí pre zdravotný stav bývajú často práceneschopní a zamestnávateľa ich neradi prijímajú do zamestnania, **dlhodobo nezamestnaní občania**, ktorí tým že sú dlhšie bez práce, strácajú pracovné návyky, sú ohrození sociálnou exklúziou, a preto tiež nie sú zaujímaví pre zamestnávateľov, **občania starší ako 50 rokov veku**, ktorí sa stávajú menej flexibilnejší, a tým aj menej žiadaní na trhu práce a **mladiství**, ktorí nemajú ešte 18 rokov, nenadobudli žiadnu prax, dosiahli väčšinou len základné vzdelanie alebo nemajú ukončené ani základné vzdelanie, a preto majú malé šance uplatniť sa na trhu práce.

K 31.12.2008 dosiahol stav **absolventov škôl 445 UoZ**. V porovnaní s ostatnými okresmi v rámci **Trenčianskeho kraja** je to najvyšší počet. Z celkového počtu UoZ predstavujú absolventi škôl ku koncu sledovaného obdobia **9,18%**. **Priemerný počet absolventov škôl** za rok 2008 bol **386**. Oproti roku 2007 tento počet sa nezmenil. **Podiel** priemerného počtu absolventov škôl z celkového počtu UoZ za rok 2008 tvorí **8,41%**, čo medziročne predstavuje **nárast o 1,03 percentuálneho bodu**.

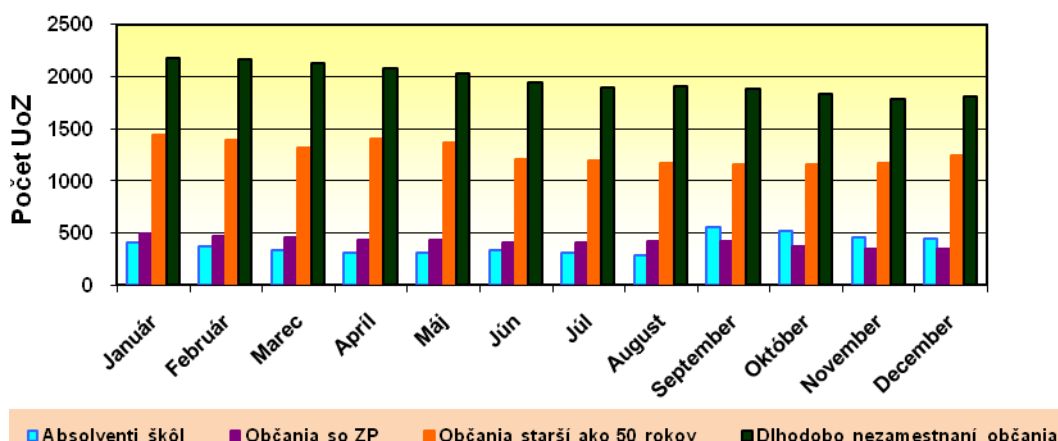
Ku koncu roka 2008 bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi **340 občanov so zdravotným postihnutím**. V **celoslovenskom porovnaní** je to najvyšší počet, pokiaľ porovnáваме 79 okresov. **Podiel** občanov so zdravotným postihnutím z celkového počtu UoZ predstavuje k 31.12.2008 **7,01%**. **Priemerný počet občanov so ZP** za rok 2008 bol **417**, čo znamená oproti roku 2007 **pokles o 119 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu občanov so zdravotným postihnutím z celkového počtu UoZ za rok 2008 tvorí **9,08%**, čo medziročne predstavuje **pokles o 1,17 percentuálneho bodu**.

Občanov starších ako 50 rokov veku bolo v evidencii UoZ k 31.12.2008 **1240**. Oproti predchádzajúcemu roku tento počet **klesol o 154 UoZ**. **Podiel** počtu občanov starších ako 50 rokov veku z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie ku koncu sledovaného obdobia predstavoval **27,62%**. **Priemerný počet občanov starších ako 50 rokov veku** za rok 2008 bol

1 267, čo znamená oproti roku 2007 **pokles o 90 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu občanov starších ako 50 rokov veku z celkového počtu UoZ za rok 2008 tvorí **27,62%**, čo medziročne predstavuje **nárast o 0,18 percentuálneho bodu**.

V okrese Prievidza ku koncu sledovaného obdobia bolo **1810 dlhodobo nezamestnaných občanov**. Oproti predchádzajúcemu roku tento počet **klesol o 361 UoZ**. **Podiel** počtu dlhodobo nezamestnaných občanov z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2008 tvorí **37,33%**. **Priemerný počet dlhodobo nezamestnaných občanov** za rok 2008 bol **1 972**, čo znamená oproti roku 2007 **pokles o 361 uchádzačov o zamestnanie**. **Podiel** priemerného počtu dlhodobo nezamestnaných občanov z celkového počtu UoZ za rok 2008 predstavuje **43,01%**, čo medziročne znamená **pokles o 1,62 percentuálneho bodu**.

Znevýhodnené skupiny v roku 2008

K 31.12.2008 bolo v evidencii Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi **31 mladistvých**. **Priemerný počet mladistvých** za rok 2008 bol **26 uchádzačov o zamestnanie**. Oproti roku 2007 tento počet zaznamenal **nárast o 2 uchádzačov o zamestnanie**. **Podiel** priemerného počtu mladistvých z celkového počtu UoZ za rok 2008 tvorí **0,57%**. Tento **podiel** oproti roku 2007 **stúpol o 0,12 percentuálneho bodu**.

Z predchádzajúcej analýzy nezamestnanosti nám vyplynulo, že **priemerná miera evidovanej nezamestnanosti** v roku 2008 **klesla** oproti roku 2007 **o 0,78 p.b.**

Tento stav bol spôsobený hlavne realizáciou nástrojov AOTP, aktivizáciou ÚPSVaR v Prievidzi pri hľadaní voľných pracovných miest, sezónnymi prácami v stavebníctve, v poľnohospodárstve, v lesníctve, v cestovnom ruchu a iných službách, vytvorením nových pracovných miest na trhu práce, stabilitou vytvorených pracovných miest na trhu práce, migráciou občanov za prácou mimo okres alebo do zahraničia, zamestnaním sa v novozriadených priemyselných parkoch v rámci Slovenskej republiky a tiež aj možnosťou

cestovať za prácou do štátov Európskej únie.

K faktorom **pozitívne** ovplyvňujúcich zamestnateľnosť uchádzačov o zamestnanie určite patrí aj uplatňovanie klientovo orientovaného a individuálneho prístupu pri práci s uchádzačmi o zamestnanie (najmä znevýhodnenými), vypracovávanie a realizácia tzv. individuálnych akčných plánov pracovného uplatnenia, realizácia odbornej poradenskej činnosti zameraná na zvyšovanie osobnostných predpokladov UoZ, na zlepšenie ich komunikačných zručností, ich aktivizácie a motivácie, čo umožňuje zvyšovanie zamestnateľnosti a pripravenosti uchádzačov o zamestnanie pre otvorený trh práce a jeho konkurenčné prostredie.

2.4. Politika trhu práce

2.4.1. Sprostredkovanie zamestnania

V roku 2008 sme zaznamenali celkový odtok v počte **6 868 uchádzačov o zamestnanie**. Z toho bolo vyradených pre nespoluprácu **1 166 UoZ**, umiestnených cez úrad práce **1 590 UoZ**, umiestnených inak **2 725 UoZ** a ostatných **1 387 UoZ**.

V roku 2008 (do 30.04.2008) sa uchádzači o zamestnanie zúčastnili **88 645 kontaktov**. Z toho celkový počet kontaktov v rámci periodicity bol **101 069**. V priemere mesačne na každého sprostredkovateľa pripadá **610 kontaktov**. Celkový počet iných kontaktov bol **40 938**. V priemere na každého zamestnanca OIPaSS pripadá **231 iných kontaktov**. OIPaSS vykonával (do 30.04.2008) pravidelné kontakty v obci Nitrianske Pravno a Nitrianske Rudno, ktoré boli pre uchádzačov o zamestnanie vyhovujúce najmä z finančného hľadiska. Po zmene zákona o službách zamestnanosti ku dňu 1.5.2008 sa uchádzači o zamestnanie do konca roka zúčastnili **340 387 kontaktov**.

2.4.2. Agentúra dočasného zamestnávania

Platné povolenie na **spostredkovanie zamestnania za úhradu** má v našom okrese v roku 2008 – Well Management s.r.o. Bojnice, Petra Unterfrancová Prievidza, Eva Matlovičová Kanianka, Hewettit Slovakia s.r.o. Prievidza, Eding Bakalárska 2 Prievidza, Hotel Magura spol.s.r.o. Prievidza. Povolenie vykonávať činnosť **agentúry dočasného zamestnávania** majú subjekty – Peter Huszár P.J. Servis Handlová, Treja s.r.o. Prievidza, Petra Unterfrancová Prievidza, Help n.o. Handlová, Constructa s.r.o. Prievidza, Ing.Marian Lajoš – Lamaz s.r.o. Nováky, Limpid s.r.o. Kocúrany, Apram s.r.o. Prievidza, Zara Plus s.r.o. Handlová, Dopex Trading SK s.r.o. Lazany.

2.4.3. Zamestnávanie cudzincov

Povolenia na zamestnanie

V máji 2008 bola na referát EURES pridelená ďalšia agenda: Povolenia na zamestnanie cudzincom. V roku 2008 bolo podaných 90 žiadostí, z toho udelených povolení bolo 79.

Infokarty

V decembri 2008 bola na referát EURES pridelená agenda Infokarty. V roku 2008 bol zaznamenaný prítok a odtok nasledovne:

Vznik PP – občan EÚ/EHP a Švajčiarska	Koniec PP – občan EÚ/EHP a Švajčiarka	Vznik – občan EÚ/EHP a Švajčiarska - vyslanie	Koniec – občan EÚ/EHP a Švajčiarska - vyslanie	Vznik PP – cudzinec	Koniec PP – cudzinec
917	805	78	82	5	0

2.4.4. EURES

Na referáte EURES boli v roku 2008 poskytované bezplatné poradenské, informačné a sprostredkovateľské služby pre všetkých záujemcov o prácu, ako aj pre zamestnávateľov hľadajúcich vhodných zamestnancov. Sieť EURES disponuje databázou voľných pracovných miest v krajinách Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarska ako aj širokou škálou informácií o životných a pracovných podmienkach, sociálnom zabezpečení a daniach, možnosti vzdelávania a praxe, informácií o situácii na trhoch práce v jednotlivých krajinách EÚ/EHP a Švajčiarska nielen pre záujemcov ale aj pre zamestnávateľov.

V rámci individuálnej poradenskej činnosti	Všeobecné informácie o EURES	Hľadanie práce	Nábor (posielanie CV)	Sociálne zabezpečenie a dane	Vzdelávanie	Životné a pracovné podmienky	Iné informácie	Spolu
Zájemcovia, hľadajúci prácu	131	227	3	8	3	98	131	601
Zamestnávateľia	5	0	0	4	0	2	25	36
Spolu	136	227	3	12	3	100	156	637

V roku 2008 bol najväčší záujem zo strany klientov o tieto krajiny: Nemecko, Rakúsko, Veľká Británia a Severné Írsko, Írsko, Česká republika, Taliansko, Fínsko, Nórsko a Holandsko.

Najčastejšie otázky: životné a pracovné podmienky v krajinách EÚ, voľné pracovné miesta, vykonávanie samostatne zárobkovej činnosti, informácie o agentúrach SZÚ a riešenie problémov spojených s nedodržaním dohôd o sprostredkovaní zamestnania za úhradu medzi agentúrou a občanom, možnosti vzdelávania a sťaží v krajinách EÚ/EHP, možnosti vyplývajúce z bilaterálnych dohôd, konkrétne pracovné ponuky, sezónne práce, brigády, povinné registračné procedúry v rámci prechodných období, otvorenie trhov práce, vybavenie pracovného povolenia, čo je potrebné si vybaviť pri odchode zo Slovenska, čo je potrebné vybaviť pri odchode z krajiny výkonu práce a po príchode na Slovensko, adresy a kontakty na EURES poradcov v SR, personálne agentúry v SR a v zahraničí, veľvyslanectvá, poradenstvo pri tvorbe a preklad CV a žiadostí, čo je EURES, možnosť registrácie v databázach, EURES poradenstvo cez telefón, kam sa obrátiť, ak zamestnávateľ nebude dodržiavať dohodnuté podmienky, možnosť poskytnutia viac informácií o zamestnávateľovi, kto bude kontaktovať zamestnávateľa, ak si klient nájde vhodnú ponuku, vyslanie pracovníkov - za akých podmienok je možné vyslať pracovníkov do zahraničia možnosti a ponuky pre klientov so zdravotným hendikepom, ako hľadať prácu na webe, obsluha webu, vytvorenie mailovej schránky, vyhľadávanie špecifických informácií vzhľadom na individuálne potreby klienta.

V roku 2008 bol najväčší záujem najmä o manuálne práce, na ktoré nie je požiadavka získania kvalifikácie a schopnosti aktívne komunikovať v cudzom jazyku: sezónne práce, brigády, rôzne druhy prác v poľnohospodárstve. Veľký záujem bol o prácu v hotelierstve a v gastronómii - kuchári, čašníci, pomoc v kuchyni, prácu na stavbách - murári, tesári, elektrikári, zvárači, upratovanie, opatrovanie. Klienti chceli byť informovaní o možnostiach práce a života v jednotlivých krajinách.

V máji sa uskutočnilo výberové konanie firmy J. W. Ostendorf z Prahy, ČR, na pozíciu predavač/ka farby a lakov pre bauMax v Prievidzi, o ktoré bol veľký záujem. Boli prijatí dvaja uchádzači.

Klienti boli informovaní o výhodách legalizácie ich pobytu v cieľovej krajine, čím si uvedomili možnosti zlepšenia svojich životných a pracovných podmienok a následne uprednostnili legálnu prácu pred prácou na čiernom trhu. Každý klient okrem informácií a kontaktov dostal aj viacero prospektov. Sieť EURES disponuje veľkým množstvom prospektov a propagačných materiálov, ktoré boli poskytnuté aj detašovaným pracoviskám.

V novembri sa konala Burza informácií na ktorej mal svoje zastúpenie aj referát EURES na ÚPSVaR v Prievidzi. Klienti mali záujem najmä o severské krajiny, Veľkú Britániu, Francúzsko, Belgicko, Holandsko a krajiny na juhu Európy.

Raňajky so zamestnávateľmi

Vo februári 2008 referát EURES zorganizoval pracovné stretnutie zamestnávateľov z prievidzského regiónu s vedením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi. Na stretnutí „Raňajky so zamestnávateľmi“ sa zúčastnili zástupcovia 10 najväčších firiem z prievidzského regiónu, ktorí získali informácie o regionálnom trhu práce, aktuálne informácie o realizovaných národných projektoch spolufinancovaných z ESF, informácie o možnosti spolupráce zamestnávateľov so sieťou EURES a informácie o zamestnávaní cudzincov v našom regióne.

Preventívne poradenstvo

V rámci preventívneho poradenstva pre študentov stredných škôl pracovníčka referátu EURES navštívila stredné školy v Prievidzi. Študenti získali informácie o možnostiach, ktoré im poskytuje sieť EURES.

Bilaterálna dohoda so Spolkovou republikou Nemecko

V zmysle medzivládnej dohody o zamestnávaní medzi Slovenskou republikou a Spolkovou republikou Nemecko v roku 2008 podpísalo pracovné zmluvy na sezónne zamestnanie 263 občanov. Počet realizovaných príslubov dlhodobého zamestnania do SRN bolo 5. 34 občanov odmietlo vycestovať do SRN z osobných dôvodov.

Vzdelávanie

V rámci NP XII sa EURES poradkyňa zúčastnila pilotného e-learningového vzdelávania Anglický jazyk pre ÚPSVaR a školenia Rozvoj kompetencií zamestnancov IPSS a EURES. Súčasťou každodennej práce je samovzdelávanie v každej agende vykonávanej na referáte EURES, najmä však životné a pracovné podmienky jednotlivých krajín, ktoré podliehajú neustálym zmenám.

2.4.5. Informačné a poradenské služby

Informačné a poradenské služby sú zabezpečované referátom informačno-poradenských služieb.

Hlavnou úlohou informačných a poradenských služieb je zabezpečovanie prvého kontaktu klienta so službami zamestnanosti, poskytovanie informácií a služieb uchádzačom o zamestnanie pri podávaní žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, záujemcom o zamestnanie pri zaradení do evidencie záujemcov o zamestnanie, občanom a zamestnávateľom, rozhodovanie o zaradení, resp. nezaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

V roku 2008 bolo vydaných celkom **6 929** rozhodnutí o zaradení občana do evidencie

uchádzačov o zamestnanie a o späťvzatie žiadosti v roku 2008 požiadalo **19 klientov**.

K 31.12.2008 bolo evidovaných **145 záujemcov o zamestnanie**.

Medzi informačné a poradenské služby patrí aj poskytovanie základných informácií a odborných rád o podmienkach nároku na dávku v nezamestnanosti, vydávanie tlačív, kontrolovanie podporných dokladov a následné odstupovanie žiadostí na Sociálnu poisťovňu. K 31.12.2008 sme na Sociálnu poisťovňu odstúpili celkom **2 972 žiadostí** uchádzačov o zamestnanie o dávku v nezamestnanosti na posúdenie ich nároku.

Pri zaradovaní občanov do evidencie uchádzačov o zamestnanie referát informačno-poradenských služieb zabezpečuje poskytovanie informácií a odborných rád týkajúcich sa voľných pracovných miest v regióne a v SR, služieb EURESu, účasti na nástrojoch APTP, účasti na výberovom konaní, týkajúcich sa burzy práce, ponuky služieb odborného poradenstva, dávky v hmotnej núdzi, podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti a pod.

Na požiadanie občanov referát vydáva potvrdenia o ich vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie potrebné na rôzne účely, napr. na zdravotnú poisťovňu, daňový úrad, pri vybavovaní dôchodkov a podobne. V roku 2008 bolo vydaných spolu **12 767 potvrdení**.

Na posúdenie osobných predpokladov klientov bol využívaný **program ISTP – integrovaný systém typových pozícií**, ktorého výstupom boli okruhy vhodných profesií, prípadne konkrétne voľné pracovné miesto.

V rámci úloh vyplývajúcich z **Akčného plánu aktivít a postupov zameraných na riešenie situácie občanov so zdravotným postihnutím po prehodnotení ich zdravotného stavu Sociálnou poisťovňou** referát informačno-poradenských služieb zabezpečuje poskytovanie informácií súvisiacich s komplexnou charakteristikou povolání, s požiadavkami na výkon určitého zamestnania, poskytovanie informácií o voľných pracovných miestach, o termínoch výberových konaní, o nástrojoch APTP so zameraním na chránené dielne a chránené pracoviská, poskytovanie služieb pri písaní osobných listín a služieb týkajúcich sa prípravy na vstupný pohovor k zamestnávateľovi.

Informačné a poradenské služby sú poskytované individuálnou a skupinovú formou. V roku 2008 v rámci individuálneho poradenstva boli poskytnuté informácie a služby pre **131 uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím** a uskutočnilo sa **7 skupinových stretnutí pre zdravotne postihnutých** s celkovou účasťou **219 uchádzačov o zamestnanie**. Informovanosť občanov so zdravotným postihnutím je zabezpečovaná aj distribúciou letákov zameraných na riešenie situácie tejto znevýhodnenej skupiny.

V súvislosti s plnením uznesenia vlády SR č. 590/2001 č. opatrenia 7.3.2. **Národný program rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím** bol v roku 2008

v rámci preventívneho poradenstva na stredných školách vytváraný priestor na informačno - poradenské služby zameriavané na problematiku zdravotne postihnutého občana v triedach, kde bývame upozornení na prítomnosť žiaka so zdravotným postihnutím. V tomto smere nám boli nápomocní výchovní poradcovia. Už od roku 2005 ÚPSVaR v Prievidzi spolupracuje s Odborným učilišťom Praktická škola, Nábřežie J. Kalinčiaka v Prievidzi, kde sa pripravujú na budúce povolanie žiaci so zdravotným postihnutím. Naša spolupráca v roku 2008 spočívala v oblasti konzultácií a poskytovaní informačných a poradenských služieb pre rodičov a žiakov odborného učilišťa ako aj poskytovanie informácií priamo výchovnému poradcovi a učiteľskému zboru odborného učilišťa.

Informačné a poradenské služby sú služby poskytované pri:

1. voľbe povolania
2. výbere zamestnania, vrátane zmeny zamestnania
3. výbere zamestnanca

Voľba povolania – informácie a odborné rady o druhoch povolání a predpokladoch na výkon povolania, informácie o trhu práce sú poskytované v rámci preventívneho poradenstva žiakom ZŠ, SŠ, ale aj tým uchádzačom o zamestnanie, ktorí nemajú ukončené základné, prípadne stredoškolské vzdelanie a majú záujem si ho dokončiť. Po niekoľkoročnej skúsenosti sa osvedčila najmä skupinová forma poskytovania preventívneho poradenstva na školách, kde zamestnanci referátu informačno-poradenských služieb osobne navštevovali žiakov a študentov v rámci vyučovania. V roku 2008 bolo preventívne poradenstvo poskytnuté **334 študentom**, budúcim absolventom škôl. Okrem skupinového poradenstva referát informačno-poradenských služieb poskytuje tejto skupine aj individuálne poradenstvo a to najmä v priestoroch informačno-poradenského strediska, kde boli študentom nielen poskytnuté potrebné informácie, ale do konca mesiaca septembra mohli aj bezplatne využívať internet.

Výber zamestnania, vrátane zmeny zamestnania – na základe posúdenia osobných predpokladov, schopností, zručností uchádzačov o zamestnanie, záujemcov o zamestnanie sa klientom vytypovali najvhodnejšie druhy zamestnaní vzhľadom na ich zdravotný stav.

Výber zamestnanca – sa týka poskytovania informačných a poradenských služieb pri hľadaní vhodného zamestnanca na konkrétne pracovné miesto. Pri nahlásení voľného pracovného miesta a záujme o výber zamestnanca referát informačno-poradenských služieb informuje zamestnávateľov o nástrojoch APTP a miestach, kde bude toto voľné pracovné miesto uverejnené či formou regionálnej tlače alebo na internete.

Oddelenie IPS vypracovalo v roku 2005 národný projekt NP VII A: „*Modernizácia služieb zamestnanosti podporou rozvoja nástrojov a foriem informačných a poradenských služieb - Šanca pre všetkých*“. Doba realizácie projektu je od 01.08.2005 do 31.12.2008. Je pripravený v rámci SOP EZ. Realizácia projektu sa vzťahuje na región Prievidza a pracoviská Handlová a Nováky.

Cieľovými skupinami projektu sú uchádzači o zamestnanie, záujemci o zamestnanie, občania zdravotne postihnutí, ktorí sú uchádzačmi o zamestnanie, študenti, občania ohrození stratou zamestnania a zamestnávatelia.

Od začiatku realizácie projektu sa priebežne uskutočňovali skupinové stretnutia s absolventmi a novozaradenými uchádzačmi o zamestnanie, čo celkovo za rok 2008 predstavuje **3 172 zaradených uchádzačov o zamestnanie do skupinových aktivít**. V rámci skupinových stretnutí so študentmi stredných škôl v rámci preventívneho poradenstva sa v roku 2008 uskutočnili skupinové stretnutia, čo znamená, že celkovo **334 študentom** sa poskytlo preventívne poradenstvo, či už to bolo na OU, SOU, alebo SOŠ.

Témy skupinových stretnutí so študentmi obsahovali:

1. možnosti ďalšieho štúdia a zvyšovanie vzdelania mladých ľudí
2. spôsob zaradenia do evidencie UoZ, kedy požiadať o zaradenie
3. doba poberania prídavkov na deti u rodičov
4. druhy nástrojov APTP, príspevky na samozamestnanie, vzdelávanie a prípravu pre trh práce, absolventská prax
5. EURES
6. dávka v nezamestnanosti, podmienky vzniku nároku
7. zákon o hmotnej núdzi
8. NP VII A - možnosť návštevy informačno-poradenského strediska, 5 počítačov s prístupom na internet v Prievidzi, 3 počítače s prístupom na internet na pracovisku Nováky a 2 počítače s prístupom na internet na pracovisku Handlová (do 15.09.2008), bezplatné poskytovanie informačných a poradenských služieb

V rámci plánovaných aktivít sa projekt orientuje na nasledujúce cieľové skupiny:

1. uchádzači o zamestnanie
2. zdravotne postihnutí uchádzači o zamestnanie a zdravotne postihnutí uchádzači o zamestnanie prehodnotení Sociálnou poisťovňou
3. študenti

4. zamestnávateľa

V rámci aktivít projektu sa v roku 2008 uskutočnilo 4 diskusné stretnutie na tému: „*Podmienky zamestnávania v EÚ a prezentácia siete EURES*“ a „*Zamestnávanie žien po materskej dovolenke*“.

Cieľom projektu je zvýšiť rozsah a kvalitu poskytovaných informačných a poradenských služieb, poskytovať profesionálnu a účinnú pomoc a poradenstvo, venovať sa aktivitám orientovaným na prekonávanie prekážok pri hľadaní zamestnania, poskytovať moderné a dynamické informačné a poradenské služby tak, aby každý gramotný klient úradu mal prístup na internet a pociťoval výhody informačnej spoločnosti.

Oddelenie IPaSS realizuje od 15.07.2004 národný projekt NP VIII: „*Zvýšenie rozsahu a kvality poskytovania sprostredkovateľských služieb*“. Projekt je pripravený ako tzv. národný projekt v rámci programovacieho dokumentu SOP Ľudské zdroje v zmysle § 54 odst. 1 písm. a) zákona o službách zamestnanosti.

Cieľom projektu je skvalitniť a rozšíriť oblasti poskytovania sprostredkovateľských služieb pre uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie na posilňovanie ich zručností a podporovanie pracovnej mobility za účelom zvýšenia ich zamestnateľnosti a opätovnej integrácie na trh práce.

V roku 2008 v období od 27.10.2008 do 24.11.2008 sa realizovala **Odborná terminologická príprava (OTP) v troch moduloch:**

1. NJ v cestovnom ruchu a hotelierstve, kde bolo zaradených **11 UoZ**
2. NJ pre opatrovateľskú prax, kde bolo zaradených **15 UoZ**
3. AJ v cestovnom ruchu a hotelierstve, kde bolo zaradených **16 UoZ**

Dodávateľom OTP bola Akadémia vzdelávania Prievidza.

V rámci projektu NP VIIA sa realizovala dňa 20.11.2008 **Burza informácií** ako aktivita zahrnutá v regionálnom projekte NP VIIA v spolupráci s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Prievidzi, ktorá bola realizovaná s finančnou podporou EÚ z prostriedkov ESF a ŠR. Burza informácií bola zameraná na prezentáciu stredných škôl, prezentáciu zamestnávateľov, prezentáciu NP VIIA „Modernizácia služieb zamestnanosti podporou rozvoja nástrojov a foriem informačných a poradenských služieb“ a ostatných nástrojov aktívnej politiky trhu práce.

V rámci Burzy informácií sa uskutočnilo rokovanie za okrúhlym stolom, na ktorom sa diskutovalo najmä o potrebách kvalifikovanej pracovnej sily a na druhej strane o nezáujme študentov o zamestnanie sa vo svojom odbore. Rokovania sa aktívne zúčastnilo 13 zástupcov

stredných škôl, 8 zástupcov zamestnávateľov a pozvaní hostia. Burza informácií splnila svoj účel a bola pozitívne zhodnotená veľká návštevnosť zo strany žiakov základných škôl.

2.4.6. Odborné poradenské služby

Odborné poradenské služby boli poskytované v súlade s § 43 Zákona o službách zamestnanosti s cieľom:

- poskytovať klientom efektívnu odbornú pomoc a podporiť ich zamestnateľnosť, smerovanie k samostatnosti, svojpomoci a zodpovednosti pri riešení ich situácie nezamestnanosti
- podporovanie a posilňovanie zamestnateľnosti klienta ako predpokladu pre jeho úspešné umiestnenie sa na trhu práce a udržanie sa na pracovnom mieste
- vytváranie takého prostredia a vzťahov, ktoré posilní dôveru klientov v kvalitu poskytovanej odbornej a špecializovanej poradenskej služby
- motivovanie klienta pre aktívne riešenie svojej situácie nezamestnanosti, podpora jeho samostatnosti a účinného rozhodovania
- podpora a rozvoj kľúčových kvalifikácií (schopností komunikácie, kooperácie, riešenia problémov, kreativity, samostatnosti, zodpovednosti, argumentácie, hodnotenia) s cieľom rozvíjania schopností a zručností hľadania, získania a udržania si zamestnania UoZ
- vytvárania kooperatívnych a rozvíjajúcich vzťahov v internom prostredí ÚPSVaR
- poskytovaním kvalitnej odbornej poradenskej služby posilňovať dôveru zamestnávateľov, uchádzačov o zamestnanie aj ostatných klientov v zmysle vzájomne výhodnej spolupráce
- budovanie kooperatívnych vzťahov s perspektívou rozvíjajúcej spolupráce so subjektmi podieľajúcimi sa na riešení problémov nezamestnanosti v regióne.

Odborné poradenské služby boli realizované individuálnou i skupinovou formou, prostredníctvom interných zamestnancov oddelenia – odborných poradcov s predpísaným vysokoškolským vzdelaním a pri realizácii nadregionálneho projektu „Bilančná diagnostika“ aj prostredníctvom externého dodávateľa. Pre poskytovanie interných odborných poradenských služieb boli využívané pracoviská odborných poradcov, ale i zariadenia v správe oddelenia služieb zamestnateľnosti: Klub práce a Poradensko-informačné centrum pre občanov so zdravotným postihnutím.

Individuálna forma odborných poradenských služieb bola využívaná najmä pri tvorbe a realizácii individuálnych akčných plánov pracovného uplatnenia uchádzačov o zamestnanie

(IAP) a výberoch UoZ na vzdelávanie a prípravu pre trh práce. Pri realizácii IAP sa potvrdil fakt, že IAP patrili k najúčinnjším nástrojom klientovo orientovaného prístupu v poradenskej praxi. V rámci zamerania vzdelávania a prípravy pre trh práce a samotného zaraďovania UoZ na jednotlivé kurzy zohrávali IAP v zmysle platnej legislatívy nezastupiteľnú úlohu.

Preplatenie časti cestovných výdavkov pri realizácii aktivít dohodnutých v IAP v zmysle § 43 ods. 7 Zákona o službách zamestnanosti využili **3 klienti** a bola im vyplatená suma **1538,- Sk (51,06€)**.

Skupinová forma poradenstva bola realizovaná prostredníctvom aktivít Klubu práce a Poradensko-informačného centra pre občanov so zdravotným postihnutím.

V Poradensko-informačnom centre pre občanov so ZP bola maximálna pozornosť venovaná individuálnemu prístupu ku klientovi, jeho problémom a cielej pomoci na ich prekonanie. Priestory centra umožňovali poskytovať poradenské služby bez časového stresu, čo bolo zo strany invalidných občanov pozitívne hodnotené. Pomoc klientom bola realizovaná so snahou naučiť, ako problém zvládnuť, nie však úplne ho za klienta vyriešiť. Ponúknutá a poskytnutá však bola asistencia pri niektorých úkonoch, napr. telefonické overovanie vhodnosti pracovného miesta. Klienti boli operatívne telefonicky kontaktovaní v prípade obdržanej ponuky od zamestnávateľa na obsadenie pracovného miesta občanom so ZP.

Klientom bola tiež poskytovaná pomoc pri získavaní nových zručností, napr. základná obsluha PC, (vyhľadávanie VPM, textový editor a písanie žiadosti, príp. pomoc pri písaní odvolaní, žiadostí a pod.), nakoľko vybavenie centra klientskymi počítačmi umožňuje zdravotne postihnutým občanom bezplatné využívanie PC aj s pripojením na internet.

Obsahovú náplň v PIC tvorili aj tzv. Diskusné fóra („Život s handicapom“, „Právne minimum“), určené nielen pre samotných UoZ, ale aj ostatných občanov z radov osôb sprevádzajúcich ťažko zdravotne postihnutých, asistentov, ale aj priamych rodinných príslušníkov. Okrem služieb pre UoZ poradenské centrum poskytovalo aj dištančné poradenstvo pre zdravotne postihnutých občanov a tiež pre zamestnávateľov.

Základné kvantitatívne ukazovatele počtu a štruktúry poskytnutých odborných poradenských služieb a individuálnych akčných plánov uchádzačom o zamestnanie

Odborné poradenské služby	Spolu UoZ	Z toho ženy
Celkový počet poskytnutých OPS	12345	6906
Celkový počet UoZ, ktorým boli poskytnuté OPS	3825	2167

Vypracovanie individuálnych akčných plánov (IAP) - služby	2360	1305
Individuálne konzultácie, v rámci i mimo realizácie IAP – služby	5809	3297
Skupinové poradenské služby – služby	1279	719
Výber do projektov, programov, výcvikov, aktivít – služby	611	364
Špecifické poradenstvo v PIC – služby	857	382
Bilančná diagnostika – počet OPS	1429	839

2.4.7. Vzdelávanie a príprava pre trh práce UoZ a ZoZ

Na vzdelávanie a prípravu pre trh práce UoZ (§ 46) a na vzdelávacie kurzy realizované v rámci § 54 – projekty a programy bolo od začiatku roka 2008 podaných **648 prihlášok** o zaradenie do vzdelávania.

V roku 2008 bolo realizovaných 14 kurzov, do ktorých bolo zapojených **264 UoZ**. Z celkového počtu zaradených UoZ bolo **145 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, a to v nasledovnej štruktúre: **11 absolventov škôl, 57 občanov starších ako 50 rokov veku, 95 dlhodobo nezamestnaných občanov, 1 osamelý občan starajúci sa o dieťa a 35 občanov so zdravotným postihnutím.**

35 UoZ vznikol nárok na dávku počas vzdelávania a prípravy pre trh práce (§ 48b), na základe čoho im bol vyplatený príspevok v celkovej výške 179 630,- Sk (5 962,62 €).

V sledovanom období ukončilo vzdelávanie **212 UoZ**, z ktorých bolo **62 UoZ** umiestnených na trh práce.

K 31.12.2008 boli na vzdelávanie a prípravu pre trh práce UoZ a ZoZ vyplatené finančné prostriedky vo výške 3 114 586,50 Sk (103 385,33 €).

2.4.8. Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca

Príspevok podľa § 47 vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca bol realizovaný v rámci NP XI. V roku 2008 bolo uzatvorených 14 dohôd, na základe ktorých bolo zaradených do vzdelávania **419 zamestnancov**, z toho **257 žien a 16 znevýhodnených pracovníkov.**

K 31.12.2008 bol na vzdelávanie a prípravu pre trh práce zamestnanca dohodnutý príspevok vo výške 3 717 039,- Sk (123 383,09 €). Skutočne vyplatené finančné prostriedky k 31.12.2008 predstavovali výšku 3 434 080,07 Sk (113 990,57 €).

2.4.9. Príspevok na SZČ

Na príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (§ 49) si uchádzači o zamestnanie podali v roku 2008 **264 žiadostí** o zabezpečenie prípravy na začatie prevádzkovania alebo vykonávania SZČ.

V roku 2008 bolo podpísaných **264 dohôd. Obsadených** bolo v sledovanom období **264 pracovných miest**, z toho **114 pracovných miest** bolo obsadených **ženami** a **127 pracovných miest znevýhodnenými UoZ** v nasledovnej štruktúre: **22 absolventov škôl, 23 občanov starších ako 50 rokov veku, 84 dlhodobo nezamestnaných občanov, 11 osamelých občanov starajúcich sa o dieťa a 1 občan so zdravotným postihnutím.**

K 31.12.2008 boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 16 762 327,- Sk (556 406,88 €).

2.4.10. Príspevok na zapracovanie znevýhodneného UoZ

O príspevok na zapracovanie znevýhodneného UoZ (§ 49a) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.11. Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie

Na príspevok na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie (§ 50) bolo uzavretých v roku 2008 **8 dohôd** pre **9 znevýhodnených UoZ**.

Obsadených bolo v sledovanom období **19 pracovných miest**, z toho **10 pracovných miest** bolo obsadených ženami a **19 znevýhodnenými UoZ** v nasledovnej štruktúre: **7 absolventov škôl, 1 občan starší ako 50 rokov veku, 12 dlhodobo nezamestnaných občanov a 2 občania so zdravotným postihnutím**

K 31.12.2008 boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 1 696 153,- Sk (56 301,90 €).

2.4.12. Príspevok na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami

Na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami (§ 50a) bol v roku

2008 poskytnutý príspevok na základe **28 uzatvorených dohôd**. Dohodnutých bolo **31 pracovných miest**, z ktorých bolo v roku 2008 vytvorených a obsadených **23 pracovných miest**, z toho **18 pracovných miest** bolo obsadených ženami. V rámci § 50a boli k 31.12.2008 vyplatené finančné prostriedky vo výške 175 562,- Sk (5 827,59 €).

2.4.13. Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe

Do 31.12.2008 bolo prijatých **115 žiadostí** o príspevok na vykonávanie absolventskej praxe (§ 51) pre **299 UoZ**. Z tohto počtu žiadostí bolo uzatvorených **72 dohôd** so zamestnávateľmi a **289 dohôd** s uchádzačmi o zamestnanie do 25 rokov.

Od začiatku sledovaného obdobia bolo zaradených na absolventskú prax **247 UoZ**, z toho bolo **171 žien** a **185 Znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, v nasledovnej štruktúre: **177 absolventov škôl a 17 dlhodobo nezamestnaných občanov**.

K 31.12.2008 boli uhradené príspevky v celkovej výške 3 649 493,88 Sk (121 141,35 €).

2.4.14. Príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce

O príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce (§ 51a) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.15. Príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec

V roku 2008 bolo uzatvorených 128 dohôd v rámci § 52 – príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obce. Do aktivačnej činnosti bolo zapojených **1 696 UoZ**, z toho **819 žien** a **1 581 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, ktorí sú v nasledovnej štruktúre: **4 absolventi škôl, 669 UoZ starších ako 50 rokov veku, 1 551 dlhodobo nezamestnaných občanov, 35 osamelých rodičov starajúcich sa o deti do 10 rokov a 72 občanov so zdravotným postihnutím**.

K 31.12.2008 boli uhradené príspevky vo výške 6 311 116,55 Sk (209 490,69 €).

2.4.16. Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby

V roku 2008 bolo uzatvorených 22 dohôd v rámci § 52a – príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby. Od začiatku roka bolo do dobrovoľníckej služby zapojených

298 UoZ, z toho **198 žien** a **217 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, ktorí sú v nasledovnej štruktúre: **6 absolventov škôl**, **59 UoZ starších ako 50 rokov veku**, **196 dlhodobo nezamestnaných občanov**, **11 osamelých rodičov starajúcich sa o deti do 10 rokov** a **16 občanov so zdravotným postihnutím**.

K 31.12.2008 boli uhradené príspevky vo výške 7 827 986,21 Sk (259 841,54 €).

2.4.17. Príspevok na dochádzku za prácou

Na príspevok na dochádzku za prácou v zmysle § 53 bolo v roku 2008 prijatých **195 žiadostí**. V sledovanom období bolo **podporených 180 UoZ**, z toho **129 žien** a **122 znevýhodnených UoZ** v nasledovnej štruktúre: **15 absolventov škôl**, **46 UoZ starších ako 50 rokov veku**, **94 dlhodobo nezamestnaných občanov** a **8 občanov so zdravotným postihnutím**.

K 31.12.2008 bol poskytnutý príspevok v rámci § 53 vo výške 594 500,- Sk (19 733,78 €).

2.4.18. Príspevok na presťahovanie za prácou

O príspevok na presťahovanie za prácou (§ 53a) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.19. Príspevok na dopravu do zamestnania

O príspevok na dopravu do zamestnania (§ 53b) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.20. Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta

O príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta (§ 53d) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.21. Projekty a programy

V roku 2008 boli zrealizované **3 interné projekty** vzdelávacieho charakteru (§ 54 Zákona o službách zamestnanosti):

- Vzdelávanie a príprava pre trh práce v nedostatkových robotníckych profesiách regiónu Horná Nitra
- Vzdelávanie a prípravy pre trh práce v nedostatkových profesiách so zameraním na kovoobrábanie
- Rozvoj kľúčových kvalifikácií v oblasti obchodu a služieb.

Do interných projektov bolo zaradených **52 uchádzačov o zamestnanie**.

2.4.22. Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

Povinnosť zamestnávať občanov so ZP, ktorá vyplýva zo zákona, platí pre zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú viac ako 20 zamestnancov. Povinný podiel je 3,2% zamestnancov so zdravotným postihnutím z celkového počtu zamestnancov.

Na oddelenie služieb zamestnávateľom bolo podaných **363 ročných výkazov za rok 2007** v roku 2008 o plnení povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. Z uvedeného množstva malo povinnosť zaplatiť **75 zamestnávateľov**. Počet zaslaných výziev bolo 190. Na účet ÚPSVaR v Prievidzi sa odvieďlo 4 435275,-Sk. Náhradné plnenie zadaním zákazky využilo **54 zamestnávateľov**.

Na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím sú určené nasledovné príspevky: **príspevok na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím (§ 55a), príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie (§ 56), príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní (§ 56a), príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti (§ 57), príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska (§ 57a), príspevok na činnosť pracovného asistenta (§ 59) a príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60).**

2.4.23. Príprava na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím

O príspevok na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím (§ 55a) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.24. Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie

V roku 2008 bolo podaných na príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie (§ 56) **35 žiadostí** a uzatvorených bolo **32 dohôd**. **Dohodnutých** bolo **74 pracovných miest** pre občanov so ZP a **vytvorených 56 pracovných miest**. **Obsadených** bolo v sledovanom období **67 pracovných miest**, z toho **34 miest** bolo obsadených **ženami**, **8 miest dlhodobo nezamestnanými občanmi**.

Prostredníctvom § 56 bol k 31.12.2008 uhradený príspevok vo výške 4 833 056,92 Sk (160 428,10 €).

2.4.25. Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní

V sledovanom období bola uzatvorená *1 dohoda* na príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní (§56a). Na základe nej sa dohodlo a podporilo celkom *14 pracovných miest*, z toho *12 pracovných miest* bolo obsadených ženami.

K 31.12.2008 boli v rámci § 56a vyplatené finančné prostriedky vo výške 108 280,12 Sk (3 594,24 €).

2.4.26. Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Na príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti (§ 57) bolo podaných *18 žiadostí* a uzatvorených bolo *17 dohôd*, čím boli vytvorené pracovné miesta pre občanov so ZP. *4 pracovné miesta* boli obsadené *dlhodobo nezamestnanými občanmi* a *1 pracovné miesto občanom starším ako 50 rokov veku*.

Prostredníctvom § 57 bol k 31.12.2008 uhradený príspevok vo výške 4 243 804,51 Sk (140 868,52 €).

2.4.27. Príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska

O príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska (§ 57a) nebol v roku 2008 prejavovaný záujem.

2.4.28. Príspevok na činnosť pracovného asistenta

Na § 59 príspevok na činnosť pracovného asistenta boli podané *3 žiadosti*. Na všetky žiadosti boli v sledovanom období aj uzatvorené dohody, čím sa vytvorilo *6 pracovných miest* pre pracovných asistentov, poskytujúcich pomoc *23 zamestnancom so zdravotným postihnutím a 1 občanovi so zdravotným postihnutím*, ktorý vykonávajú samostatnú zárobkovú činnosť.

Prostredníctvom § 59 bol k 31.12.2008 uhradený príspevok vo výške 747 228,20 Sk (24 803,45 €).

2.4.29. Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

Na príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60) bolo v roku 2008 schválených *140 oznámení* pre *69* podnikateľských *subjektov* na *338 pracovných miest*.

2.4.30. Agentúra podporovaného zamestnania

V našom okrese nemala k 31.12.2008 povolenú činnosť ani jedna agentúra podporovaného zamestnávania.

2.5. SWOT – analýza politiky zamestnanosti a politiky trhu práce

2.5.1. SILNÉ STRÁNKY

- posilňovanie klientovo-orientovaného prístupu
- špecifický prístup a vysoký stupeň osobného vkladu zamestnancov
- dostatočná flexibilita zamestnancov, prispôsobovanie sa meniacim a zvyšujúcim nárokom a požiadavkám pri poskytovaní služieb zamestnanosti
- prax a skúsenosť zamestnancov (práca s klientmi, tvorba a implementácia projektov)
- záujem zamestnancov OSZ o vzdelávanie a sebarozvoj
- zvýšený záujem klientov o služby zamestnanosti
- spolupráca s neštátnymi subjektmi, spolupráca s externými dodávateľmi služieb
- služby zamestnanosti ako súčasť siete EURES
- realizácia projektov v rámci implementácie NP
- uplatňovanie aktívnych opatrení trhu práce, rastúci záujem klientov o príspevky v rámci nástrojov APTP
- obligatornosť finančných príspevkov
- postupné zlepšovanie priestorového a technického vybavenia oddelení služieb zamestnanosti prostredníctvom ŠR a ESF (implementácia Národných projektov)
- zlepšenie počítačového vybavenia pracovísk, vybudovanie WAN siete s pripojením na internet pre zamestnancov
- internetová stránka úradu ako zdroj informácií pre klientov
- vybudované zariadenia: Klub práce, Poradensko-informačné strediská, Samoobslužné vyhľadávanie informácií, Poradensko-informačné centrum pre občanov so zdravotným

postihnutím zvýšená dostupnosť služieb, bezplatné pripojenie na internet pre uchádzačov o zamestnanie

- realizácia vzdelávacích, rekvalifikačných programov zameraných predovšetkým na prácu s počítačom a internet, na vedenie účtovníctva, obchod a služby, opatrovatelstvo a nedostatkové robotnícke profesie
- vytváranie nových pracovných miest vhodných pre uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- dostatok voľných pracovných miest v oblasti gastronómie - kuchári, čašníci, servírky, v stavebníctve - murári, tesári, v strojárstve – zámočníci, zvarači, frézari, výrobný operátor
- pretrváva záujem o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (§ 49)
- ochota pracovať a dobré pracovné návyky
- flexibilita
- vzdelávanie zamestnancov odboru služieb zamestnanosti a útvaru ESF (NP XII)
- miera nezamestnanosti pod priemerom SR

2.5.2. SLABÉ STRÁNKY

- problémy s distribúciou tlačív
- náročná administratíva, časté zmeny v metodike, oneskorené metodické usmerňovanie
- absencia odborného vzdelávania v potrebnej miere a rozsahu
- pretrvávajúca nedôvera klientov
- nedoriešený komplexný informačný systém
- absencia elektronických služieb pre klientov
- nedostatok kvalifikovaných pracovných síl pre profesiu mäsiari
- znižovanie počtu voľných pracovných miest v 4. štvrtroku 2008
- nedostatočná znalosť cudzích jazykov
- nedostatočná kvalifikácia
- nedostatok pracovných skúseností
- štruktúra UoZ s vysokým podielom znevýhodnených
- nesúladi školsťva s potrebami trhu práce

2.5.3. OHROZENIA

- vysoká miera zaťaženia zamestnancov verzus časový priestor pre klienta
- znižovanie stavu zamestnancov
- rutinný a nediferencovaný prístup ku klientom pri kladení dôrazu na kvantitatívne

ukazovatele

- nedostatok priestoru pre terénnu prácu
- zmena legislatívy vyžadujúca korekcie (legislatívne medzery bolo potrebné „opravovať“)
- časté zmeny interných predpisov , oneskorená implementácia v praxi
- obava uchádzačov o zamestnanie z možného neúspechu v podnikaní, slabá dôvera vo vlastné schopnosti, nízke právne povedomie
- súčasná ekonomická situácia
- svetová finančná kríza a hospodárska kríza
- subjektívne bariéry pracovného uplatnenia – nedostatočná motivácia klientov
- uprednostňovanie poberania dávok pred riadnym zamestnaním
- prebiehajúce hromadné prepúšťania
- nelegálna práca

2.5.4. PRÍLEŽITOSTI

- novelizácia Zákona o službách zamestnanosti (nové nástroje aktívnej politiky trhu práce)
- naviazanie niektorých nástrojov AOTP na poberanie príspevkov, resp. dávok vo výške životného minima zvyšuje aktivizáciu a motiváciu UoZ
- ESF ako zdroje financií na podporu aktivít pre klientov a zlepšenie vybavenosti
- nové programovacie obdobie 2007-2013 – možnosť zapojenia sa do čerpania finančných prostriedkov z eurofondov
- individuálny prístup ku klientom – hľadanie najoptimálnejšieho riešenia situácie klienta
- kategorizácia klientov a služieb
- spolupráca s externými subjektmi (ADZ, APZ, Sprostredkovanie zamestnania za úhradu, dodávateľia vzdelávania a prípravy pre trh práce, dodávateľia odborných poradenských služieb)
- spolupráca na európskom trhu práce
- ďalšie zvyšovanie kvality služieb zamestnanosti
- príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť podporuje rozvoj drobného podnikania hlavne v oblasti služieb, umožňuje zamestnať rodinných príslušníkov, čím sa rozvíja rodinné podnikanie, prispieva k znižovaniu nezamestnanosti
- bilaterálne dohody so SRN a Švajčiarskom
- spolupráca s Rakúskom, Talianskom, Maďarskom

3. ANALÝZA SOCIÁLNYCH VECÍ

3.1. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA POMOCI V HMOTNEJ NÚDZI

a) Analýza roku 2008

Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje občanom a spoločne posudzovaným osobám, ktorých príjmy nedosahujú životné minimum a ktorí si vlastným pričinením nemôžu zabezpečiť základné životné podmienky.

Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi zabezpečovalo v roku 2008 úlohy, ktoré mu vyplývajú zo Zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v znení neskorších predpisov, Zákona č. 452/2004 Z. z. o náhradnom výživnom v znení neskorších predpisov do 30.6.2008, Zákona č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dodržiavajúc zákon o správnom konaní, interné normy, usmernenia a iné súvisiace zákony a predpisy. V hodnotenom roku bolo uskutočnených niekoľko legislatívnych zmien, ktoré v značnej miere ovplyvnili výkon práce, najmä v oblasti prvostupňového rozhodovania.

V rámci rozhodovacej činnosti v súvislosti s výplatou dávok bolo vydaných 11 776 rozhodnutí, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje pokles počtu o 4 753 rozhodnutí. Voči vydaným prvostupňovým rozhodnutiam bolo podaných 12 odvolaní, z ktorých 3 boli druhostupňovým orgánom zrušené (1 rozhodnutie týkajúce sa dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke a 2 rozhodnutia týkajúce sa náhradného výživného).

Kumulatívny počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke dosiahol v roku 2008 výšku 3 665. V roku 2008 bolo priemerne mesačne evidovaných 2 620 poberateľov dávky a príspevkov a za týmto účelom boli vyplatené finančné prostriedky v sume 81 094 tis. Sk/2 691,83 € V porovnaní s rokom 2007 je znížený kumulatívny počet o 660 poberateľov. Zníženie počtu poberateľov a tým i zníženie vyplatenej sumy finančných prostriedkov ovplyvnili nasledovné skutočnosti: zánik nároku na aktivačný príspevok, vykonávanie dobrovoľníckej činnosti v zmysle novely zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v platnom znení, odchod poberateľov dávky do zahraničia, zamestnanie sa, zvýšenie dôchodkovej dávky nad hranicu sumy životného minima, prirodzený úbytok (úmrtie) a životné situácie (uzavretie manželstva), odňatie dávky u poberateľov sociálneho dôchodku,

priznanie dôchodkovej dávky v zmysle zákona o sociálnom poistení, úprava sumy životného minima v zmysle Opatrenia MPSVR SR s účinnosťou od 1. júla 2008.

Mesačný vývoj počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke je sledovaný v tabuľke č. 1.

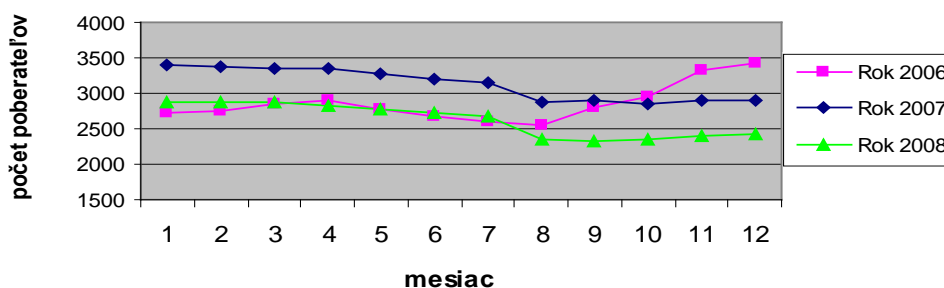
Tabuľka č. 1 Vývoj počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v roku 2008

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet poberateľov	2869	2880	2874	2821	2772	2728	2670	2341	2325	2352	2393	2413

Vývoj počtu poberateľov od roku 2006 dokumentuje graf č. 1.

Graf č. 1

Vývoj počtu poberateľov dávky a príspevkov

V zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi oddelenie poskytovalo nasledovné príspevky: príspevok na zdravotnú starostlivosť, príspevok na bývanie, aktivačný príspevok a ochranný príspevok.

Porovnanie počtu poberateľov jednotlivých príspevkov k dávke v roku 2008 s rokom 2007 uvádza tabuľka č. 2. V mesiaci december 2008 v porovnaní s mesiacom december 2007 bolo zaznamenané zníženie u príspevku na zdravotnú starostlivosť o 734 občanov a súvisí so znížením počtu poberateľov v sledovanom období. Vykázané bolo taktiež zníženie počtu poberateľov aktivačného príspevku o 627 občanov z dôvodu zániku nároku na aktivačný príspevok (vykonávanie dobrovoľníckej činnosti v súvislosti so novelou zákona o zamestnanosti účinnou od 1.5.2008), príspevku na bývanie o 163 občanov a ochranného príspevku o 164 občanov.

Tabuľka č.2 Počet poberateľov príspevkov k dávke so spoločne posudzovanými osobami

	Počet 12/2008	Počet 12/2007	Kumulatívne 12/2008	Kumulatívne 12/2007
Príspevky k dávke	5 795	7 425	9 590	11 599
- na zdravot. starostlivosť	3 277	4 011	5 207	6 227
- aktivačný príspevok	338	965	1 099	1 740
- príspevok na bývanie	926	1 089	1 451	1 644
- ochranný príspevok	1 254	1 418	1 833	2 163

Priemerne mesačne bolo v roku 2008 poskytnutých 6 530 príspevkov, kumulatívne v roku 2008 9 590 príspevkov. Mesačný vývoj počtu poberateľov jednotlivých príspevkov k dávke v roku 2008 je uvedený v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3 Vývoj počtu vyplatených príspevkov k dávke v roku 2008

Príspevok/Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
na zdravotnú starostlivosť	3990	3989	3964	3882	3800	3725	3643	3231	3182	3222	3270	3277
aktivačný príspevok	909	894	889	825	828	526	518	506	486	476	446	338
príspevok na bývanie	1052	1081	1084	1072	1032	1014	966	910	906	922	934	926
ochranný príspevok	1415	1396	1389	1393	1380	1381	1347	1124	1148	1186	1234	1254

Podmienky nároku **príspevku na bývanie** splnilo 1 451 občanov. Z uvedeného počtu úrad na úhradu nákladov spojených s bývaním poskytol v členení:

- nájomca bytu, rodinného domu, miestnosti určenej na trvalé bývanie v počte: 359
- vlastník bytu alebo rodinného domu: 372
- poberateľ starobného dôchodku a občan, ktorý dovŕšil 62 rokov veku a je poberateľom inej dôchodkovej dávky alebo sociálneho dôchodku: 685
- starostlivosť v zariadení sociálnych služieb: 35
- právo doživotného užívania v byte alebo rodinnom dome (vecné bremeno): 0

Aktivačný príspevok bol v roku 2008 poskytnutý v počte 1099.

Z toho:

- zamestnaní občania: - zvyšovanie kvalifikácie: 3
  - vzdelávanie a príprava pre trh práce: 0
  - menšie obecné služby: 11
- evidovaní uchádzači o zamestnanie: - zvyšovanie kvalifikácie: 43
  - vzdelávanie a príprava pre trh práce: 24
  - menšie obecné služby: 859
- poberatelia rodičovského príspevku, ak študujú na strednej alebo vysokej škole: 3
- § 12 ods. 9: 147
- § 12 ods. 10: 9

Počet poberateľov **ochranného príspevku**: 1 833

podľa dôvodu, na ktorý bol poskytnutý:

- § 7 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi – vek na starobný dôchodok: 933
- § 7 písm. b) je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%: 85
- § 7 písm. c) je osamelý rodič riadne sa stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa: 23
- § 7 písm. d) podľa posudku príslušného orgánu je dieťa s ŤZP: 3

- § 7 písm. e) podľa posudku je občanom s ŤZP: 31
- § 7 písm. f) má nepriaznivý zdravotný stav: 732
- § 7 písm. g) zúčastňuje sa resocializačných programov: 26

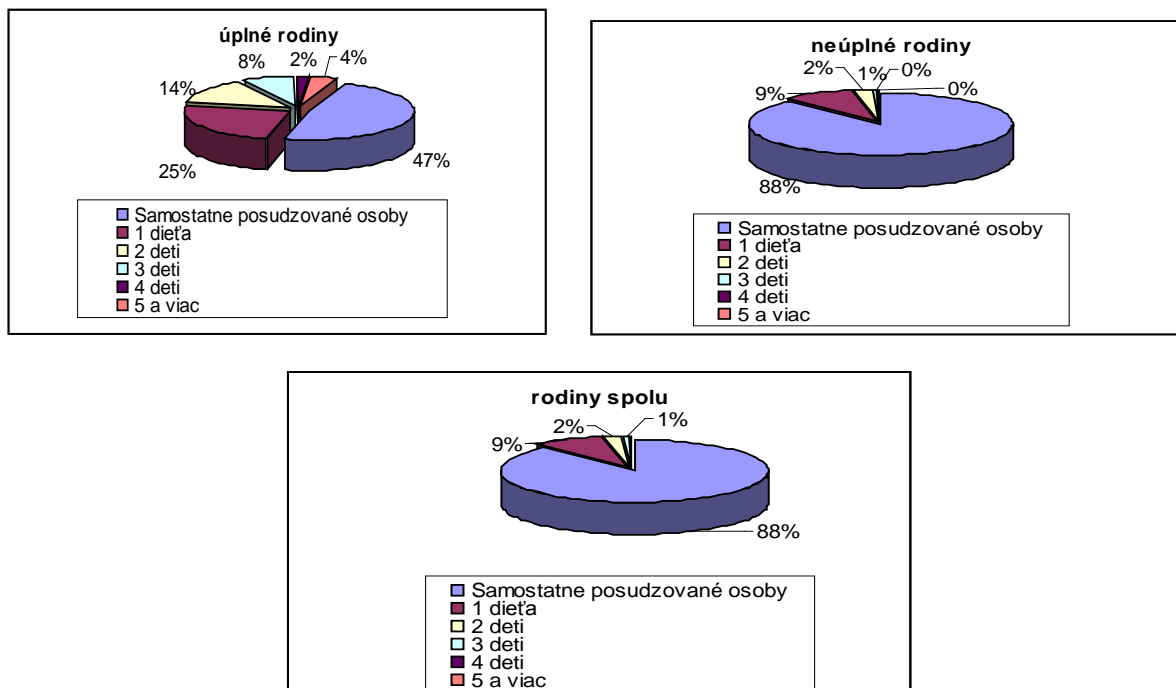
V roku 2008 bolo priemerne mesačne 3 598 osôb posudzovaných v systéme pomoci v hmotnej núdzi, čo predstavovalo 2,5 %-ný podiel na celkovom počte obyvateľov okresu Prievidza. Kumulatívny počet 5 207 posudzovaných osôb.

Štruktúru poberateľov zobrazuje tabuľka č. 4, z ktorej vyplýva, že najpočetnejšou skupinou boli samostatne posudzované osoby a graf č. 2. Napr. v mesiaci december 2008 predstavovali samostatne posudzované osoby celkového počtu 2 413 poberateľov 83,9 % t.j. 2 025 poberateľov. V porovnaní s predošlým rokom sa počet jednotlivcov znížil o 385 poberateľov. Dôvodom zníženia bol príjem prevyšujúci hranicu životného minima, prirodzený úbytok, zamestnanie sa, odchod mladých ľudí do zahraničia. Najsledovanejšou skupinou v štruktúre poberateľov boli rodiny s deťmi. Ich podiel na celkovom počte 2 413 poberateľov predstavoval 16 %, t.j. 388. Najvyšší počet (252 rodín) dosiahli rodiny s jedným dieťaťom, čo je 6,49%, 85 rodín t.j. 2,2 % sú rodiny s dvomi deťmi a 0,13 % v počte 51 rodín sú rodiny s tromi a viac deťmi. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet znížil o 99 rodín. Z hľadiska typológie rodín z celkového počtu 388 rodín je 257 neúplných rodín, čo predstavuje 66,2% a 131 úplných rodín, t.j. 33,8%. Z toho je zrejmé, že takmer každá druhá rodina je poznačená rozvodom, rozchodom alebo žijúcim osamelým rodičom. Najviac diskutovaným problémom sú neúplné rodiny, ktoré si vyžadujú neustálu zainteresovanosť všetkých oddelení odboru sociálnych vecí a rodiny.

Tabuľka č. 4 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v štruktúre jednotlivcov, rodina (spoločne posudzované osoby) v mesiaci 12/2008

	Počet poberateľov 100 %	Samostatne posudzované osoby (1)	1 dieťa (2)	2 deti (3)	3 deti (4)	4 deti (5)	5 a viac (6)
DHN a PkD (úplné rodiny)	252	121	62	35	19	5	10
DHN a PkD (neúplné rodiny)	2 161	1 904	190	50	12	4	1
Celkom počet (rodiny)	2 413	2 025	252	85	31	9	11

Graf č. 2

Z kumulatívneho počtu poberateľov dávky a príspevkov v hmotnej núdzi 3665 bolo 2 100 poberateľov dávky a príspevkov v hmotnej núdzi - evidovaných uchádzačov o zamestnanie a 1273 poberateľov dávky (len základné životné podmienky, bez príspevkov).

V rámci svojej činnosti oddelenie v predmetnom období okrem vybavovania a riešenia hmotnej núdze občanov a ich spoločne posudzovaných osôb poskytovalo odborné sociálne poradenstvo a posudzovalo nárok na **náhradné výživné** v zmysle zákona č. 452/2004 Z. z. o náhradnom výživnom v znení neskorších predpisov do 30.6.2008 a od 1.7.2008 v zmysle zákona č. 201/2008 Z. z. v platnom znení. Za splnenia podmienok priznávalo náhradné výživné ako náhradu poskytovanú štátom v prípade, ak si vyživovaciu povinnosť voči deťom neplnila povinná osoba určenú súdnym rozhodnutím alebo súdom schválenou dohodou. V súvislosti s účinnosťou zákona o náhradnom výživnom od 1.7.2008 oddelenie priznávalo náhradné výživné v prípade, ak sirotsky dôchodok nebol priznaný alebo suma sirotského dôchodku je nižšia ako minimálna výška výživného na dieťa. V roku 2008 výška finančných prostriedkov vyplatená na náhradné výživné bola v sume 4 137 tis. Sk/137,32 €

Vývoj počtu poberateľov náhradného výživného a sumy poskytnutého náhradného výživného majú stúpajúcu tendenciu (viď tab. č. 5). Aj v roku 2009 oddelenie očakáva zvýšený počet poberateľov. Pokles počtu poberateľov v mesiaci október 2008 bol zapríčinený prehodnocovaním nároku na náhradné výživné v zmysle zákona platného od 1.7.2008.

Tabuľka č. 5 Vývoj počtu poberateľov náhradného výživného

Mesiac	1/08	2/08	3/08	4/08	5/08	6/08	7/08	8/08	9/08	10/08	11/08	12/08
Náhradné výživné	130	132	139	145	142	146	141	144	155	127	159	161

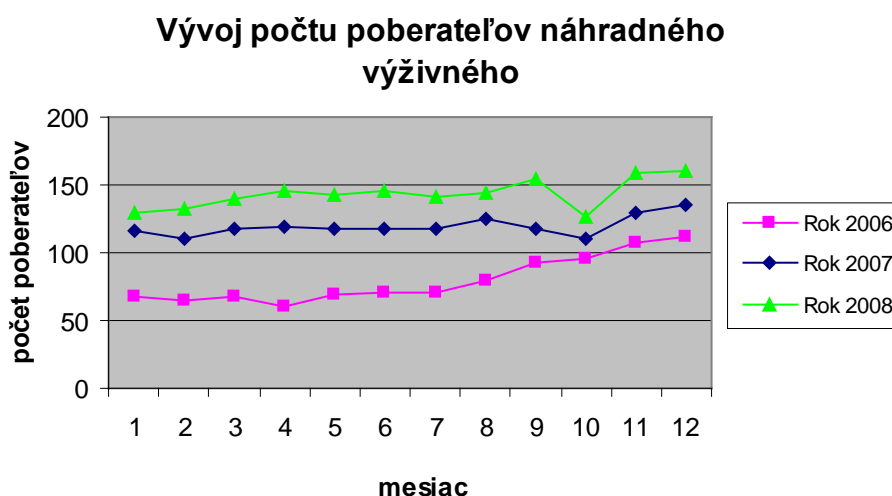
Počet poberateľov **náhradného výživného** v členení:

- priemerný mesačný počet poberateľov náhradného výživného z dôvodu, že povinná osoba neplatí výživné: 141

- priemerný mesačný počet poberateľov náhradného výživného z dôvodu, že oprávnenej osobe nevznikol nárok na sirotský dôchodok: 7

Rastúci počet poberateľov náhradného výživného zaznamenáva graf č. 3.

Graf č. 3

Ďalším prínosom pre rodiny s deťmi poberajúce dávku a nízkopríjmovým rodinám, ktorých deti navštevovali v sledovanom roku predškolské zariadenie, základné a špeciálne základné školy bolo poskytovanie **dotácie na stravu, školské potreby a dotácie na motivačný príspevok** pre dieťa v zmysle výnosu v pôsobnosti MPSVR SR č. 29775/2007-II/1. Dosiachnutie čo najvyššej účinnosti a efektívnosti uplatnenia výnosu v každodennej praxi si vyžadovala dobrú a najmä koordinovanú spoluprácu medzi obcami, školami a finančným oddelením úradu. Vzájomnou informovanosťou oddelenie dosiahlo, že všetky obce v okrese požiadali o uvedené dotácie. V zmysle citovanej právnej normy sa poskytujú deťom, ktoré žijú v rodinách, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke alebo ktorých príjem je najviac vo výške sumy životného minima dotácia na stravu, na školské potreby a motivačný príspevok. Počet detí, na ktoré boli uvedené dotácie poskytnuté dokumentuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 6 Vývoj počtu detí, na ktoré boli poskytnuté dotácie v roku 2008

Dotácia	I/08	II/08	III/08	IV/08	V/08	VI/08	VII/08	VIII/08	IX/08	X/08	XI/08	XII/08
na stravu	691/559	576	593	599	597	106	68	544	466	477	496	0
na školské potreby		562							445			
na motivačný príspevok	252	238	245	252	281	273			189	198	198	199

V mesiaci január 2008 bola zaslaná dotácia na stravu preddavkovo na mesiace január a február 2008. Dotácia na stravu bola poskytnutá priemerne mesačne pre 481 detí. (560 detí priemerne mesačne, na ktoré bola dotácia poskytnutá na mesiace školského vyučovania).

Počet poberateľov dotácie na stravu:

- počet zriaďovateľov: 31
- počet škôl spolu: 58
  - z toho: - poskytovanie dotácie individuálne: 58
    - poskytovanie dotácie na všetky deti: 0
- počet detí (priemer na mesiace školského vyučovania): 560
  - z toho: - z rodín poberajúcich dávku a príspevky v hmotnej núdzi: 430
    - z rodín s príjmom do životného minima: 130
    - ostatné (poskytovanie dotácie na všetky deti školy): 0
- vyplatená suma finančných prostriedkov spolu 2 525 tis. Sk / 83, 81 tis. €
  - z toho:- poberajúcich dávku a príspevky v hmotnej núdzi: 1 987 tis. Sk / 65, 96 tis. €
    - s príjmom do životného minima: 538 tis. Sk / 17,86 tis. €
    - ostatné (poskytovanie dotácie na všetky deti školy): 0

Dotácia na motivačný príspevok bola v roku 2008 poskytnutá priemerne mesačne pre 233 detí (obdobie školského vyučovania).

b) Očakávané tendencie vývoja pomoci v hmotnej núdzi

V roku 2009 očakávame zvýšený počet poberateľov o pomoc v hmotnej núdzi oproti roku 2008. Medzi *dôvody nárastu* počtu poberateľov možno zahrnúť zvýšený počet prípadov hromadného prepúšťania zamestnancov zamestnávateľmi, ukončenie podnikateľskej činnosti, ukončenie pracovnoprávných vzťahov na domacom a zahraničnom trhu, ukončenie výplaty dávky v nezamestnanosti, návrat mladých ľudí zo zahraničia. Vyššie čerpanie finančných prostriedkov je možné predpokladať z dôvodu nového nástroja pomoci v hmotnej núdzi – dávka pre školopovinné deti, ktoré si riadne plnia povinnú školskú dochádzku. Novela zákona

o pomoci v hmotnej núdzi ustanovuje túto novú dávku od 1.1.2009. Novelou zákona sa rozšíril i okruh poberateľov pomoci v hmotnej núdzi z predpokladu poskytovania príspevku na bývanie i fyzickým osobám, ktoré majú právo doživotného užívania bytu alebo rodinného domu za splnenia zákonom stanovených podmienok.

3.2. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA ŠTÁTNYCH SOCIÁLNYCH DÁVOK A PRÍSPEVKOV NA PODPORU NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI O DIEŤA

V rámci rozhodovacej činnosti v súvislosti s výplatom dávok a príspevkov bolo oddelením štátnych sociálnych dávok v roku 2008 vydaných 5616 rozhodnutí v nasledovnej štruktúre:.

Prídavok na dieťa	3728
Rodičovský príspevok	1519
Príspevok pri narodení	12
Príspevok na pohreb	2
Opakovaný príspevok dieťaťu	270
Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	42
Osobitný opakovaný príspevok NR	15
Jednorazový príspevok pri zverení do NS	10
Jednorazový príspevok pri zániku	18

3.2.1. Prídavok na dieťa

a) Analýza roku 2008

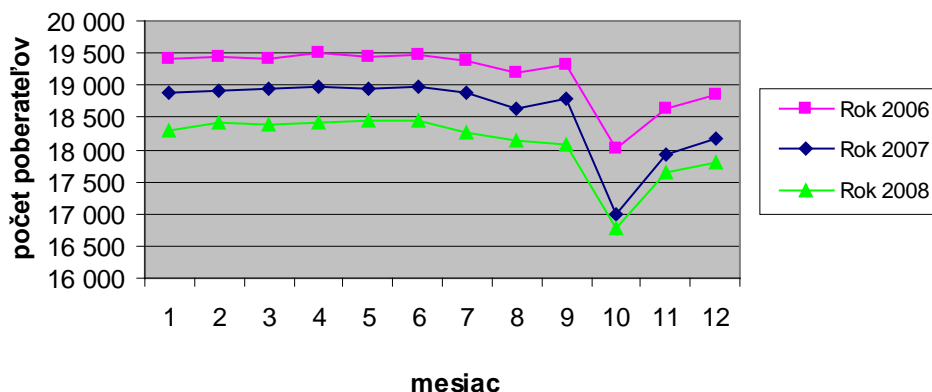
Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorú štát poskytuje oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a ktorú si uplatňujú oprávnené osoby podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu. Účinnosťou zákona č. 532/2007 Z.z. bol od 1.1.2008 novelizovaný zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v z.n.p. a zavedený príplatok k prídavku na dieťa. Je to nová štátna sociálna dávka, ktorou štát pripláca oprávnenej osobe, na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, na ktoré nemožno uplatniť daňový bonus, podľa osobitného predpisu.

V roku 2008 bol prídavok na dieťa vyplatený v sume 191 500 tis. Sk/6356,64 tis. €pre

priemerne mesačne 18081 poberateľov na priemerne mesačne 28986 nezaopatrených detí. V porovnaní s rokom 2007 je zaznamenaný 3,3%ný pokles počtu detí, na ktoré bol prídavok na dieťa vyplatený, s čím súvisí aj pokles počtu poberateľov (viď. graf. č. 4) a následne pokles vyplatených finančných prostriedkov.

Graf č. 4

Vývoj počtu poberateľov prídavku na dieťa

Pozn. zahrnutí aj poberatelia vyrovnávacej dávky

V roku 2008 bol v zmysle pravidiel koordinácie rodinných dávok v rámci Európskej únie vyplatený prídavok na dieťa -vyrovnávacia dávka vo výške 272 tis. Sk/9,03 tis. € priemerne mesačne 16 poberateľom.

Pokles počtu poberateľov a vyplatenej sumy finančných prostriedkov ovplyvňuje: počet narodených detí, počet nezaopatrených detí, počet migrujúcich zamestnancov v rámci EÚ. Vývoj počtu poberateľov dokumentuje tabuľka č. 7.

Tabuľka č. 7 Počet poberateľov a vyplatený prídavok na dieťa v jednotlivých mesiacoch

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet poberateľov	18272	18416	18382	18397	18445	18447	18247	18112	18070	16762	17626	17790
Počet detí, na ktoré bol vyplatený PND	29352	29547	29518	29517	29604	29615	29326	29018	28997	26901	28091	28343

Príplatok k prídavku na dieťa bol v roku 2008 vyplatený priemerne mesačne 68 poberateľom vo výške 363 tis. Sk/ 12,05 tis. €.

Rozhodovacia činnosť o prídavku na dieťa a príplatku v porovnaní s rokom 2007 sa zvýšila z dôvodu rozhodovania o zastavení výplaty prídavku na dieťa a príplatku v prípadoch, keď nezaopatrené dieťa skončilo I. stupeň vysokoškolského štúdia a obnovenia výplaty prídavku

a príplatku preukázaním zápisu na vysokoškolské štúdium II. stupňa. Najväčší podiel na rozhodovacej činnosti tvoria rozhodnutia o odňatí prídavku a príplatku z dôvodu ukončenia štúdia, prerušenia alebo zanechania štúdia nezaopatreným dieťaťom v priebehu školského roka. Rozhodovacia činnosť ovplyvnili aj oprávnené osoby, ktoré nepreukázali rozhodujúce skutočnosti, ktoré majú vplyv na nárok na prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa a na ich výplatu alebo neoznámili zmenu v rozhodujúcich skutočnostiach. Preto sme zaznamenali nárast rozhodovacej činnosti pri zastavení výplaty prídavok na dieťa a príplatku v prípadoch, keď oprávnené osoby nedoložili doklady o ukončení štúdia alebo pokračovaní v štúdiu v školskom roku 2008/2009 a opätovnej obnove výplaty pri doložení potrebných dokladov. Rozhodovacia činnosť ovplyvnilo aj sledovanie účelnosti využívania prídavku na dieťa a príplatku na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a zanedbávanie plnenia povinnej školskej dochádzky. Dôvodom zvýšenia v rozhodovacej činnosti pri koordinácii prídavku na dieťa v rámci krajín EÚ (231 rozhodnutí v roku 2008) bolo zastavenie výplaty, obnovenie výplaty v prípadoch, ak nárok na rodinné dávky v zahraničí zanikol a priznanie vyrovnávacej dávky.

Zamestnanci oddelenia vynakladajú značné úsilie, aby predchádzali neoprávnenej výplate prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa z dôvodu zanedbávania povinností oprávnenými osobami, hlavne zasielaním výziev klientom na doloženie potrebných dokladov, zasielaním žiadostí o spoluprácu stredným a vysokým školám o poskytnutie informácií o štúdiu, v rámci koordinácie rodinných dávok spoluprácou v rámci štátov EÚ prostredníctvom E-formulárov. Nezanedbateľnou administratívnou prácou zamestnancov oddelenia je vydávanie rôznych potvrdení najmä na účely dávky v hmotnej núdzi, jednorazových príspevkov z obecných a mestských úradov, k daňovým priznaniam pre uplatnenie daňového bonusu na preukázanie nezaopatrenosti, na účely poskytovania úverov a pôžičiek z komerčných bánk.

b) Očakávané tendencie vývoja

Počet poberateľov prídavku na dieťa je závislý od počtu novonarodených detí a počtu nezaopatrených detí. Počet poberateľov príplatku k prídavku na dieťa je závislý aj na počte oprávnených osôb, ktoré sú poberateľmi niektorej z dôchodkových dávok v zmysle platnej legislatívy. Navýšenie čerpania finančných prostriedkov ovplyvní vo väčšej miere úprava sumy prídavku na dieťa zákonom č. 554/2008 Z.z., ktorým bol s účinnosťou od 1.1.2009 upravený prídavok na dieťa zo sumy 540,- Sk/17,93 € na sumu 21,25 €

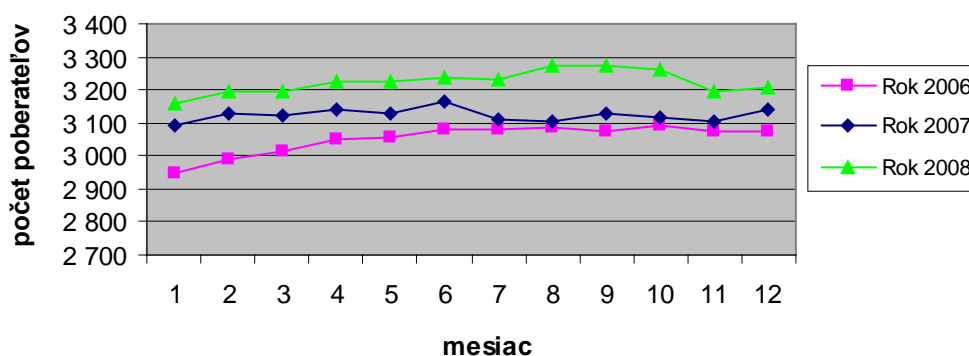
3.2.2. Rodičovský príspevok

a) Analýza roku 2008

Rodičovský príspevok je dávka štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečovanie starostlivosti o dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom do šiestich rokov veku dieťaťa. Táto dávka štátnej sociálnej podpory je upravená zákonom č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov. Vývoj počtu poberateľov od roku 2006 zaznamenáva nasledovný graf.

Graf č. 5

Vývoj počtu poberateľov rodičovského príspevku

Pozn. zahrnutí aj poberatelia vyrovnávacej dávky

V roku 2008 bol vyplatený rodičovský príspevok priemerne mesačne 3173 poberateľom, vo výške 178565 tis. Sk/5927,27 tis. €. V porovnaní s rokom 2007 bol zaznamenaný 1,9% ný nárast v počte poberateľov rodičovského príspevku. V rámci koordinácie rodinných dávok v roku 2008 bol vyplatený rodičovský príspevok – vyrovnávacia dávka vo výške 3136 tis. Sk/104,10 tis. € priemerne mesačne 49 poberateľom.

Zvýšenie počtu poberateľov a zvýšenie výšky čerpaných finančných prostriedkov na rodičovský príspevok v roku 2008 ovplyvnili nasledovné skutočnosti: počet novonarodených detí, počet detí do 6 rokov veku s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, úprava sumy rodičovského príspevku Opatrením MPSVaR SR o zvýšení sumy rodičovského príspevku č. 267/2008 Z.z. účinného od 01.09.2008 zo sumy 4 560,- Sk/151,37 € - na sumu 4780,- Sk/158,67 €

Tabuľka č. 8 Počet poberateľov rodičovského príspevku

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet poberateľov	3128	3159	3153	3181	3169	3184	3179	3215	3215	3205	3142	3151

Rozhodovacia činnosť o rodičovskom príspevku sa v porovnaní s rokom 2007 zvýšila z dôvodu zvýšeného počtu poberateľov a rozhodovaním o odňatí rodičovského príspevku pri dovŕšení 3 rokov veku alebo 6 rokov veku dieťaťa, keďže až do roku 2008 sa v uvedených prípadoch rozhodnutia nevydávali. Rozhodovacia činnosť bola zameraná na vydávanie rozhodnutí o neposkytovaní rodičovského príspevku z dôvodu umiestnenia detí do 3 rokov veku do predškolských zariadení, ktoré sú zaradené do siete škôl a školských zariadení a ktorým boli na dieťa poskytnuté prostriedky zo štátneho rozpočtu podľa osobitného predpisu alebo z výnosu dane z príjmov podľa osobitného predpisu, vznikom nároku na materské zo sociálnej poisťovne. O odňatí rodičovského príspevku rozhodoval úrad v prípadoch, keď po prehodnotení zdravotného stavu detí do 6 rokov veku neboli posúdené ako deti s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, o zastavení výplaty rodičovského príspevku z dôvodu nedodržania termínu kontrolnej lekárskej prehliadky dieťaťa, o zamietnutí žiadosti z dôvodu nepriznania dlhodobou nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa. V rámci koordinácie legislatívy krajín EÚ bola rozhodovacia činnosť ovplyvnená rozhodovaním o zastavení a obnovení výplaty a priznaní vyrovnávacej dávky.

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 očakávame približne rovnaký trend vývoja ako v roku 2008. Zvýšenie počtu poberateľov a výšku čerpania finančných prostriedkov na rodičovský príspevok môže ovplyvniť zvýšenie počtu novonarodených detí a opatrenie MPSVaR SR o zvýšení výšky sumy rodičovského príspevku k 1.9.2009. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvní počet poberateľov rodičovského príspevku je zavedenie novej štátnej sociálnej dávky - príspevku na starostlivosť o dieťa, ktorý je možné poskytnúť za podmienok stanovených zákonom č. 561/2008 Z.z. účinným od 1.1.2009.

3.2.3. Príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 a viac detí, príspevok na pohreb

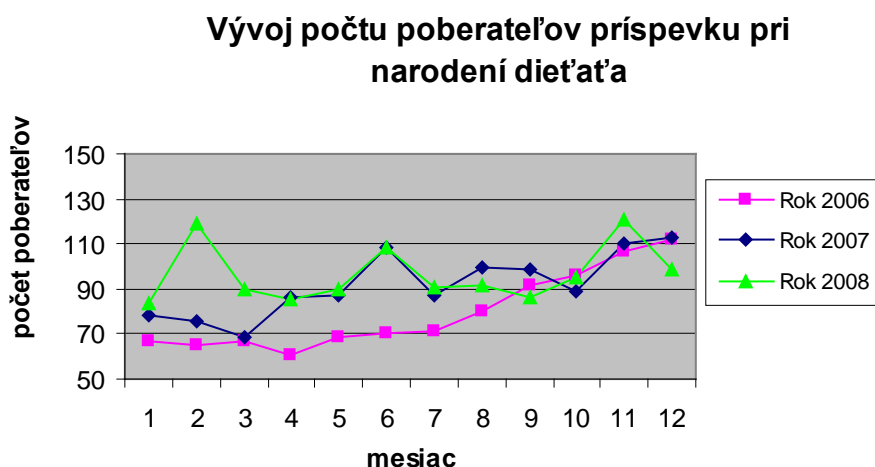
a) Analýza roku 2008

Poskytovanie uvedených príspevkov legislatívne upravuje zákonom č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti

alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov.

Príspevok pri narodení dieťaťa je jednorazovou dávkou štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca. Od 1.9.2007 je výška príspevku 4560,- Sk/ 151, 37 € V roku 2008 bol príspevok pri narodení dieťaťa poskytnutý 1160 poberateľom na 1179 detí, čo je o 54 detí viac ako v roku 2007. Finančné prostriedky vyplatené na príspevok pri narodení dieťaťa dosiahli sumu 5371 tis. Sk/178,28 tis. €. Vývoj počtu poberateľov príspevku na dieťa od roku 2006 zaznamenáva nasledovný graf.

Graf č. 6

Čerpanie finančných príspevkov ovplyvnil nárast počtu novonarodených detí. Počet poberateľov príspevku pri narodení dieťaťa a vyplatených finančných prostriedkov dokumentuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č.9 Vývoj počtu detí, oprávnených osôb, ktorým bol vyplatený príspevok pri narodení dieťaťa

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet oprávnených osôb	84	119	90	85	90	108	91	92	86	95	121	99
Počet detí, na ktoré bol príspevok vyplatený	84	120	90	87	91	109	94	94	87	98	123	102

Zvýšený príspevok pri narodení dieťaťa bol v roku 2008 poskytnutý 16 poberateľom.

Vyplatená suma na tento príspevok činila 73 tis. Sk/ 2,42 tis. €.

Príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa bol v roku 2008 vyplatený 607 poberateľom vo výške 10906 tis. Sk/362,01 tis. €. Nárast počtu poberateľov príplatku oproti roku 2007 o 172 poberateľov a vyplatenej sumy ovplyvnila od 1.2.2008 účinnosť zákon č. 592/2007 Z.z.,

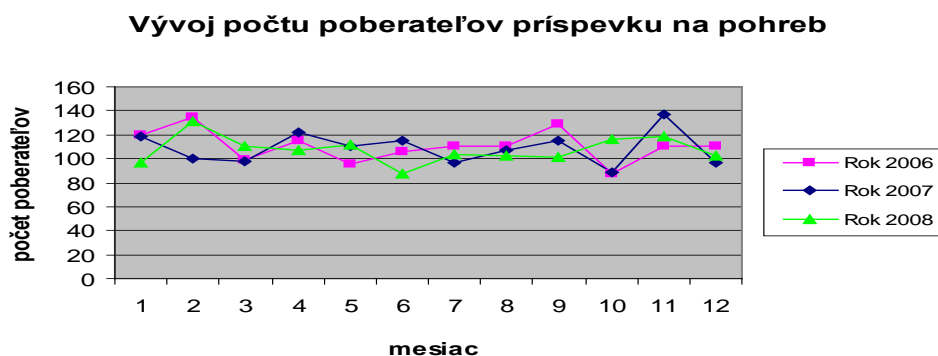
ktorým bola suma príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa upravená zo sumy 11000,- Sk/365,14 € na sumu 20440,- Sk/678,49 €

Príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 deti alebo viac detí, alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá je dávkou štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva raz za rok rodičom alebo oprávneným osobám na zvýšené výdavky v súvislosti so starostlivosťou o súčasne narodené 3 deti alebo viac detí alebo v priebehu dvoch rokov opakovane narodené dvojčatá. V roku 2008 bolo vyplatených 6 príspevkov vo výške 51 tis. Sk/1,69 tis €

Príspevok na pohreb je dávkou štátnej sociálnej podpory legislatívne upravenou zákonom č.238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb v znení neskorších predpisov. Uvedenou dávkou štát priamo prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu zomretého. Od 1.9.2007 je výška príspevku 2400,- Sk/79,67 € V roku 2008 bolo vyplatených 1297 príspevkov 1290 oprávneným osobám (pokles oproti roku 2007 o 15 poberateľov) vo výške 3112 tis. Sk/103,31 tis. €

Počet poberateľov je ovplyvnený len demografickým ukazovateľom – úmrtnosťou obyvateľstva, ktoré má na území Slovenskej republiky trvalý alebo dlhodobý pobyt. Vývoj počtu poberateľov dokumentuje nasledovný graf.

Graf č. 7

Tabuľka č. 10 Vývoj počtu vyplatených príspevkov na pohreb, oprávnených osôb, ktorým bol vyplatený príspevok

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet oprávnených osôb	97	131	111	107	112	87	104	103	101	116	118	103
Počet vyplatených príspevkov	97	134	111	108	112	89	104	103	101	117	118	103

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 je predpokladané zvýšenie čerpania finančných prostriedkov príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa z dôvodu účinnosti zákona č. 554/2008 Z.z., ktorým sa mení

a dopĺňa zákon č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú ďalšie zákony. Uvedenou novelou zákona sa s účinnosťou od 1.1.2009 poskytuje príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa aj na dieťa, ktoré sa matke narodí ako druhé alebo tretie. Zvýšené čerpanie finančných prostriedkov pri ďalších jednorazových príspevkoch v roku 2008 bude ovplyvnené: počtom narodených detí, počtom zomrelých, úpravou súm príspevkov k 1.9.2009 nariadením vlády SR.

3.2.4. Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa

a) Analýza roku 2008

Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti sa poskytuje za účelom zabezpečenia základného osobného vybavenia dieťaťa, najmä na zabezpečenie jeho ošatenia, obuvi, hygienických potrieb, nevyhnutného nábytku a iných vecí na uspokojenie potrieb dieťaťa. V roku 2008 bolo vyplatených 12 jednorazových príspevkov v sume 135 tis. Sk/4,48 tis. €

Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti sa poskytuje za účelom podpory osamostatnenia sa dieťaťa. V roku 2008 bolo vyplatených 18 jednorazových príspevkov v sume 434 tis. Sk/14,41 tis. €

Opakovaný príspevok dieťaťu sa poskytuje za účelom podpory uspokojovania potrieb dieťaťa, najmä na úhradu nákladov na výživu, výchovu, vzdelávanie a bývanie dieťaťa. V roku 2008 bol príspevok vyplatený priemerne mesačne 119 náhradným rodičom na priemerne mesačne 157 oprávnených osôb (detí). Od začiatku roka bol vyplatený opakovaný príspevok dieťaťu vo výške 4776 tis. Sk/ 158,53 tis. €

Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa poskytuje za účelom podpory vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa, ktoré má náhradný rodič zverené do náhradnej starostlivosti. V roku 2008 bol opakovaný príspevok poskytovaný v priemere 28 náhradným rodičom. Od začiatku roka bol vyplatený opakovaný príspevok vo výške 1661 tis. Sk/55,14 tis. €

Odmena pestúna bola v roku 2008 vyplatená vo výške 265 tis. Sk/8,78 tis. € priemerne mesačne 12 náhradným rodičom.

Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa poskytuje za účelom podpory vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, ktoré je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. V roku 2008 bol osobitný opakovaný

príspevok poskytovaný v priemere 8 náhradným rodičom. Od začiatku roka sa vyplatil príspevok vo výške 186 tis. Sk/6,17 tis.€(177 tis. Sk/5,86 tis. €suma vyplatených príspevkov v jednotlivých mesiacoch bez doplatkov za predchádzajúce mesiace).

Počet vyplatených jednorazových príspevkov pri zverení do náhradnej starostlivosti ovplyvnil počet zverených detí, ktoré pri začatí vykonávania náhradnej osobnej starostlivosti nemali zabezpečené základné osobné vybavenie a počet príspevkov pri zániku náhradnej starostlivosti počet detí v náhradnej starostlivosti, ktoré v roku 2008 dosiahli plnoletosť.

Zvýšený počet poberateľov opakovaného príspevku dieťaťu v roku 2008 a s tým súvisiaci nárast čerpania finančných prostriedkov ovplyvnilo zvýšenie počtu zverených detí do náhradnej starostlivosti a zvýšenie sumy príspevku od 1.9.2008 z 3590,- Sk/ 119,17 € na sumu 3760,- Sk/ 124,81 €

Znížený počet poberateľov opakovaného príspevku náhradnému rodičovi súvisí so zvýšeným počtom náhradných rodičov, ktorí sú dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti príbuzní v priamom rade.

Rozhodovacia činnosť o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa ovplyvnili hlavne nasledovné zmeny: úprava sumy sirotských dôchodkov od 1.7.2008 v zmysle opatrenia MPSVaR SR č. 136/2008 Z.z., úprava výšky výživného, zvýšenie súm príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa od 1.9.2008 na základe Opatrenia MPSVaR č. 266/2008 Z.z. o ustanovení súm príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 sa očakávajú rovnaké tendencie vo vývoji počtu poberateľov príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa ako v roku 2008 a závisia od počtu zverených detí do náhradnej starostlivosti a formy zverenia. Čerpanie finančných prostriedkov ovplyvní aj úprava súm príspevkov k 1. septembru roku 2009.

3.3. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA V OBLASTI POSUDKOVÝCH ČINNOSTÍ

a) Analýza roku 2008

Oddelenie posudkových činností zabezpečovalo v roku 2008 lekársku a nelekársku posudkovú činnosť. Posudková činnosť oddelenia bola v hodnotenom období vykonávaná v rozsahu pôsobnosti tunajšieho úradu na účely sociálnej pomoci, na účely trhu práce, štátnych sociálnych dávok a na účely starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb.

Rozhodovacia činnosť oddelenia posudkových činností spočívala v rozhodovaní o miere funkčnej poruchy a o tom, či sa jedná o občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Za rok 2008 bolo vydaných celkom 2 281 posudkov v nasledovnom členení:

- na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu 1507 posudkov (z toho 33 posudkov s určenou mierou funkčnej poruchy pod 50 %, 1474 posudkov s MFP nad 50 %)
- na účely štátnych sociálnych dávok 465 posudkov,
- na účely prepravnej služby 64 posudkov,
- na účely starostlivosti v zariadení sociálnych služieb 76 posudkov
- na účely odboru služieb zamestnanosti 169 posudkov.

Posudková činnosť na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia - z počtu vydaných posudkov na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia bolo vydaných 491 posudkov na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie (ďalej len PPK DS), t. zn. 22,8 % z celkového počtu vydaných posudkov. Podľa skupiny chorôb a porúch na účely poskytovania PPK DS bolo vydaných z dôvodu ochorenia uvedeného v prílohe č. 13 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov:

v skupine I. .... 199 posudkov

v skupine II..... 251 posudkov

v skupine III..... 41 posudkov

Posudková činnosť na účely pre účely štátnych sociálnych dávok - posudzovanie zdravotného stavu detí na účely štátnych sociálnych dávok bola zabezpečovaná v r. 2008 v rámci lekárskej aj nelekárskej posudkovej činností. Celkom bolo vydaných 465 posudkov, čo predstavuje priemerne mesačne cca 39 posudkov. O zdravotnom stave detí vo veku do 6 rokov bolo vydaných spolu 451 posudkov, pre deti vo veku od 6 do 15 rokov 8 posudkov a pre deti vo veku nad 15 rokov do 18 rokov veku 6 posudkov. Priemerne mesačne oddelenie riešilo 39 žiadosti oprávnených osôb o posúdenie zdravotného stavu dieťaťa na účely štátnych sociálnych dávok. 97 % z podaných žiadostí o posúdenie zdravotného stavu dieťaťa predstavujú žiadosti o posúdenie zdravotného stavu detí vo veku od 3 rokov do 6 rokov, to znamená na účely poskytovania rodičovského príspevku z titulu osobitnej starostlivosti o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom. Deti v našom regióne majú poruchy zdravia prevažne z titulu oslabenia imunitného systému, recidivujúcich ochorení dýchacích ciest, kožných ochorení – ekzémov, alergií, v menšej miere vrodených porúch zdravia, neurologické ochorenia a onkologické ochorenia.

Posudková činnosť na účely prepravnej služby – prepravná služba je pre občanov v okrese Prievidza poskytovaná miestnou samosprávou. Prepravná služba je zabezpečovaná Mestským úradom v Prievidzi v pracovných dňoch špeciálne upravenými motorovými vozidlami v rámci územia miest Prievidza – Bojnice. Na účely poskytovania prepravnej služby oddelenie posudkových činností vydalo v roku 2008 celkom 64 posudkov.

Posudková činnosť na účely odboru služieb zamestnanosti - na podnet odboru služieb zamestnanosti tunajšieho úradu v rámci kompetencií oddelenia posudkových činností vykonávalo posudkovú činnosť na účely posudzovania zdravotnej spôsobilosti uchádzačov o zamestnanie. Vybavených bolo v roku 2008 celkom 169 žiadostí. U 162 evidovaných uchádzačov o zamestnanie bol posudzovaný zdravotný stav na účely zaradenia do vhodného zamestnania, resp. zaradenia do programu aktívnych opatrení na trhu práce a aktivačnej činnosti. Z preskúmania zdravotného stavu na uvedené účely boli vydané posudky. Bolo zistené, že uchádzačom o zamestnanie bola ponúknutá práca, aktivačná činnosť, ktorú nemohli vykonávať zo zdravotných dôvodov – najčastejšie zistená alergia na kovy, telesné postihnutie - pohybového aparátu (klienti pôvodným povoláním baníci, šičky), neurologické ochorenia, ochorenia srdcovo cievne. Medzi posudzovanými klientmi boli rôzne vekové kategórie, najväčšiu skupinu však tvorili uchádzači vo veku nad 40 rokov. Zo získaných informácií z nelekárskej posudkovej činnosti bolo zistené, že zamestnávateľia u uchádzačov tejto vekovej skupiny zisťovali či nemajú zdravotné dôvody, ktoré by neumožnili vykonávať ponúkanú prácu – bez toho aby absolvovali vstupnú lekársku prehliadku, uvádzali ako dôvod neprijatia ponúkanej práce „zdravotné dôvody“. Preskúmaný bol zdravotný stav aj samostatne zárobkovo činných osôb – opodstatnenosť zdravotných dôvodov na skončenie prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti zo zdravotných dôvodov, na ktorú bol poskytnutý príspevok. Vydaním posudku boli riešené 2 žiadosti vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, v oboch prípadoch boli zistené zdravotné dôvody.

Posudkový tím riešil žiadosti odboru služieb zamestnanosti a skúmal v 5 prípadoch zdravotný stav evidovaných uchádzačov o zamestnanie, ktorí preukazujú dlhodobú práceneschopnosť. Kontaktovaní boli vo veci dĺžky trvania pracovnej neschopnosti praktickí lekári pre dospelých, uchádzačom o zamestnanie bolo odporučené pracovnú neschopnosť ukončiť a riešiť sociálne zabezpečenie prostredníctvom sociálnej poisťovne.

Posudková činnosť na účely vydania preukazu občana s ŤZP - oddelenie posudkových činností vydalo za r. 2008 celkom 1 928 preukazov občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Z uvedeného počtu bolo vydaných 863 preukazov občana s ŤZP a 1065 preukazov občana s ŤZP/S (so sprievodcom). Cudzincom, osobám bez štátnej príslušnosti,

azylantom odídencom, zahraničným Slovákom nebol tunajším úradom v hodnotenom období vydaný preukaz občana s ŤZP.

V rozhodovacej činnosti bolo vydaných 1238 rozhodnutí o priznaní na účely preukazu občana ŤZP a 204 rozhodnutí o nepriznaní na účely preukazu občana s ŤZP. Uvedené údaje svedčia o tom, že občania tunajšieho okresu, ktorí žiadali o vydanie preukazu občana s ŤZP preukázali poruchy zdravia, ktoré boli opodstatnené na určenie miery funkčnej poruchy a vydanie preukazu občana s ŤZP.

Preukazy občana ŤZP a ŤZP/S neboli tunajším úradom v hodnotenom období vydané: cudzincom, osobám bez štátnej príslušnosti, azylantom odídencom, zahraničným Slovákom.

b) Očakávané tendencie vývoja

Na základe IN č.82/2005 podľa § 106 a, Zákona č.195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov v roku 2008 neboli vyplácané žiadne finančné prostriedky za zdravotné výkony lekárom za vystavovanie lekárskeho nálezov a tunajším oddelením vyžiadaných odborných vyšetrení, ktoré sú podkladom pre posudzovanie zdravotného stavu občana s ŤZP pre účely sociálnej pomoci.

Dňom 1.1.2009 t.j. nadobudnutím účinnosti zákona č. 447/2008Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle §52 písm. r/citovaného zákona, zdravotné výkony na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, ktoré sú podkladom pre posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a pre vyhotovenie lekárskeho posudku, sa poskytujú za úhradu poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti. Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nie je oprávnený požadovať úhradu za zdravotné výkony na účely tohto zákona od fyzickej osoby. Zdravotné výkony na účely tohto zákona sú vystavenie lekárskeho nálezov na uvedené účely.

Dňom 1.1.2009 t.j. nadobudnutím účinnosti zákona 447/2008Z.z. prešla agenda parkovacích preukazov z obvodného úradu v Trenčíne na tunajší úrad v Prievidzi. Z uvedených dôvodov sa predpokladá zvýšenie potreby rozpočtových prostriedkov na pokrytie uvedených výdavkov.

Nadalej pretrváva tendencia zvyšovania počtu žiadostí o peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu, peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia a zaobstaranie pomôcok, ktoré nie sú poskytované zo zdravotného poistenia, ale i rastu počtu prijatých žiadostí o preukaz so sprievodcom, o preukaz bez sprievodcu a parkovací preukaz.

3.4. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE POSKYTOVANIA PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA A PEŇAŽNÉHO PRÍSPEVKU ZA OPATROVANIE

a) Analýza roku 2008

Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia počas sledovaného obdobia riešilo sociálnu núdzu zdravotne postihnutých občanov poskytovaním sociálnej pomoci v zmysle zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v platnom znení. Pri súčasnej aplikácii zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v platnom znení, zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, Vyhlášky č. 461/2000 Z. z. a ďalších súvisiacich právnych noriem a predpisov, interných noriem a metodických usmernení zabezpečovalo včasný výkon štátnej správy na úseku sociálnej pomoci. V roku 2008 bolo vydaných 3856 rozhodnutí týkajúcich sa peňažných príspevkov.

Počas roka 2008 neboli realizované legislatívne zmeny okrem úprav vyplývajúcich zo zmien v oblasti dôchodkových dávok a súm životného minima. Na základe účinnosti Opatrenia MPSVR SR č. 136/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2008 a Opatrenia MPSVR SR č. 225/2008 Z. z. o ustanovení súm životného minima boli vyhotovené rozhodnutia o zmene peňažného príspevku za opatrovanie – o jeho znížení, zvýšení a odňatí od 1. 7. 2008.

V roku 2008 boli kompenzované sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia peňažnými príspevkami priemerne mesačne 4718 občanom, čo predstavovalo vynaložené finančné prostriedky za uvedené obdobie v sume 100332tis. Sk/3330,41 tis. € V porovnaní s rokom 2007 pokles priemerného mesačného počtu poberateľov predstavoval 2,4 %. V porovnaní s rokom 2007 sa znížil i kumulatívny počet k 31.12.2008, ktorý bol 5446 poberateľov PPK (pokles o 2,8 % oproti roku 2007). Štruktúra poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa pohlavia v roku 2008: cca 66,0% žien a cca 34,0% mužov. Vývoj počtu poberateľov v jednotlivých mesiacoch dokumentuje nasledovná tabuľka.

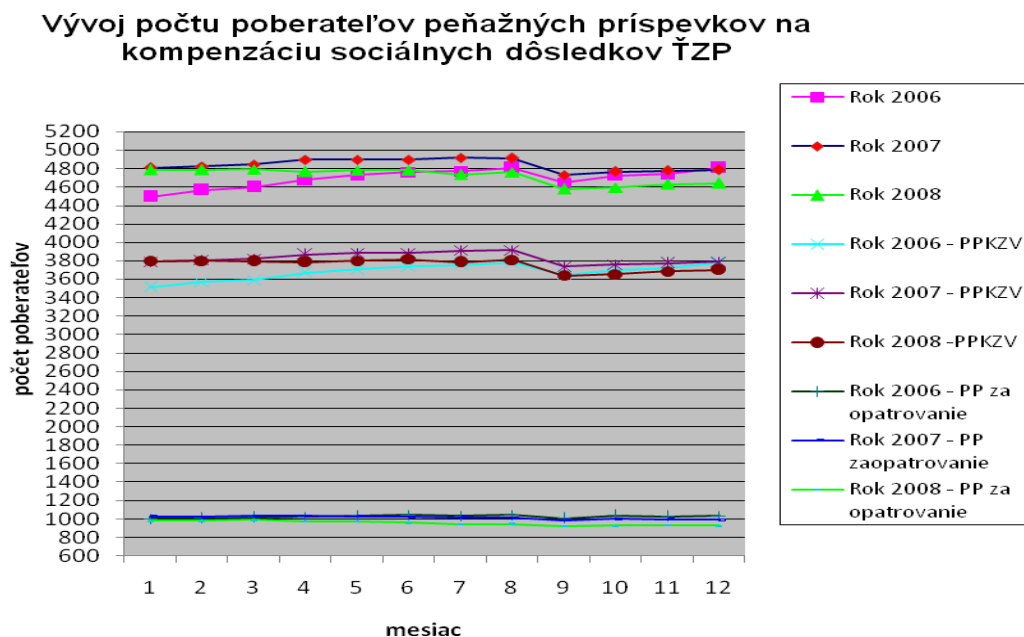
Tabuľka č. 11 Vývoj počtu poberateľov peňažných príspevkov v jednotlivých mesiacoch

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet poberateľov	4785	4785	4789	4765	4778	4783	4734	4758	4578	4594	4629	4639

V porovnaní s mesiacom 12/2007 je v mesiaci 12/2008 počet poberateľov nižší o 3,1 % (menej o 148 poberateľov).

Najvýraznejší podiel na celkovom počte poberateľov ako i na celkovej sume vyplatených finančných prostriedkov na peňažné príspevky na kompenzáciu predstavujú peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov a peňažný príspevok za opatrovanie, ktorých vývoj dokumentuje nasledovný graf (vývoj počtu poberateľov peňažných príspevkov ako aj porovnanie s rokom 2006 a 2007).

Graf č. 8

*PPKZV – peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov

Zvýšenie sumy životného minima, ako aj dávok dôchodkového poistenia a výsluhového zabezpečenia v zmysle opatrení MPSVR SR sa vo výške vyplatených peňažných príspevkov za opatrovanie od 1.7.2008 výraznejšie neprejavilo.

V období od 1.9.2008 bolo na základe každoročného prehodnotenia príjmu občanov s ŤZP vykázané mierne zvýšenie čerpania peňažných príspevkov s poklesom cca o 180 poberateľov.

V roku 2008 zaznamenávame celkové zníženie vynaložených finančných prostriedkov oproti roku 2007 (o 1,6 %), ktoré bolo spôsobené predovšetkým poklesom vyplatených finančných prostriedkov na peňažný príspevok za opatrovanie (o 9,0 %). Pokles bol vyvolaný znížením počtu poberateľov, zvýšením dôchodkových dávok u poberateľov tohto príspevku, úmrtím opatrovanej osoby, na vlastnú žiadosť fyzickej osoby (najmä nízka výška peňažného príspevku za opatrovanie – nájdenie vhodnejšieho zamestnania, rodinné problémy...), umiestnením opatrovaného v zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom, zlepšením zdravotného stavu opatrovanej osoby.

Taktiež u ostatných druhov peňažných príspevkov nastali oproti predchádzajúcemu roku zmeny v čerpaní. Okrem peňažného príspevku na opravu pomôcky, u ktorého evidujeme pokles o 21 tis. Sk/ 0,70 tis. € (o 1 poberateľa), peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia – zníženie o 267 tis. Sk/8,86 tis. € a z dôvodu nesplnenia zákonom určených aktivít u peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla s poklesom o 108 tis. Sk/3,58 tis. € je u ostatných peňažných príspevkov vykazovaný nárast čerpania finančných prostriedkov. Jedná sa o nasledovné peňažné príspevky: najvýraznejší bol nárast v čerpaní u peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla o 1947 tis. Sk/64,63 tis. €(o 60,0 %) a o 10 poberateľov a na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže o 996 tis. Sk/33,06 tis. €(o 49,3 %) pri zvýšení počtu o 7 poberateľov oproti roku 2007. Nezmenená situácia je v čerpaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v sume 9986 tis. Sk/331,47 tis. €, čo predstavuje zvýšenie o 1 tis. Sk/0,03 tis. € Z jednorazových peňažných príspevkov vykazujeme nárast ešte u peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky o 88 tis. Sk/2,92 tis. € Záujem vzrástol hlavne o druhý mechanický alebo elektrický vozík a o počítačovú techniku. Zvýšenie čerpania bolo vykázané v sledovanom období i u peňažného príspevku na osobnú asistenciu o 527 tis. Sk/17,49 tis. € pri náraste priemerného mesačného počtu poberateľov o 7. Taktiež na prepravu bol peňažný príspevek oproti predchádzajúcemu hodnotenému obdobiu z dôvodu preukázania vyšších výdavkov na prepravu čerpaný viac o 66 tis. Sk/2,19 tis. € pri náraste priemerného počtu poberateľov o 2.

Tabuľka č.12A Počet poberateľov a vyplatené finančné prostriedky na jednotlivé peňažné príspevky

PP na osobnú asistenciu	mesačný priemer počtu poberateľov	50
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	5729/190,17
PP na zaobstaranie pomôcky	kumulatívny počet poberateľov	36
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	2686/89,16
PP na opravu pomôcky	kumulatívny počet poberateľov	4
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	4/0,13
PP na kúpu OMV	kumulatívny počet poberateľov	26
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	5193/172,38
PP na prepravu	mesačný priemer počtu poberateľov	17
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	496/16,46
PP na úpravu bytu, RD, garáže	kumulatívny počet poberateľov	38
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	3015/1,00
PPK zvýšených výdavkov	mesačný priemer počtu poberateľov	3754
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	34050/1130,25
PP za opatrovanie	mesačný priemer počtu poberateľov	957
	vyplatená suma 2008 tis. Sk/ tis. €	49159/1631,78

Tabuľka č.12B Štruktúra poberateľov a vyplatené finančné prostriedky na vybrané peňažné príspevky

Peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov a peňažný príspevok za opatrovanie (ďalej len PPKZV a PPZO)	Kumulatívny počet poberateľov	Mesačný priemer počtu poberateľov	Čerpanie v tis. Sk/€
PPKZV	4224	3754	34050/1130,25
- diétne stravovanie	1476	1299	9986/331,47
- hygiena a opotrebovanie	2697	2389	14914/495,05
- prevádzka OMV	920	809	9136/303,26
- pes	1	1	14/ 0,46
PPZO	1201	957	49159/1631,78
- celodenné 1 osoba	1138		
- celodenné viac osôb	32		
- čiastočné 1 osoby	52		
- čiastočné viac osôb	2		
- kombinované viac osôb	0		

b) Očakávané tendencie vývoja

Na základe účinnosti zákona č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa od 1. 1. 2009 v tejto oblasti očakávajú výrazné zmeny v počte poberateľov a v čerpaní finančných prostriedkov. Hlavným dôvodom zvýšenia je zavedenie valorizačného mechanizmu v závislosti od úprav súm životného minima od 1. 7.2009, zvýšenie hodinovej sadzby osobnej asistencie, zvýšenie hranice sledovania príjmu na účely peňažného príspevku na zvýšené výdavky a peňažného príspevku na opatrovanie, paušálna suma peňažného príspevku na opatrovanie pre poberateľov dôchodkových dávok.

3.5. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA V POSKYTOVANÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

3.5.1. Poskytovanie sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

a) Analýza v roku 2008

Tabuľka č. 13 Počet rodín/detí, ktorým bola poskytnutá sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela

<i>Sociálnoprávna ochrana</i>	-
Register detí SDD rodiny/deti	600 / 739
Register detí NOM rodiny/deti	110 / 124
<i>Sociálna kuratela</i>	-
Register detí SDD rodiny/deti	207 / 213
Spolu počet rodiny/deti	917 / 1076

V roku 2008 bolo na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zaevidovaných v registri SDD a NOM celkom 917 rodín s 1076 deťmi. Z toho 600 rodín so

739 deťmi bolo zaevidovaných na úseku sociálnoprávnej ochrany detí v registri SDD. V registri NOM bolo zaevidovaných 110 rodín so 124 deťmi, ktoré neboli v okrese Prievidza prihlásené k trvalému pobytu, kde bolo nevyhnutné odpovedať na dožiadania súdu, orgánov činných v trestnom konaní, ale aj samotným občanom. V danom registri boli evidovaní aj občania, ktorí v roku 2008 už dovŕšili plnoletosť, ale v čase spáchania trestného činu boli ešte mladiství.

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 predpokladáme nárast problémových rodín. Celková sociálna situácia v týchto rodinách je vo väčšine prípadov podmienená ekonomickou situáciou rodiny, bytovými podmienkami, pričom nepriaznivé podmienky výrazne ovplyvňujú celkový stav rodiny. Rodiny nie sú schopné v rámci možností uplatnenia sa na trhu práce v okrese riešiť svoju nepriaznivú sociálnu situáciu.

3.5.2. Výchovná rozhodovacia činnosť

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 14 Rozhodovacia činnosť, počet rozhodnutí vo veci výchovného opatrenia

<i>Sociálnoprávna ochrana</i>	<i>ÚPSVaR</i>	<i>Okresný súd</i>
<i>Počet nariadených dohládov ch/d</i>	-	14 / 4
<i>Počet uložených napomenutí ch/d</i>	-	1 / 1
<i>Počet uložených obmedzení ch/d</i>	-	-
<i>Pobyt v zariadení, ktorý plní úlohy odbornej diagnostiky</i>	-	-
<i>Pobyt v špecializovaných zariadeniach</i>	-	-
<i>Upozornenie</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na liečbe v špecializovanej ambulantnej starostlivosti</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe</i>	-	-
<i>Výchovné opatrenia uložené orgánom SPODaSK podľa Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine</i>	-	-
<i>Sociálna kuratela</i>	<i>ÚPSVaR</i>	<i>Okresný súd</i>
<i>Počet nariadených dohládov ch/d</i>	-	7 / 0
<i>Počet uložených napomenutí ch/d</i>	-	1 / 0
<i>Počet uložených obmedzení ch/d</i>	-	-
<i>Pobyt v zariadení, ktorý plní úlohy odbornej diagnostiky</i>	-	3 / 1
<i>Pobyt v špecializovaných zariadeniach</i>	-	-
<i>Upozornenie</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na liečbe v špecializovanej ambulantnej starostlivosti</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe</i>	-	-
<i>Výchovné opatrenia uložené orgánom SPODaSK podľa Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine</i>	-	-
<i>Počet detí celkom:</i>	-	26/6

- Pozn. ch/d- chlapci/dievčatá

Rozhodovacej činnosti súdu o nariadení dohľadov predchádzali rozhovory s maloletými, mladistvými a s ich zákonnými zástupcami, činnosť spočívala vo výkone terénnej sociálnej práce v spojení s poskytovaním sociálneho poradenstva a v prípade potreby psychologického poradenstva prostredníctvom referátu poradensko-psychologických služieb tunajšieho úradu. Zamestnanci úzko spolupracovali so psychológmi pedagogicko-psychologickej poradne, zdravotníckymi inštitúciami, školskými zariadeniami, samosprávami a s akreditovanými subjektmi prostredníctvom výkonu priorít. Rozhodovacia činnosť úradu týkajúca sa rozhodnutí bola minimálna, nakoľko vo väčšine prípadov postačil pohovor s mal. dieťaťom, častejší kontakt a ústne upozornenia. Najviac výchovných opatrení bolo uložených okresným súdom, nakoľko súdne rozhodnutia predstavujú dôraznejší rešpekt formy sociálnej kontroly pre občanov.

b) Očakávané tendencie vývoja

Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov zahŕňa množstvo právomocí v oblasti poskytovania rozhodnutí, čo z hľadiska výkonu sociálnej práce je považované za pozitívum v tejto oblasti. Sociálny pracovník môže maloletému dieťaťu a jeho rodičom uložiť povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach, uložiť maloletému povinnosť zúčastniť sa ambulatného liečenia, alebo zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe.

3.5.3. Sociálne poradenstvo

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 15 Počet spísaných návrhov a podnetov vo veciach maloletých detí vo veci výchovy a výživy

Počet spísaných návrhov a podnetov vo veciach maloletých detí vo veci výchovy a výživy	622
--	-----

V období roka 2008 bolo zamestnancami spísaných 622 návrhov vo veciach výchovy a výživy maloletých detí. Návrhy boli spísané na požiadanie jedného z rodičov pre nehody v hospodárení rodičov, nesúladu rodičov v starostlivosti o deti a nehody vo výchove detí. Prevažná väčšina klientov do vyhlásenia pojednávania súdom bola v častom osobnom kontakte so sociálnym pracovníkom. Takmer každý návrh bol prešetrovaný výkonom terénnej sociálnej práce a príslušný súd bol zamestnancami informovaný vo veci starostlivosti o deti navrhovateľmi.

Okrem uvedených návrhov tunajší úrad podal na okresný súd 38 podnetov vo veci zvýšenia výživného na mal. deti v náhradnej osobnej starostlivosti a v pestúnskej starostlivosti v súvislosti so zmenou životného minima.

b) Očakávané tendencie vývoja:

Na základe stúpajúceho počtu spísaných návrhov očakávame približne rovnaký trend vývoja ako v roku 2008.

3.5.4. Predbežné opatrenia

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 16 Počet spísaných návrhov na vydanie predbežného opatrenia (PO) súdom

<i>Sociálnoprávna ochrana</i>	<i>deti 0-3 ch/d</i>	<i>deti 3-6 ch/d</i>	<i>deti 6-15 ch/d</i>	<i>deti 15-18 ch/d</i>
§ 75a – OSP, 24 hodín	2 / 2	2 / 1	4 / 4	0 / 2
§ 75 OSP, 7 dní	1 / 3	2 / 1	1 / 3	0 / 1
§ 75 OSP, 30 dní	-	-	-	-
<i>Sociálna kuratela</i>	<i>deti 0-3 ch/d</i>	<i>deti 3-6 ch/d</i>	<i>deti 6-15 ch/d</i>	<i>deti 15-18 ch/d</i>
§ 75a – OSP, 24 hodín	-	-	0 / 1	0 / 1
§ 75 OSP, 7 dní	-	-	1 / 1	1 / 3
§ 75 OSP, 30 dní	-	-	-	-
Celkom počet detí:	3 / 5	4 / 2	6 / 9	1 / 7

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

V prípade náhleho ohrozenia výchovy a výživy maloletých detí bolo oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podaných 31 návrhov na vydanie predbežných opatrení súdom s počtom 37 mal. detí. Návrhy boli spisované najmä z dôvodov úmrtia osamelého rodiča, konzumácie alkoholických nápojov osamelého rodiča, alebo obidvoch rodičov, z dôvodu zlej starostlivosti o deti, nepriaznivého psychického zdravotného stavu osamelého rodiča alebo nástupu rodiča do výkonu väzby. V roku 2008 sme zaznamenali 8 prípadov, kedy bolo potrebné spísanie návrhu na vydanie predbežného opatrenia pre deti s poruchami správania.

b) Očakávané tendencie vývoja

V daných situáciách nie je možný predpoklad očakávaného vývoja výkonu predbežných opatrení v okrese, nakoľko sa jedná o náhle ohrozenie výchovy a výživy maloletých, ktoré môže nastať kedykoľvek a za rôznych okolností. Zamestnanci odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávajú spolu so sudcami 24 hodinovú dosažiteľnú službu, aby v prípade ohrozenia maloletých detí mohli včas zasiahnuť a okamžite riešiť vzniknutú krízovú situáciu.

3.5.5. Výkon kolízneho opatrovníka

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 17 Počet konaní vedených na súde vo veci maloletých detí, v ktorých je ÚPSVaR ustanovený kolízny opatrovníkom

Rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov voči maloletým deťom	295
Úprava práv a povinností rodiča a detí vo veci výživného	598
Úprava práv a povinností vo veci úpravy styku	34
Úprava práv a povinností vo veci zmeny zverenia medzi rodičmi	25
Úprava práv a povinností vo veci zmeny zverenia inému občanovi	25
Uloženie výchovného opatrenia, zrušenie výchovného opatrenia	24
Schválenie právneho úkonu	41
Priznanie rodičovských práv	14
Vyhlásenie za mŕtveho	-
Zákaz styku	4
Iné	58
Počet konaní celkom:	1118

Vo veciach maloletých detí boli zamestnanci oddelenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately ustanovení za kolízneho opatrovníka v 1118 konaniach, (pojednávani na ktorých sa osobne zúčastnili bolo celkovo 1806). Okrem uvedených konaní boli prejednávané aj iné konania ako napr. zmena priezviska, zmena mena, majetkový opatrovník a iné. Vo veci úpravy práv a povinností rodičov k deťom uprednostňujeme predovšetkým dohodu medzi rodičmi, s ktorými vykonávame pohovor zameraný aj na úpravu styku dieťaťa v súlade s jeho záujmami a potrebami. Ide o časovo a psychicky náročnú prácu pre sociálneho pracovníka a možno však konštatovať, že sú v tejto oblasti dobré výsledky. V zmysle zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele je klientom odporúčané aj psychologické poradenstvo v referáte poradensko-psychologických služieb.

b) Očakávané tendencie vývoja

Predpokladáme pomerne častú zmenu zverenia medzi rodičmi, alebo inými občanmi, z dôvodu migrácie rodičov za prácou, prevažne do zahraničia. V poslednej dobe dochádzalo častejšie k zmene zverenia medzi rodičmi a to z dôvodu, že matky odišli pracovať do zahraničia v snahe získať finančné prostriedky, pričom postupne stratili záujem o vlastné dieťa a rodinu. Sú situácie, keď deti dovŕšia určitý vek, samé sa dožadujú zmeny zverenia, nakoľko jeden z rodičov uprednostňuje svoje záujmy pred dieťaťom. V poslednom období pozorovať aj, že súrodenecké vzťahy nemajú silnú citovú väzbu a deti netúžia vyrastať a žiť spolu. Rodičia ich nevedú k spolupatričnosti a súdržnosti rodiny. Tým sa stáva, že každé dieťa je zverené inému rodičovi, čo nie je vhodným predpokladom do budúcnosti pri založení novej rodiny u dieťaťa.

3.5.6. Určenie otcovstva

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 18 Počet konaní vo veci maloletých detí/konanie vo veci určenia otcovstva a zapretia otcovstva

Určenie otcovstva	9
Zapretie otcovstva	13
Počet konaní celkom:	22

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2008 došlo k nárastu počtu konaní vo veci určenia a zapretia otcovstva. Zaznamenávame stále väčší počet detí, u ktorých je otcom cudzí štátny príslušník. Tieto pojednávania sú dlhodobé, časovo i administratívne náročné, preto sa stretávame so situáciami, kedy matky radšej meno otca dieťaťa neuvedú.

V súvislosti s manželstvami, ktoré si už neplnia svoju funkciu, častokrát matka splodí dieťa s iným partnerom. V takých prípadoch, v záujme maloletých detí, spisujeme návrh na zapretie otcovstva.

3.5.7. Náhradná rodinná starostlivosť

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 19 Počet konaní vo veciach maloletých detí súvisiacich s náhradnou rodinnou starostlivosťou

Sociálnoprávna ochrana	Nariadenie	Zrušenie
Ústavná starostlivosť	21	29
Zverenie inému občanovi ako rodičovi	26	12
Zverenie do pestúnskej starostlivosti	3	9
Poručníctvo	1	3

V súvislosti s náhradnou rodinnou starostlivosťou bola u 21 detí v 17 konaniach nariadená ústavná starostlivosť. Ústavná starostlivosť bola nad deťmi nariadená prevažne z dôvodov zanedbávania starostlivosti o dieťa a ich výchovy zo strany rodičov a nezvládnutia výchovy mladistvých, z dôvodu ich porúch správania. U 29 detí v 12 konaniach bolo ukončené poskytovanie ústavnej starostlivosti z dôvodu záujmu rodičov o deti a vytvorenia primeraných podmienok a taktiež dovŕšením plnoletosti. V 23 prípadoch sa viedlo konanie o zverení 26 detí do výchovy inému občanovi ako rodičovi. Jednalo sa o nezvládnutie výchovy a starostlivosti o deti zo strany rodičov, taktiež o vážne zdravotné problémy osamelých rodičov, o opustenie dieťaťa matkou. Náhradná osobná starostlivosť bola plnoletosťou dieťaťa ukončená u 10 detí a u 2 detí sa nariadila pestúnska starostlivosť.

Pestúnska starostlivosť sa nariadila nad 3 deťmi a ukončená bola u 9 detí. 1 dieťaťu sa ustanovil poručník a 3 deti dosiahli vek plnoletosti.

V roku 2008 bola realizovaná priorita v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. : Sociálne programy zamerané na pomoc pri riešení výchovných problémov detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti a riešení problémov v medzil'udských vzťahoch. Priorita bola realizovaná v súčinnosti s akreditovaným subjektom Návrat o.z. Žilina. Opatrenie bolo vykonávané u 44 klientov prostredníctvom individuálnej práce v rodinami v ich domácnostiach alebo v priestoroch prenajatých na realizáciu priority v Prievidzi.

b) Očakávané tendencie vývoja

V budúcnosti je potrebné vytvárať podmienky hlavne pre deti z detských domovov, aby mohli žiť v náhradných rodinách, absentuje sieť odborníkov, ktorí by sa venovali pestúnom i po zverení detí do ich starostlivosti. Bolo by potrebné s nimi pracovať i naďalej, pripravovať a trénovať pestúnov i deti na zvládnutie výchovy a možných problémov, ktoré prináša každá etapa života.

3.5.8. Osvojenie

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 20 Počet konaní vo veciach osvojenia

Osvojenie	8
Konanie vo veci osvojenia dieťaťa manželom matky	3
Konanie vo veci osvojenia dieťaťa manželkou otca	-
Konanie vo veci medzištátneho osvojenia	2
Konanie vo veci predosvojiteľskej starostlivosti	12
Počet konaní vo veciach osvojenia celkom	25

V roku 2008 bolo celkom na okresnom súde 8 právoplatných osvojení. V 2 prípadoch sa jednalo o medzištátne osvojenie, 12 konaní prebiehalo na okresnom súde vo veci predosvojiteľskej starostlivosti.

b) Očakávané tendencie vývoja

Rozširuje sa sieť pestúnskych rodín rodinného typu, detských domovov rodinného typu, taktiež sa zvyšuje počet žiadateľov, ktorí majú záujem stať sa náhradnými rodičmi, čo pozitívne vplýva k vytvoreniu podmienok pre maloleté deti, ktoré sú umiestnené v detských domovoch, aby žili v rodinnom prostredí.

3.5.9. Trestné konanie maloletých a mladistvých

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 21 Počet prípadov vo veci trestného konania maloletých a mladistvých

	Maloletí ch/d	Mladiství ch/d
Trestné konanie zastavené pre nedostatok veku	40 / 1	0
Trestné konanie s podmieneným odsúdením	0 / 0	33 / 5
Trestné konanie s nepodmieneným odsúdením	-	6 / 0
Nariadenie ochranej výchovy	-	0 / 0
Upustenie od potrestania	0 / 0	23 / 0
Oslobodenie	0 / 0	12 / 0
Prepadnutie vecí	0 / 0	1 / 0
Neukončené	0 / 0	36 / 1
Podmienené zastavenie tr. konania	0 / 0	16 / 2
Maloleté dieťa obeťou trestného činu	5/1	1/1
Maloleté dieťa svedkom trestného činu	4/3	0

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

Na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je úzka spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní. Na základe oznámení a dožiadaní od orgánov činných v trestnom konaní bol uskutočňovaný výkon terénnej sociálnej práce za účelom získania informácií k vypracovaniu správ, ktoré sú podkladom pre trestné konania a poskytovanie poradenstva. Najčastejšími dôvodmi podmieneného odsúdenia mladistvých boli krádeže formou spolupáchateľstva, porušovanie domovej slobody, trestné činy výtržníctva formou spolupáchateľstva, trestné činy nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekuzora a obchodovanie s nimi a trestné činy ublíženia na zdraví.

b) Očakávané tendencie vývoja

Na úseku sociálnej kurately očakávame prudký nárast sociálno-patologických foriem správania u maloletých a mladistvých. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná sociálna prevencia, za účasti výchovných pedagógov, psychológov, sociálnych pracovníkov a orgánov činných v trestnom konaní prostredníctvom výkonu prednáškových činností, besied, spoločných stretnutí a pod..

Za pozitívum považujeme výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ktoré sú realizované prostredníctvom priorit.

3.5.10. Sociálna kuratela pre deti

Počet a dôvody vykonávania sociálnej kurately pre deti v roku 2008 boli nasledovné:

Experimentovanie s drogami (počet detí):	1
Iné závislosti(počet detí):	5
Zanedbávanie školskej dochádzky (počet detí):	138
Narušené vzťahy (počet detí):	67
Úteky (počet detí):	1
Iné prípady (napr. šikanovanie) (počet detí):	9

3.5.11. Sociálna prevencia pre dospelých občanov

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 22 Vybrané opatrenia sociálnej kurately pre plnoletých klientov

Opatrenie	m/ž
Poskytnutie postpenitenciárnej starostlivosti kurátorom po návrate z väzby	13 / 0
Poskytnutie postpenitenciárnej starostlivosti po návrate z VTOS	121 / 2

- Poznámka: m/ž: muži/ženy

Na úseku sociálnej kurately pre plnoletých klientov bola poskytnutá pomoc najmä v opätovnom zaradení sa do spoločenského života, ubytovanie, dávka pomoci v hmotnej núdzi, pomoc pri hľadaní vhodného zamestnania, príp. poradenstvo v oblasti rekvalifikácie. V prípade mladistvých prepustených z väzby je častá spolupráca zamestnancov s probačnými a mediačnými úradníkmi okresného súdu.

b) Očakávané tendencie vývoja

S vývojom sociálno-patologických javov v okrese sa očakáva nárast poskytovania resocializačného príspevku Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

3.5.12. Sociálna kuratela pre dospelých občanov

Počet a dôvody vykonávania sociálnej kurately pre plnoletých v roku 2008 boli nasledovné:

Prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:	123
Prepustení z výkonu väzby :	13
Podmienečne prepustení z VTOS:	35
Podmienečne prepustení z výkonu väzby:	4
Podmienečne odsúdení:	2
Prepustení zo zdravotníckeho zariadenia na liečbu drogových závislostí:	0
Prepustení z resocializačného strediska:	0

Drogová závislosť:	4
Prepustení zo zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti alebo ochrannej výchovy:	0
Obet' domáceho násillia:	0
Dôvodné podozrenie zo spáchania domáceho násillia:	2
Dlhodobá nezamestnanosť:	45
Účastník probácie a mediácie:	2
Pomoc pri hľadani bývania:	5
Iné:	9

3.5.13. Sociálna pomoc pre drogovo závislých

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 23 Drogové závislosti, experimentovanie s drogami

Formy sociálnej pomoci	do 18 rokov ch/d	nad 18 rokov m/ž
Sociálna pomoc ÚPSVaR pred nástupom na liečbu	-	0 / 1
Sociálna pomoc ÚPSVaR po návrate z liečby	0	0

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá, m/ž- muži/ženy

Podozrenia z drogových závislostí a experimentovanie s drogami odboru sociálnych vecí a rodiny najčastejšie v predchádzajúcom období oznamovali samotní rodičia, rodinní príslušníci, ale sú aj anonymné hlásenia. Taktiež oznámenia zasielali aj zamestnanci mestskej polície. Zamestnanci oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonali z uvedeného dôvodu v roku 2008 pohovory s rodičmi, mladistvou, vykonali terénnu sociálnu prácu a zároveň spolupracovali s lekármi. V prípade potreby odporučia rodičom, aby s deťmi navštívili odborné pedopsychiatrické a psychologické vyšetrenia za účelom realizovania terapie resp. poskytnú informáciu o distribúcii na inú inštitúciu zaoberajúcu sa konkrétnym problémom. Nanahraditeľná je z hľadiska odbornej pomoci spolupráca s resocializačným zariadením Dom života bez drog v Koši.

b) Očakávané tendencie vývoja

Vzhľadom na výskyt sociálno-patologických foriem správania u mladistvých a maloletých v okrese Prievidza, je reálny a očakávaný nárast klientov experimentujúcich s drogami, či inými omamnými látkami. Dôležitá je forma prevencie v oblasti drogových závislostí, ktorú každoročne realizujú zamestnanci sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately aj prostredníctvom realizácie priorít, alebo v rámci prednášok, besied a zásahových činností v súčinnosti s orgánmi činnými v trestnom konaní.

3.5.14. Ústavná starostlivosť

a) Analýza roku 2008

Tabuľka č. 24 Detí umiestnené v detských domovoch a domovoch sociálnych služieb pre deti

Počet detí	deti 0-3 ch/d	deti 3-6 ch/d	deti 6-15 ch/d	deti 15-18 ch/d
v DeD nariadenou ÚS	3 / 1	0 / 0	7 / 8	1 / 1
v DeD bez nariadenia ústavnej výchovy	0 / 0	0 / 0	0 / 2	0 / 0
v DeD a DSS v mieste trvalého bydliska	1 / 0	4 / 5	3 / 1	17 / 13
v DeD a DSS mimo kraja svojho bydliska	0 / 0	0 / 0	0 / 3	1 / 2
Celkom počet umiestnených detí	4 / 1	4 / 5	10 / 14	19 / 16

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

V roku 2008 bola realizovaná v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z prioritá: Poskytovanie sociálnych programov zameraných na návrat detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou do prirodzeného rodinného prostredia akreditovaným subjektom Úsmev ako dar, Spoločnosť priateľov detí z detských domovov, pobočka v Prievidzi v súčinnosti s tunajším úradom.

Do sociálneho programu bolo vybraných 11 rodín s 24 deťmi. Úspešná sanácia bola uskutočnená v 5 rodinách, v ktorých boli vytvorené podmienky k trvalému návratu detí umiestnených v detskom domove. 10 detí sa vrátilo do svojich biologických rodín. Jedno dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Prostredníctvom priority bolo rodinám poskytované aktívne poradenstvo, sprevádzanie a pomoc pri riešení problémov.

b) Očakávané tendencie vývoja

Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele zohľadňuje súrodenecké väzby a rodinné väzby dieťaťa, na základe ktorých, ak je to v záujme dieťaťa môže orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podať súdu návrh na zmenu zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, aby dieťa bolo čo najbližšie umiestnené k bydlisku rodičov, aby im bolo umožnené, čo najčastejšie dieťa navštevovať a taktiež aby dieťaťu bolo umožnené navštevovať rodinu v prirodzenom prostredí.

3.5.15. Výkon rozhodnutia súdu v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu

Tabuľka č. 25 Prehľad o počte detí v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu v roku 2008

Názov zariadenia na výkon rozhodnutia súdu	Počet detí k 1.1.2008	V priebehu sledovaného obdobia				Počet detí k 31.12. 2008
		Počet novoumiestnených detí	Počet presunutých detí z iného typu zar. alebo z iného okresu	Počet ukončení starostlivosti z dôvodu presunu do iného zariadenia alebo okresu	Ukončenie starostlivosti	
Krízové strediská	0	0	0	0	0	0
Resocializačné strediská	0	0	0	0	0	0
Diagnostické centrá	2	1	0	0	3	0
Domovy sociálnych služieb	6	0	0	0	1	5
Detské domovy	68	20	0	0	33	55
Reedukačné domovy	16	11	0	0	8	19

Tabuľka č. 26 Dôvody umiestňovania detí na základe rozhodnutia súdu do zariadení na výkon rozhodnutia súdu

		Počet detí	zanedbávanie	Drogová závislosť rodičov	Trestná činnosť	Podozrenie z týrania, zneužívania detí	záškoláctvo	Zanechanie dieťaťa	Iné
Rozhodnutia súdu o umiestnení dieťaťa do zariadenia formou	PO	9	2	0	1	0	1	3	2
	VO	4	0	0	1	0	2	0	1
	ÚS	21	7	0	1	0	6	2	4
	OV	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet evid. Detí k 31.12. umiestnených na základe rozhodnutia o	PO	3	0	0	0	0	0	2	1
	VO	3	0	0	1	0	2	0	0
	ÚS	73	38	7	2	0	10	0	15
	OV	0	0	0	0	0	0	0	0

Pozn. PO- predbežné opatrenie, VO- výchovné opatrenie, ÚS- ústavná starostlivosť, OV- ochranná výchova

Tabuľka č. 27 Ukončenie poskytovania starostlivosti v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu

Dôvod ukončenia poskytovania starostlivosti v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu								
V sledovanom roku 2008 ukončili		Počet detí	plnoletosť	Uplynutie obdobia PO	Uplynutie obdobia uloženého VO	Zrušenie rozhodnutia súdu z dôvodu sanácie rodiny	Zverenie do NRS	Iné dôvody
	PO	13	0	5	0	0	8	0
	VO	3	0	0	3	0	0	0
	ÚS	29	12	0	0	10	7	0
	OV	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		45	12	5	3	10	15	0

3.5.16. Maloleté deti bez sprievodu**a) Analýza v roku 2008****Tabuľka č. 28 Sledovanie počtu odlúčených detí**

Počet detí bez sprievodu ch/d	-
Počet repatriovaných detí (obč. SR) ch/d	2 / 1
Celkom	2 / 1

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

V roku 2008 došlo k situácii, že o 3 deti, ktoré sa nachádzali mimo územia Slovenskej republiky, rodičia neprejavovali záujem a ich trvalý pobyt bol na území SR. Repatriácia bola realizovaná v 2 prípadoch z Českej republiky a v jednom prípade z Nemeckej republiky.

b) Očakávané tendencie vývoja

V daných situáciách nie je možný predpoklad nárastu počtu odlúčených detí v okrese, nakoľko sa jedná o náhle ohrozenie výchovy a výživy maloletých, ktoré sa ocitnú na území iného štátu a uvedená situácia môže nastať kedykoľvek a za rôznych okolností.

3.5.17. Resocializačný príspevok**a) Analýza v roku 2008**

Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately počas sledovaného obdobia v súlade s § 70 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov zabezpečovalo výkon

štátnej správy v oblasti poskytovania resocializačného príspevku pre osoby, ktoré sa po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo z výkonu väzby uchádzajú o pomoc.

Tabuľka č. 29 Prehľad o počte žiadateľov a štruktúre čerpania finančných prostriedkov na resocializačný príspevok

Počet žiadateľov	Počet poberateľov	Čerpanie FP v tis. Sk
72	69	87.850 Sk / 2916,09 €

b) Očakávané tendencie vývoja

Vzhľadom na skutočnosť o počte klientov vid'. Sociálna prevencia pre dospelých občanov a výskytu sociálno-patologických foriem správania u občanov v okrese Prievidza očakávame, že po návrate klienta z výkonu trestu resp. väzby títo navštívia tunajší odbor za účelom poskytnutia resocializačného príspevku.

3.6. SWOT – analýza sociálnej oblasti

3.6.11.SILNÉ STRÁNKY

- komplexné a kvalitné sociálne poradenstvo v oblasti peňažných príspevkov na kompenzáciu, štátnych sociálnych dávok, posudkových činnosti, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, prevencie a riešenia hmotnej núdze občana
- informovanosť rodín s nezaopatrenými deťmi, ale aj jednotlivcov o možnostiach, ako riešiť hmotnú a sociálnu núdzu alebo ako ju zmierniť a prekonať
- poradenstvo v oblasti najvýhodnejšej formy pomoci v hmotnej núdzi, vzhľadom na majetkovú a finančnú situáciu občana
- v rámci pozitívnych impulzov nasmerovaných k zlepšeniu sociálnej situácie v systéme dávok v hmotnej núdzi sa poskytuje deťom, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi ale aj žijúcim v rodinách s nízkym príjmom (do výšky sumy životného minima) dotácia na stravu, školské potreby a motivačný príspevok pre dieťa
- pozitívny prínos rodinám s nezaopatrenými deťmi je poskytovanie náhradného výživného štátom v prípade, ak si povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť a sirotsky dôchodok nebol priznaný alebo suma sirotského dôchodku je nižšia ako minimálna výška výživného na dieťa
- terénna sociálna práca založená na odbornej činnosti zahŕňajúca individuálne posudzovanie občana, hľadanie vhodnej formy pomoci
- poskytovanie pomoci rodinám s nezaopatrenými deťmi, ktorá smeruje i k vzdelávaniu a následne k uplatneniu sa na trhu práce

- včasné a kvalitné zabezpečenie rozhodovacieho procesu na základe overených dokladov (sociálna poisťovňa, zamestnávateľ, správa katastra, obec, dopravný inšpektorát atď.) a dostatočne zisteného skutkového stavu veci v prostredí poberateľa v zmysle platnej legislatívy
- vykonávanie kvalitného sociálneho poradenstva formou individuálneho prístupu pomáha riešiť sociálnu núdzu občana s ŤZP - zmierňovať a odstraňovať sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia občana
- prevažná časť poskytovaných peňažných príspevkov podporuje nezávislosť občana s ŤZP, jeho pracovné, vzdelávacie, rodinné a občianske aktivity, smerujúce k jeho spoločenskej integrácii
- rozsah právomocí orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nadobudnutím účinnosti zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- upevňovanie rodinných a súrodeneckých väzieb v zmysle citovaného zákona, minimalizovanie umiestňovania detí do ústavnej starostlivosti
- v rámci oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávanie sociálneho poradenstva, vo všetkých prípadoch týkajúcich sa návrhov na rozvod manželstva, zverenia detí do výchovy, určenia vyživovacej povinnosti, nariadenia a zrušenia ústavnej výchovy
- vykonávanie terénnej sociálnej práce, spolupráca v maximálnej miere so zdravotníkymi a školskými inštitúciami a orgánmi činnými v trestnom konaní
- vykonávanie 24 hodinovej dosažiteľnej služby v prípade ohrozenia maloletých detí a v prípade potreby okamžité poskytnutie krízovej sociálnej intervencie
- v rámci dosažiteľnosti spolupráca so sudcami okresného súdu a s orgánmi činnými v trestnom konaní
- poskytovanie psychologického poradenstva klientovi prostredníctvom úradu v rámci psychológa referátu poradensko- psychologickkej služby
- súčinnosť akreditovaných subjektov, obcí a ďalších subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- v prípade potreby riešenia krízovej situácie okamžité poskytnutie sociálnej intervencie.

3.6.12.SLABÉ STRÁNKY

- výkon štátnej správy v oblasti riešenia hmotnej núdze, náhradného výživného, dotácií na stravu, školské potreby pre dieťa, štátnych sociálnych dávok, príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP ako i v oblasti posudkových činností je administratívne náročný
- vysoká náročnosť na presné a úplné zisťovanie - v rámci rozhodovacej činnosti v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí a v súčinnosti s účastníkmi konania, vyžadovať doklady od rôznych inštitúcií, obcí, zamestnávateľov, polície, daňových úradov, exekútorov, súdov, sociálnej poisťovne, z centra pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže a iných, tieto požiadavky vyvolávajú negatívne reakcie zo strany klienta (žiadateľa)
- zložitosť výpočtu niektorých príspevkov a dávok a časová náročnosť procesu zisťovania relevantných náležitostí nevyhnutné na výpočet dávok a príspevkov
- výkon terénnej sociálnej práce je časovo náročný (vzdialenosť a rozsiahlosť terénu, nevyhnutná účasť 2 sociálnych pracovníkov), v mnohých prípadoch nie je klient zastihnutý v domácnosti a návštevu treba opakovať
- slabá informovanosť občanov a neochota spolupracovať
- nízka rýchlosť a poruchovosť výpočtovej techniky na pracoviskách
- poskytovanie peňažného príspevku za opatrovanie v niektorých prípadoch rieši preklopenie nezamestnanosti u fyzických osôb v produktívnom veku - celodenná, osobná a riadna starostlivosť občana s ŤZP je zabezpečená len dočasne
- vysoký počet klientov na jedného zamestnanca, čo spôsobuje v praxi časový stres.

3.6.13.OHROZENIA

- nedostatky sa vyskytujú v oblasti neplnenia si oznamovacej povinnosti zo strany klientov, klienti si dostatočne neuvedomujú nutnosť splnenia oznamovacej povinnosti pri zmenách, ktoré priamo ovplyvňujú poberanie jednotlivých dávok, neoznámenie, prípadne zamlčanie dôležitých skutočností má za následok poberanie dávok a príspevkov neprávom a tým zvyšovanie pohľadávok štátu v správe úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
- môže byť ohrozená bezpečnosť zamestnancov, pretože ak nie je naplnený hodnotový systém rodiny v prípade nepriaznivých sociálnych, ekonomických a bytových podmienok klienti sú podráždení a očakávajú okamžitú pomoc

- pri zohľadňovaní reálneho príjmu v mesiaci, občan po ukončení pracovného pomeru je v hmotnej núdzi a vyplatená dávka je až v nasledujúcom mesiaci. Z toho dôvodu je občan jeden mesiac bez dávky, čím nemá jednotliviec ale i rodina zabezpečené základné životné podmienky
- nízky počet sociálnych pracovníkov, stále stúpajúca náročnosť celej agendy oddelení odboru sociálnych vecí a rodiny, nové dávky a príspevky môžu ohroziť plynulé a operatívne vybavovanie žiadosti a podnetov od občanov
- náročnosť sociálnej práce so psychicky narušenými klientmi - môže byť ohrozená bezpečnosť zamestnancov
- komplikované zisťovanie dodatočných úprav dôchodkových dávok – najmä starobných a invalidných dôchodkov.

3.6.14. PRÍLEŽITOSTI

- z údajov získaných v systéme ISOP – na podporu výplaty sociálnych dávok bolo zistené, že optimalizácia sociálnej záchranej siete u občanov riešených pomocou hmotnej núdze by nastala v tom prípade, ak by i ďalší občania v počte cca 353 poberajúci dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke mali záujem o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie a zúčastňovali sa na vykonávaní menších obecných prác, zvyšovali si kvalifikáciu formou externého štúdia popri zamestnaní, zúčastňovali sa na vzdelávaní a príprave pre trh práce v rámci projektov schválených úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, prípadne ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny, čím by splňali nárok na priznanie aktivačného príspevku a tým by zlepšili svoju finančnú situáciu a zároveň by prispeli k udržaniu vedomostí, odborných zručností, alebo pracovných návykov na účely pracovného uplatnenia počas pomoci v hmotnej núdzi
- zameranie na osvetovú činnosť – prednášky, besedy, konzultácie, interview o možnej sociálnej prevencii a efektívneho riešenia vzniknutej hmotnej a sociálnej núdze vzhľadom na stúpajúci trend sociálno-patologických javov rodín s nezamestnaným členom
- rozširovať spoluprácu so sociálnou poisťovňou, obecnými úradmi, školskými zariadeniami a inými inštitúciami pôsobiacimi v oblasti sociálnych vecí
- uplatňovanie priorít v zmysle zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele zameraných na náhradnú rodinnú starostlivosť (spropagovanie foriem NRS, vytvorenie klubov pestúnskych rodín, z dôvodu stretávania sa týchto rodín, za účelom riešenia problémov vzniknutých pri výchove detí a poskytnutia sociálneho a psychologického

poradenstva), rozvoj sociálnych zručností u detí s poruchami správania a realizáciu preventívnych zásahových aktivít v súčinnosti s hliadkami Obvodného oddelenia Policajného zboru SR v Prievidzi a Mestskej polície v Prievidzi v reštauračných zariadeniach, internetových kaviarňach a diskotékach, za účelom odhalenia požitia alkoholických nápojov, alebo iných psychotropných látok osobami mladšími ako 18 rokov a odhaľovania zanedbávania školskej dochádzky počas vyučovacieho procesu

- k náhradnej rodinnej starostlivosti uskutočňovať spoločné sedenia náhradných rodičov s odborným tímom zamestnancov - psychológov, sociálnych pracovníkov, pedopsychiatrov participujúcich na riešení problémov týkajúcich sa náhradných rodín
- psychológ a sociálny pracovník referátu poradensko - psychologické služby minimalizuje požiadavky súdu k nariadovaniu znaleckých posudkov, nakoľko profesijne odborne vypracováva správy okresnému súdu, taktiež kolíznemu opatrovníkovi v záujme maloletých detí, aby nedochádzalo k prieťahom súdnych konaní a psychickému ohrozeniu dieťaťa
- psychologická intervencia pri rozvrátených rodinných väzbách, taktiež napomáha rodinám spolu komunikovať a smerovať ich k uvedomovaniu si zodpovednosti voči maloletým deťom
- odborné vzdelávania v oblasti zvládania konfliktných klientov, stresových situácií, samoštúdium zamestnancov, pravidelné mesačné pracovné stretnutia
- dopracovanie všetkých typov rozhodnutí v programe ISOP v súlade s platnými právnymi predpismi a metodickými usmerneniami a zohľadnenie pripomienok zo strany zamestnancov ako užívateľov programu (výpočet pomerných častí peňažných príspevkov, delených období u príjmu, prepojenosť dávok s posudkovou kartou)

Využitie zdroje:

- *štatistické údaje Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi (APV ISOP, APV PS, APV APTP, APV IPS-OPS)*
- *štatistické údaje zo Štatistického úradu SR*
- *štatistické údaje z Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja*